

POTEK REPUBLISKE PROSLAVE V KOČEVJU

Teden boja proti ognju

Gasilska služba ima pomembno mesto tudi v obrambi domovine

Požarnovarnostni teden septembra, v času, ko se praznujemo od 23. do 29. na številnih proslavah spominjamo ustanovitve narodnoosvobodilnih enot, razvoja NOV in zmage nad fašističnim okupatorjem.

Naše prostovoljno gasilstvo s stoletno tradicijo ima za seboj tudi že četrto stoletje novega socialističnega razvoja. Če v zasnovi temelji na zavesti tovariške pomoči človeku, ki je v nevarnosti za življenje in imetje.

Da bi mogli pravilno razvijati službo požarnega varstva, moramo najprej ugotoviti, v kakšnih okoliščinah, objektih in zakaj se požari pojavljajo, kolikšne so žrtve in škoda, kakšen je uspeh gašenja, koliko pomagajo pri tem gasilske organizacije in koliko občani. Sele tedaj, ko izdelamo takšno analizo, lahko pravilno ukrepamo. Hkrati mora biti taka analiza za podlago pri celotnem delu, v organizaciji, tehničnem in administrativnem delu, propagandi in vzgoji gasilcev ter drugih občanov v požarnovarnostni službi.

Iz poročila gasilske zveze Slovenije na VI. kongresu, ki je bil letos maja v Kranju, povzemamo, da je zavod za požarno varnostno službo v Novem mestu pomagala gasiti lani na Dolenjskem 32 požarov s 182 gasilci, ki so na požariščih opravili 1092 delovnih ur. Stirje gasilci pa so 16 ur pomagali reševati premoženje občanov pred poplavo. Gasilci so pomagali tudi v prometnih nesrečah na cestah, s katerih so odstranili (tudi pogasili) 132 karamboliranih vozil in opravili pri tem 528 delovnih ur. Pri tem so precej pomagale tudi prostovoljne gasilske organizacije.

Vsi ti podatki dokazujejo, da gasilska organizacija v sedanji družbeni ureditvi ni več samo za gašenje požarov, marveč je vsastranska humana organizacija za pomoč ljudstvu. Ista statistika pove, da je še vedno največ požarov na gospodarskih poslopih (25,2 odst.), na stanovanjskih stavbah (23,2 odst.) in v gozdovih (11,7 odst.), ki jih imajo na vesti predvsem nepazljivost, brezbržnost in malomarnost.

Iz navedenega vidimo, da so gasilci na našem območju opravili lani neizmerno veliko delo in si pridobili še večje zaupanje družbe, čeprav hkrati ugotavljamo, da je preventivna služba še vedno (Nadaljevanje na 18. str.)

VREME

OD 26. SEPTEMBRA
DO 6. OKTOBRA

Prehodne padavine okrog 27. septembra, 2. in 5. oktobra; v ostalem lepo vreme. Po 5. oktobru ustalitev suhega vremena.

Dr. V. M.

Odposlanci spet v Šeškovem domu

Ob 25-letnici Zbora odposlancev 3. oktobra letos v Kočevju

Republiška proslava se bo pričela 3. oktobra ob 11. uri v dvorani Šeškovega doma v Kočevju s slavnostno sejo republiške skupščine. Pred Šeškovim domom bo začela ob 10.30 godba milice iz Ljubljane igrati partizanske koračnice, pri vhodu v dvorano pa bo skupina pionirjev iz kočevskih osnovnih šol pripenjala povabljenim udeležencem proslave šopke v znak dobrodošlice.

Dvorana bo dekoracijsko urejena približno tako, kot je bila pred 25 leti na prvem zboru. Na slavnostno

okrašenem odru bo pripravljen prostor za tedanje delovno in častno predsedstvo, ki ga bodo zasedli:

Bogdan Osolnik, tedanji delovni predsednik zbora, ter člani: Pepca Ahlin, Jaka Avšič, dr. Marjan Breclj, Tone Pajfar, Edvard Kardelj, Edvard Kocbek, France Lubaj, dr. Metod Mikuš, Zoran Polič, Jože Rus, Franc Škerlj, Josip Vidmar in Marija Ivančič ter častni gostje dr. Vladimir Bakarič, dr. Pavle Gregorič in Vlado Zечеvič. Razen njih bosta v predsedstvu še predsednik republiške konference SZDL Slovenije Janez Vipotnik.

Ob 11. uri bo stopil na govorniški oder predsednik republiške konference SZDL Slovenije Janez Vipotnik, ki bo pričel proslavo in najprej pozdravil navzoče udeležence proslave, in sicer: delegacijo zvezne skupščine, delegacije drugih republik, častne goste prvega zasedanja Kočevskega zbora, preživele udeležence Zbora odposlancev iz leta 1943, delegacije zborov skupščine SR Slovenije ter druge vidne predstavnike, ki se bodo udeležili proslave. Nato bo ugotovil, da je od prvega Zbora odposlancev do danes padlo in umrlo 158 odposlan-

cev Zbora in predlagal, da udeleženci proslave počaste spomin umrlih z enominutnim molkom.

Po zaključeni komemoraciji bo sporočil, da je republiška skupščina na zasedanju republiškega zbora in organizacijskopoličnega zbora sprejela predlog Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, da se 27. aprila, to je dan ustanovitve Osvobodilne fronte, proglašajo za republiški praznik. Hkrati bo objavil, da je pritekla iz Ljubljane v Kočevje štafeta Zveze za telesno vzgojo »Partizani«, ki je izpred nekdanje Vidmarjeve hiše pod Rožnikom, kjer je bila leta 1941 ustanovljena Osvobodilna fronta, prinesla štafeto palico s pozdravi in jo bo izročila predsedniku skupščine SR Slovenije Sergeju Kraigherju.

Po odhodu štafete bo imel slavnostni govor predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher. Po slavnostnem govoru bodo udeleženci proslave poslali pozdravno pismo Titu, nakar bo republiška proslava 25-letnice Zbora odposlancev v Kočevju zaključena.

Vabljeni udeleženci proslave bodo nato odšli na sprejem k predsedniku občin-

ske skupščine Kočevje Miru Heglerju, ki ga bo priredil v predverju nove osnovne šole v Kočevju. J. P.

Kočevje: letos prvič Šeškove nagrade

V ponedeljek, 23. septembra, se je v Kočevju sestala upravni odbor sklada Jožeta Šeška in izvolil za predsednika Janeza Zužka. Na seji so sklenili, da bodo iz tega sklada letos prvič nagradili tri zaslužne javne in kulturne delavce. Nagrade bodo podelili v okviru proslave občinskega praznika 2. oktobra. Letošnje nagrade sestajajo iz bron odlične plakete (delo akademskega kiparja Staneta Jarina), denarne nagrade in pismenega sklepa o nagradi. Šeškove nagrade bo podeljeval sklad vsako leto ob občinskem prazniku.

Samo poravnana naročnina vam zagotavlja vsak teden novo številko »DOLENJCA«!

Viniška cesta bo 20. oktobra odprta

Gradnja asfaltna ceste od Ormožja do Vinice napreduje hitreje, kot so računali. Po izjavi direktorja Cestnega podjetja Novo mesto inž. Kotlička bodo dela končana mesec in pol prej. Tako bodo cesto izročili prometu že za viniški krajevni praznik 20. oktobra.

Svedska veleposlanica Aqda Rössl pri nas

Solski center za gostinstvo in Dolenjsko turistično zvezo sta v soboto, 21. septembra, obiskala svedska veleposlanica v Jugoslaviji g. Aqda Rössl in g. Gustaf Hamilton. V spremljevanju pomočnika sekretarja za zunanje zadeve Mitje Vošnjaka, urednika kulturne rubrike »Delo« Sergeja Vošnjaka ter predstavnikov Solskega centra za gostinstvo in Dolenjske turistične zveze je veleposlanica obiskala solsko restavracijo Breg in Smarješke Toplice ter se zanimala za potek šolanja na gostinski šoli ter predvsem za turistično zanimivost Dolenjske. Zelo ugodno se je izrazila o opremljenosti in ureditvi učnih delavnic Solskega centra za gostinstvo. Ugledni gostje so po obisku v Novem mestu odšli v Belo krajino ter na Bazo

V Trebnjem republiški seminar za gojenje gozdnarjev

3. in 4. oktobra bo v Trebnjem republiški seminar o gojenju intenzivnih gozdnih nasadov. Prireditelj bo organiziralo poslovno združenje gozdnogospodarskih organizacij v sodelovanju z gozdarskim inštitutom, mentor seminarja pa bo dr. Janez Božič. Doslej se je prijavilo že čez 50 gozdnarskih strokovnjakov, ki si bodo med seminarjem ogledali intenzivne gozdne nasade v Koritih pri Dobrniču, na Mlakah in na Vahti. Proti koncu oktobra bo v istih krajih tudi zvezni seminar.

V nedeljo, 22. septembra, so zaključili letošnji mednarodni zagrebški velesejem, ki je, kot vsi dosedanji, dosegel nov rekord: na 190. kvadratnih metrih razstavne površine je 500 razstavljavcev iz 52 držav in 1250 domačih podjetij razstavilo več kot 200.000 različnih proizvodov. Tudi s področja spodnjeposavskih in dolenjskih občin je bilo veliko razstavljavcev. Na sliki je razstavni prostor novomeškega NOVOTEKSA. (Foto: M. Vesel)

PRED ZASEDANJEM SKUPŠČINE SR SLOVENIJE

Bližnji ukrepi bodo morali bolj krepiti položaj proizvajalcev

Pripombe, pomisleki in predlogi kmetijcev v dolenjskih občinah

O mnogih razpravah v dolenjskih občinah ter o sedanjih razmerah našega kmetijstva smo že obširneje poročali. Ker pa se bliža čas zasedanja slovenske skupščine, ki naj bi uzakonila nekatere rešitve in ukrepe, naj še enkrat na kratko strnemo najvažnejše ugotovitve in zahteve dolenjskih kmetijcev.

Naj navedemo nekatere tovarja v Ormožju, na konkretno pripombe in predlogi kmetijcev z medobčinskega posve-

Predlaganemu osnutku stališč, sklepov in priporočil v zvezi z nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji so udeleženci odrekli pomembnejše učinke, če bo vse to pomenilo le začasno izboljšavo položaja kmetijstva. Predlagano gradivo je v

(Nadaljevanje na 5. str.)

PIREDITVE

Ob 25-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in praznika občine Kočevje

- Petek, 27. 9. 1968, ob 17. uri v domu telesne kulture Kočevje:
 - Filatelistična razstava
 - ob 19. uri v Šeškovem domu:
 - Razstava ljudske oblasti na Slovenskem
- Sobota, 28. 9. 1968, ob 9. uri v Lakovnem salonu v Kočevju:
 - Razstava partizanske grafika
 - ob 11. uri v Domu telesne kulture:
 - Likovna razstava amaterjev Kočevske
- Nedelja, 29. 9. 1968: Sindikalne prireditve, ki bodo trajale ves teden
- Torek, 1. 10. 1968, ob 19. uri v Šeškovem domu:
 - Nastop Invalidskega pevskega zbora iz Ljubljane
- Sreda, 2. 10. 1968 ob 19. uri v avli osnovne šole Kočevje:
 - Podelitev nagrad Jožeta Šeška zaslužnim kulturnim in javnim delavcem
- Četrtek, 3. 10. 1968, ob 9. uri na Trgu 3. oktobra:
 - Zbor 9. slovenske narodnoosvobodilne brigade ob 9.30 na novem pokopališču:
 - Odkritje spomenika in kosnice borcev NOV ob 11. uri v Šeškovem domu:
 - Slavnostna seja republiške skupščine
 - V kino dvorani kulturna prireditelj za borce 9. brigade
 - ob 15. uri na Trgu 3. oktobra:
 - Promenadni koncert godbe na pihala milice iz Ljubljane.

tedenski mozaik

»Ne samo naprave, ampak tudi vrtnice, redke cvetlice in celo ptice in čebele smo vrnili nedotaknjene.« je pisala moskvska »Pravda«, ko je poročala o tem, kako so okupacijske oblasti vrnile brat-slavski radio slovaškimi organom. Ko bi jim se vrnile neodvisnost... Poljski tisk se je domislil še ene obtožbe proti Jugoslaviji: poleg vseh drugih grehov smo tudi — cionisti. Revizionisti in kontra-revolucionarji smo že tako in tako. Se sami ne vemo, kaj vse bomo postali v očeh spravovernih. Portugalski diktator Salazar je na smrtni postelji in številni komentatorji se zdaj sprašujejo, kaj bo s to nesrečno deželo. Najbolj jedrnato je portugalski režim označil britanski novinar Kingsley Martin, ki je zapisal, da je »fascizem v Jezusovem imenu... Rimsko policijo je obsedla panika pred začetkom predavanja na rimski univerzi. Povsod ridi študentske zarote in se pripravljajo na nove spopade. Metoda je nepogrešljiva: študenti jih bodo dobili po grbi v vsakem primeru, če bodo rogovili ali če ne bodo rogovili... V mehiški nazi San Miguel de la Concha je nekaj sto vojakov linčalo dva tujca in dva domačina, čes da so člani študentskega komunističnega gibanja. Tujca sta bila navadna turista, ki sta prenočila pri dveh domačinih. Pri teh »akcijah« so pomagali vsi desničarji in župnik. S turizmom se vsa črna odšle res ne bodo mogli preživljati... Rodezijski rastlinski premijer je dejal, da mora oblast v Rodeziji ostati v civiliziranih rokah. Vsi, ki so ga postušali, vedo, da so civilizirane roke lahko samo bele... Demokratični predsedniški kandidat Humphrey je izjavil, da bi ZDA ulegle prihodnje leto zmanjšati število svojih vojakov v Vietnamu, če se ne bi zgodilo kaj nepričakovane. Američani radi slišijo obljube, da bo manj ameriških »fantov« v Vietnamu, toda pri tem ne pozabljajo, da bodo novembra volitve in da si skuša Humphrey s tem pridobiti čim več glasov. Ko bi bil Humphrey izvoljen, pa bi se lahko zgodilo tisto »nepričakovano«.

Kako je z energetiko?

Dve leti že terjajo poslanci bilanco pa je še ni — Ne morejo se sporazumeti, kateri obliki energije bi dali prednost — Kaj je z jedrskimi elektrarnami in nafto?

V vseh razpravah o problemih naših premogovnikov se poudarja, kako potrebno je določiti nacionalno politiko razvoja energetike. Ko so bili nedavno sprejeti ti novi ukrepi za izboljšanje ekonomskega stanja premogovnikov so poslanci znova postavili vprašanje kako je z dolgoročno bilanco energetike.

Od srede do petka

Dolgoročni načrt razvoja energetike namreč se ni izdelan. Kot kaže, nihče ne more odgovoriti na vprašanje, kdaj bodo poslanci dobili ta načrt v razpravo in potrditev. Na to vprašanje niso mogli odgovoriti niti predstavniki Zveznega zavoda za gospodarsko načrtovanje, v čigar pristojnost to delo spada.

Na potrebo, kako nujno je določiti dolgoročno politiko v energetiki poslanci ne opozarjajo iz radovednosti ali zgolj zato, da se ta načrt izdela, ampak zaradi tega, ker brez energetske bilance ni mogoče trajnejše in solidnejše reševati vprašanj premogovnikov, nafte in energetske sploh. Saj: kakšna je rešitev za prodajo premoga na temlju izgradnje termoelektrarn, če pa se bomo jutri morda odločili, da damo prednost hidro ali jedrski energiji?

Če je tako in če poslanci ne drugi, že dve leti terjajo da se napravi dolgoročna energetska bilanca zakaj jo torej še zavlačujejo?

Po sklopu zvezne skupščine bi bilo moralo to delo biti opravljeno do septembra lani. Potem so rok premaknili do začetka tega leta. Tada so poslanci res dobili načrt te bilance, toda hitro se je pokazalo da so imenja u temi vprašanju tudi neskladna, da je praktično treba vse opraviti znova, pretehtati in uskladiti najprej v energetskih panogah in v republikah šele potem o stvari razpravljati na zvezni ravni.

Cemu dati prednost?

Vse kaže, da so različne glede dolgoročne politike razvoja energetike precejšnje in da jih je težko uskladiti. Na kratko povedano: ni mogoče najti enotnosti glede vprašanja, kateri obliki energije bi dali prednost. Zastopnik hidroelektrarn in krajev, ki imajo velike potencialne vodne energije, si prizadevajo in tudi dokazujejo, da je za

Član zveznega izvršnega sveta Aleksander Grličkov je v ponedeljek odpotoval v Moskvo na zasedanje SEV (vzhodnoevropska organizacija za gospodarsko sodelovanje). Na sliki ga vidimo v razgovoru s sovjetskim ambasadorjem v Jugoslaviji Ivanom Benediktovim (desni) v salonu beogradskega letališča. Telefoto: TANJUG

tedenski zunanjepolitični pregled

Moskovska propaganda je v zadnjih dneh stopnjevala napade na Jugoslavijo, na njeno notranjo in gospodarsko ureditev in celo na osebnost predsednika Tita. V televizijski oddaji so sovjetskim gledalcem povedali, da je Tito že leta 1956 podpiral kontra-revolucijo na Madžarskem, kakor jo podpira zdaj v CSSR. S citati, samovoljno iztrganimi iz Titovega govora v Polju leta 1956, so skušali torej očrniti našega predsednika ne samo kot revizionista, ampak kot kontrarevolucionarja.

Sovjetski propagandisti in tisti, ki jim dajejo navodila, najbrž niso tako neumni, da bi mislili, da bodo s takimi osebnimi napadi na Tita kaj dosegli pri naših narodih. Če niso leta 1948 vedeli, morajo danes vedeti, da z napadi na Tita dosežejo pri nas prav nasproten učinek: ogorčenje ljudstva zaradi takšnih klevet in pa še večjo enotnost. Zato je verjetno, da so napadi na Tita namenjeni »domači uporabi«, to je prepričevanju sovjetske javnosti, ki tako in tako zmeraj sliši le eno plat zvaranja, da so Jugoslavlani »pokvarjeni«. Dosti bolj dvomljivo je, kaj s tako propagando dosega v svetu. Po vsej verjetnosti nasprotni učinek od onega, ki si ga želijo doseči.

Medtem se okupacija ČSSR nadaljuje, toda proces ne miruje. Okupacija še vedno ni prinesla tiste politične rešitve, ki si jo v Moskvi želijo. Vse se obrača nekako drugače, kakor si zamišljajo. Hoteli so ponovno uvesti cenzuro in češkoslovaški tisk je res nekoliko znižal ton, toda ust jim niso zamašili. Tudi voditelj čSSR niso zamašili ust. Prvi sekretar ČK KPC Dubček je izjavil, da se zelo motijo tisti, ki upajo, da se bodo povrnil časi izpred letošnjega januarja. Černik, predsednik vlade, je celo dejal, da se bodo vojniki varšavskih sil kmalu umaknili. Nikjer ni opaziti klečeplaznja. Nasprotno, vse kaže da so češkoslovaški voditelji potegnili črto, ki je ne mislijo prekoračiti. Sem sodijo predvsem zagotovila ljudstvu, da ne bodo nikogar sodno preganjali zaradi političnih nazorov. Pred sodišče lahko pride samo tisti, ki bo prekršil zakon. To je v popolnem nasprotju s krikom in vikom, ki prihaja predvsem iz NDR in Bolgarije in tudi iz Moskve, da je treba soditi »kontrarevolucionarje«.

To ne pomeni, da je pritisk popustil. Pritisk se še stopnjuje in bližnji sestanek v Moskvi med voditelji ČSSR in ZSSR utegne položaj še

bolj zaostri, posebno če bo do Rusi od češkoslovaških voditeljev zahtevali, naj prekoračijo usodno črto.

Medtem ko leži portugalski diktator Salazar, ki je vladal Portugalski z železno roko od leta 1932, v agoniji zaradi srčnega napada, se za kulisami te nesrečne dežele — kakor v orientalskem senenem gledališču — dogajajo

Moskovske violine

premiki na vrhovih oblasti. Salazarjev naslednik je že določen, ker se vodilna kasta, podprta od vsemočne tajne policije in armade, nikakor ne misli odpovedati oblasti.

Portugalska je podobna mrtvemu ribniku, pokritemu z zabokrečino. V Spaniji vre in se kljub temu, da je Franco še vedno na oblasti, pojavljajo nove in mlade sile s svojimi načrti in nazori, kako preobraziti javno življenje in gospodarstvo države. Na Portugalskem pa gre vse po starem. In to v znamenju boja za ohranitev kolonij, ki jih uradno imenujejo »čezmorske pokrajine«.

Noben časnik na Portugalskem ne izide brez dovoljenja cenzure. Stehri politični članki je navdihnenj z vrha. Ljudstvo kratko malo ne sme vedeti, kaj je politika. Nad polovico Portugalcev je nepismenih — računajo — četudi od leta 1959 ne objavljajo več statistik o nepismenosti. Vrhovi v vladajočem razredu se nenehno bogatijo, toda na temelju politike ohranitve za vsako ceno portugalske kolonije v Afriki, predvsem Angolo in Mozambik. Portugalska je prerевна, da bi lahko v njej naglo bogatejši generali, politiki in bankirji. Zato je treba držati v armadi 200.000 mož in krepiti garnizije v Afriki.

Vrhnja plast pravilno računa, da bo Portugalska ostala mirna pod železno peto čim dlje bodo množice živele na robu lakote in čim dlje bodo ostale kolonije. Obračun, ki bo moral nekoga dne priti, skušajo z vsemi sredstvi čim bolj odložiti. Salazarjeva smrt ne bo dosti spremenila položaja, ker je bil Salazar sicer železen diktator, a vendarle v bistvu samo predstavnik oligarhije, ki je v njem videla najboljšo jamstvo za svoj obstoj.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ MIKA TRIPALO NA ZBOROVANJU V KARLOVCU — V Vukovi Gori pri Karlovcu je bilo v nedeljo veliko zborovanje, posvečeno 25-letnici ustanovitve okrožnega narodnoosvobodilnega odbora karlovskega vojaškega okrožja. Na njem je govoril tudi sekretar IK CK ZK Hrvatske Mika Tripalo, ki je, ko je odgovarjal na napade na našo državo, med drugim dejal:

»Hočemo svoj samoupravni socializem, socializem brez taborišč s prisišnim delom. Hočemo socializem, v katerem ne bo policija vodila ideološkega boja. Hočemo socializem, v katerem postaja delovni človek aktivni dejavnik politike ter gospodar uspehov svojega dela, ne pa apolitična brezosebna množica... Hočemo socializem visoke življenjske ravni brez polpraznih prodajaln blaga široke potrošnje — hočemo socializem enakopravnosti in svobode.«

Tudi v drugih krajih po vsej Jugoslaviji so odločno obsodili kampanjo, ki jo vodijo v Sovjetski zvezi proti naši državi in še posebej predsedniku Titu. To, da so napadli tovariša Tita, čes da je nacionalen kontrarevolucij, je najboljši dokaz, da lažejo in da je Jugoslavija na pravi poti. Če bi bil naš socializem slab, jih ne bi motilo. Bojijo se socializma, ki temelji na samoupravljanju, to je demokraciji in svobodi.

■ MLADINA IN ZVEZA KOMUNISTOV — Na zborovanju mladih komunistov, ki so te dni vsto-

pili v Zvezo komunistov v Skopju, je govoril Krste Crvenkovski, predsednik CK ZK Makedonije. V svojem govoru je med drugim poudaril, da pomeni vstop v Zvezo komunistov pripravljenost na boj, pripravljenost na žrtve, ki so potrebne boju za socializem. Mladi ne sprejemajo rdečih knjžic zato, da

Socializem enakopravnosti in svobode

bi laže napredovali, da bi se laže vzpenjali na hierarhični lestevici, temveč zato, da bi navdušenje, ki ga nosijo v sebi, prešli v akcijo organizacij, v katere vstopajo.

Na zborovanju v Nišu je govoril Veljko Vlahović, član predsedstva CK ZKJ. Ko se je obračal k mladim ljudem, ki so te dni vstopili v ZK, je dejal, da mladi zlahkajno našo stvarnost. Oni odpirajo nove perspektive in vnašajo v gibanje nov, koristen nemir.

Svečanost ob sprejemu mladih v Zvezo komunistov je bila tudi v tovarni avtomobilov v Mariboru.

■ NIKOLA MINCEV, NOVI PREDSEDNIK SOBRANJA — Namesto nedavno umrlega Mita Hadži-Vasiljeva so izvolili za predsednika makedonskega sobranja (skupščine) Nikolo Minceva, dosedanjšega predsednika izvršnega sveta. Za novega predsednika IS so izvolili dosedanjšega podpredsednika dr. Ksenteja Bogoeva.

■ IZREDNI ODKUP ŽIVINE — Direkcija za rezerve ho odkupila 40.000 glav živine. Živinovorecjem bodo izplačali po 300 do 390 Sdin za kilogram mesa. Tako bodo ublažili veliko ponudbo živine in to zlasti še tam, na primer v Srbiji, kjer je položaj najtežji.

■ POPLAVE, POPLAVE... — Letošnjega muhnatega vremena še ni konec. Po sobotnem in nedeljskem nallvu je voda marsikje preplavila družbene obrate in stanovanjske hiše. Najhuje je bilo v Idriji. V Ljubljani so morali intervenirati gasilci. Pri Trojanah je plaz zaprl promet na cesti Ljubljana—Celje. Tudi drugod je velika škoda na cestah. Onemogočena so tudi skoraj vsa poljska dela.

■ VEC STIKOV Z AVSTRILJO — Skupščinska komisija za mednarodne odnose je predlagala, da bi postali naši stiki, predvsem stiki Slovenije z Avstrijo še tesnejši in številnejši. V ta namen bi bilo treba še bolj odpreti meje, urediti obmejne prehode, zgraditi nove ceste, skleniti sporazume o kooperaciji in malem obmejnem prometu itd.

UPANJA

TA ČAS LJUDJE ŠE VEDNO veliko upajo, pričakujejo, hkrati pa jih je tudi strah pred razočaranjem. Študentsko gibanje, Titov govor, smernice in deklaracije vrhovnih političnih teles in še kaj drugega so ponovno razgibali politično zavest in utrdili prepričanje, da se bodo pri nas mnoge stvari vendarle »spremenile« in da se bodo številne vrednote, ki jih je uveljavil brionski plenum, hitreje in verneje uresničevale v praksi. Upanja in pričakovanja so povezana tudi z napovedanimi kongresi Zveze komunistov. In če si ta hotenja, želje in upe ogledamo nekoliko bolj natančno, bomo videli, da merijo tudi na tole:

a) **VEČJA PRAVIČNOST** v družbi od osebnih dohodkov do tistih pogojev, ki naj zagotovo popolno osebno varnost in to, da boš napredoval na družbeni lestovici, če imaš za to potrebno strokovnost, delovno voljo in prakso kot dokaz doseganje uspešnosti.

b) **VEČJA ODGOVORNOST** vseh in vsakogar od najvišjega do najnižjih, odprava zidu anonimnosti in nedotakljivosti, zlasti pri odločitvah na višjih ravneh.

c) **Na vsa odločilna mesta v upravi, oblasti in drugod naj pridejo STROKOVNO usposobljeni in delovni ljudje.** Uveljaviti je treba kriterij strokovnosti, znanja in zavreči kriterij preteklih zaslug, ki ne bi upoštevali sedanjega odnosa do dela in sposobnosti.

d) **ZAVREČI JE TREBA NEKATERE SHEME, DOGME IN FETISE** o tem, kakšna naj bi bila naša družba, potem ko je življenje neizprosno pokazalo, kako neplodni in neustrezni so. Mednje štejem tudi oboževanje nekaterih samoupravnih institucij, ki so postale popoln antipod samoupravljanju v pravem pomenu besede.

e) **PREPREGATI ALI OMEJITI** je treba delovanje vseh tistih, ki kljub ugovarjanju brez predsodkov vstrajajo pri tem, da imajo vedno samo oni prav, da so kratkoma lo nezmisljivi, da vsak ugovor pomeni še upor, da je vsa resnica le pri njih in ki zato vedno govore ex cathedra.

f) **Odločujoče ustanove in forumi, ki odločajo o usodi naše dežele, o skupinah državljanov pa tudi o posameznikih, morajo DELATI PO-POLNOMA JAVNO.**

g) **PRENEHATI JE TREBA S TEM, da v različnih ustanovah in družbenopolitičnih organizacijah na popolnoma**

enak ali podoben način razpravljajo o aktualnih družbenih vprašanjih, saj to podražuje družbeno dejo in razblinja pomen vprašanja. Še posebej pa odpraviti prakso, da sprejemamo dolge deklaracije, priporočila splošne in abstraktne narave, saj s tem nič ne spremenimo, marveč le prigrtenimo okus po moralističnih pridigah: treba je, dobro bi bilo, se morajo boriti itd.

h) **RAZKRITJI JE TREBA TRIUMFALISTIČNA UTEMLJEVANJA,** da je bilo prav vse v naši preteklosti neizbežno, da je bila vsaka napaka in zmotna neizbežen korak nazaj, da bi šli potem naprej, da se ima vsak pravico motiti in da mu zato ni treba nikoli nič odgovarjati.

i) **JAVNO SE JE TREBA POGOVORITI** o vseh odprtih vprašanjih preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, ki tarjejo nekatere skupine ljudi, zlasti pa mlade generacije: prepričevati je treba z možjo argumentov, ne pa z grožnjami ali namigovanji.

j) **ODPRAVITI JE TREBA PRAKSO, DA OBJAVLJAMO KOMUNIKEJE** ali sporočila zasedanj političnih, skupščinskih in oblastnih organov vsakokrat, kadar odločajo o širših vprašanjih, pomembnih za vse ljudi.

k) **KONKRETNO SE MORAMO POGOVORITI** o vseh »zaviralnih silah«, stujih elementih, »starih znanjih«, »antisocialističnih težnjah« in podobnem, da teh formul ne bi mogel kdaj kdo uporabiti le za azil ali da bi prikril lastno nesposobnost ali prave varoke za neko stanje, dejanje ali potom.

K temu »spiskus« bo ta ali oni lahko še kaj dodal ali pa mu kaj odzvel. To bi bilo prav in bi ustrezalo pričakovanjem mnogih, večine ljudi pri nas, ki so srečni v tej domovini, a bi radi živeli bolje, še bolj svobodno in samozavestno. Prav pa bi bilo tudi zato, ker bi na ta način preprečevali, da ne bi obnavljali nekaterih navad in običajev, ki sodijo v preteklost, a jih vidimo tudi, kako se obnavljajo in ponavljajo. Mislim na kadrovske politične. Ne morem se znebiti vtisa in prepričanja, da gre pri kadrovske politiki tudi v Zvezi komunistov še vedno vse po starem. Ne sicer for-

Bo spet primanjkovalo umetnih gnojil?

Nismo še pozabili janskih tožba naših kmetovalcev in zadrž, ki niso imeli dovolj gnojil za setev, ko se spet čujejo podobne težave oz. ovire. Tovarna dušičnatih gnojil v Kutini je pred kratkim izjavila, da zaradi tehničnih težav ne bo mogla proizvesti in dobaviti obljubljenih količin umetnih gnojil. Kaže, da bo spet primanjkovalo kakih 100.000 ton dušičnih gnojil in 40.000 ton kompleksnih gnojil.

malno, pač pa v resnici. Res je, da že naprej razpravljamo ali bomo razpravljali o različnih kandidatih listah, res je, da legalno imenujemo ali volimo kadrovske komisije, res je, da so ali pa še bodo za nami »demokratske« volitve v organe ZK, ko smo volili že naprej izbrane in smo tudi vedeli, da pač tako mora biti in da se ne da nič spremeniti. Res je, da prihajajo novi ljudje, mladi, doslej neznan, in da odhaja, ki jih imenujemo razvednotenje človekove osebnosti. Ne da bi bil zraven listi, o katerem govorijo, ne da bi bila zraven kvalificirana javnost, izrekajo sodbe: »Preme-hak je in neodporen proti vplivom!« »V preteklosti je dostikrat ravnal po svoje in se ni držal navodila!« »Zanimivo je, da o njem s simpatijami govorijo v nam tujih, sovražnih krogih!« »Ali ne vidite, da ni več tako borbena, dosledna, kot je bil prej!« »Zadnjič je imel čudno diskusijo, ki kaže, da je obremenjen z birokratsko miselnostjo, zato ne pride v poštev!« »Odličen človek, na katererega se lahko zanesemo!« ... itd. itd.

Na vseh teh in takšnih pogovorih so praviloma tudi vneti poslušalci, ki zvesto prikrmavajo in dodajo to ali ono pripombo. Hkrati pa poskrbe, da se vse te karakteristike »šepetaje« širijo naprej, dokler nekoga dne ne pridejo tudi do prisadetih. Ti in podobni spogovori o kadrih so na isti ravni kot vsem znanu prišepetavanja o življenju funkcionarjev, o njihovih otrocih in še o čem. Obe vrsti spogovorov stlačijo ljudi, brskajo po njihovi notranjosti, raziskujejo korake v preteklosti, se spotikajo ob držo, obleko ali obnašanje. So nemoralen pojav, ki mu moramo napovedati neizprosno vojno, pa naj gre za zvenčca ali nezvenčca imena. Verjamem, da bomo takšne pojave premagali, verjamem, da bo z njimi pometel tudi kongres Zveze komunistov Slovenije.

O. R.
(Iz zadnje, 8.-9. številke revije TEORIJA IN PRAKSA)

Še o povprečnih junijskih OD

Poročali smo že, da je znašal povprečni osebni dohodek v juniju letos v Sloveniji 962 Ndin. Gospodarstvo je pri tem doseglo 930, negospodarske dejavnosti pa 1145 Ndin dohodka. Med gospodarskimi vejami je najbogatejša trgovska: njeni »priladniki« so dobili v povprečju po 1075 Ndin OD.

Kako pa negospodarske panoge? V družbenih in državnih službah so junija letos prejeli delavci po 1226 Ndin, v kulturno-socialni dejavnosti pa po 1121 Ndin. — Najvišji osebni dohodek so dobili junija delavci v zbornicah: po 1715 Ndin na osebo.

Dobro so se odrezali tudi 1399 Ndin; zunanja trgovina delavci v tehle panogah; projektantske organizacije — 1883 Ndin; zračni promet — 1548 Ndin; kultura in prosveta — 1441 Ndin; družbene organizacije — 1335 Ndin; državni republ. organi — 1481 Ndin; pravosodje — 1416 Ndin na zaposlenega in pod.

Zaposlenost ne narašča v skokih

Junija letos se je število brezposelnih v Sloveniji zmanjšalo za 795 oseb, polletno povprečje nezaposlenih pa je še vedno visoko, saj znaša 10.838 oseb. Na brezposelne je junija odpadlo 3,22 odst., v vsem prvem polletju pa je ta odstotek znašal 3,66 odst. Števila zaposlenih v Sloveniji.

Junija se je število zaposlenih v naši republici povečalo za 1578 oseb. Lani se je v enakem mesecu zaposlilo 2416 ljudi, predlanskim junija pa celo 2670 ljudi. Zaposlovanje je zdaj torej bolj umirjeno. Skupno bo letos zaposlenih v SRS na novo pribl. 2400 ljudi oz. povprečna letna zaposlenost se bo dvignila za 0,44 odst.

V prvem polletju 1968 se je raven povprečne zaposlitve v SRS povečala le za 1372 ljudi, lani pa za 6236 oseb.

Narocite svoj list na domači naslov

Kmetijski nasveti

Jesenska setev

Če le vreme dovoljuje, mora biti ob koncu oktobra pšenična njiva že zelena. Ljudska modrost pravi k temu: bolje v mlin nesti, kot pozno sejati. Ječmen in rž je treba sejati še nekoliko prej, nekako v začetku oktobra; natančnega časa zaradi različnega vremena ni mogoče določiti.

Pravočasna setev omogoča rastlinam, da si do zime opomorejo, naberejo dovolj sladkorja in se dobro prekalijo. Pridelatek žita je precej odvisen od vremena, precej pa tudi od človeka, kako zna poskrbeti za pripravo zemlje in za posevek.

Zemljo moramo dobro pripraviti. Praorjamo jo 15 do 18 cm globoko, lepo poravnamo, da se pozimi ne bo v kotanjah zadrževala voda; posebno pa je važno, da se zemlja pred setvijo musede. Jeseni dobro pognojimo s kalijevimi in fosfornimi gnojili, previdna pa moramo biti z dušičnimi gnojili, s katerimi dognojujemo še spomladi.

Sejemo raje več kot manj semena. Gost posevek duši plevel, v zimo ne pride preveč bujen, več klasov da tudi več pridelka. Seveda je pri tem meja: za intenzivne sorte priporočajo 500 do 550 kaljivih zrn na kvadratni meter; iz teže zrn, ki je označeno na semenu, pa lahko izračunamo, koliko moramo sejati.

Zal pri nas še vedno voljajo semena na roke. Na stroj potrebujemo osmino manj semena, zrna pa so bolj enakomerno razporejena v zemlji. Sejemo 2 do 5 cm globoko. Če je posevek ob vstopu v zimo višji kot ped, ga moramo pokositi.

Pšenična zahteva najboljšo zemljo, tisto v stari močiri. Prija ji težja zemlja, ječmen pa se zadovolji tudi s peščeno. Prava potrata je sejati na odprte brazde ali celo pod plug, kar ponekod še delajo, zato pa potrebujejo tretjino več semena. Ko je seme v zemlji, se s tem še nismo otresli skrbi za posevek. Pozimi je treba razbijati ledeno skorjo, spomladi povajljati zemljo, če jo je dvignil mraz, dognojevati z dušikom in uničevati nadležni plevel.

Inž. M. L.

Drugi del gradiva oziroma tez o idejno-političnih osnovah za izdelavo programa družbeno ekonomskega razvoja SRS govori predvsem o samoupravljanju v delovnih organizacijah in njihovih združbah.

NAJVEČ SPOROV IN NEJASNOSTI povzročata praksa, da samoupravni organi često prevzemajo nase strokovne posle in odločitve, dostikrat tudi zato, ker jih nanje prelagajo vodilni strokovni organi in s tem prikrivajo svojo nesposobnost in neodgovornost. Slabosti in nedograjnost samoupravljanja se pogosto izkoriščajo tudi v politične namene. Niso osamljeni tudi primeri, da nekritično prenašamo rešitve iz tujih razmer in jih hočemo uveljaviti v naših razmerah in pogojih, kar pa je, npr. v primeru menagerstva, proti naši družbeni ureditvi. Ozadje takih težav so poskusi oziroma težnje, da bi si posamezniki prisvojili oblast nad delovnimi ljudmi.

PRAVILNEJŠA IN KORISTNEJŠA JE DRUGA POT: na njej je večina naših organizatorjev proizvodnje, ko iščejo sodobne oblike za učinkovito in

PRED VI. KONGRESOM ZK SLOVENIJE

Resnična osnovna vez mora postati delovni človek

Jamstvo za reševanje ekonomskih, socialnih in kulturnih potreb čutimo v neposrednih samoupravnih skupnostih, na republiški ravni pa naj se uresničujejo predvsem dogovori za skladen družbeno-ekonomski razvoj

sodobno organizacijo dela ter skušajo postaviti na pravo mesto tudi odgovornost v pogojih delavskega samoupravljanja. To pomeni hkrati povečevanje poslovnosti; tako smer moramo podpirati, saj izhaja iz našega sistema in izpolnjuje samoupravno prakso.

O DELOVNIH ENOTAH so v Sloveniji mnega močno dejena: ena pretirava z njimi, drugi jih docela zapostavljajo. Treba pa je tudi tu poznati pravo pot: tehnična delitev dela izredno hitro napreduje in jo moramo na vse načine podpirati, prav iz tega pa izvira tudi nujnost proizvodnega povezovanja in podelovanja. Stvar samoupravne odločitve delovnih ljudi pa je, ali je v vsakem posameznem slučaju delovna organizacija osnovna oblika združenega dela ali ne. Pri tem podjetja nikoli ne smejo videti samo sebe in svoje ozke interese. Mnogi se pri tem izgovarjajo na upravičeno razpolaganje z družbenimi sredstvi in se niso pripravili povezovati v višjih oblikah združenega dela.

ENA IZMED BISTVENIH NALOG nadaljnje ga razvoja samoupravljanja je njegovo izgrajevanje in izpolnjevanje v združenih in integriranih podjetjih, v raznih združenjih, kot tudi v zbornicah, bankah, veliki trgovini itd. Na tem področju je preveliko pobud (in želja) za graditev samoupravnih odnosov. V praksi se kažejo prav zaradi tega tudi močne težnje po odtujevanju sredstev proizvajalcev in njihove koncentracije v novo nastajajočih centrih družbene moči. To niso le razne družbeno-politične skupnosti, temveč tudi banke, znanstvenogovinska podjetja, kot tudi velike združbe v gospodarstvu. Vsi ti organi pa morajo biti pod kontrolo proizvajalcev, da delujejo kot neposredno podružljeni in ne kot samostojna sila nad družbo in zunaj samoupravnih odnosov.

PRVE OBLIKE ŠIRŠEGA SAMOUPRAVNEGA povezovanja na višji ravni obstajajo na področju družbenih dejavnosti čeprav imajo tudi pri njih neposredni proizvajalci in interesi še preveliko vpliva. Delovni človek mora postati resnična osnovna vez v delovanju dejavnosti gospodarske in negospodarske sfere.

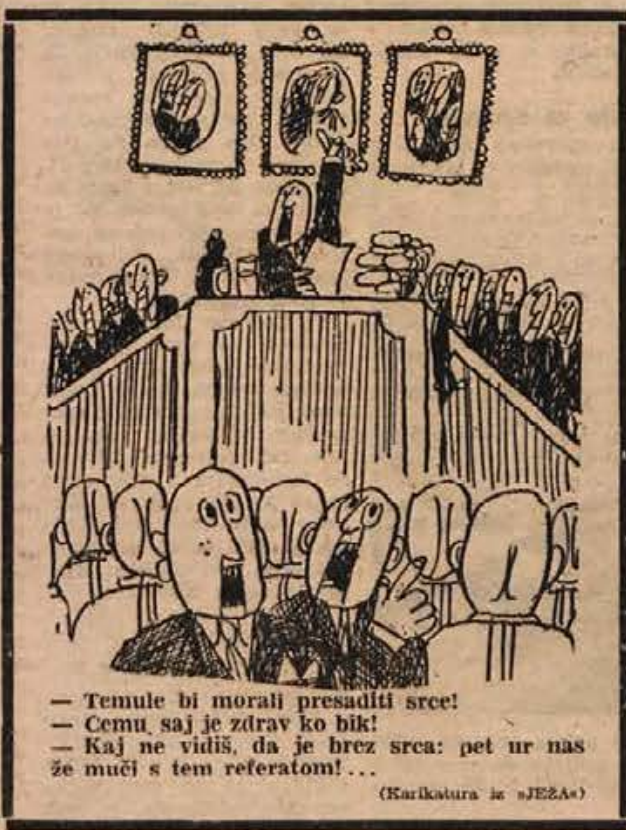
250.000 domačih "ZASTAV"

Doslej je iz tovarniških dvo-ran zavodov »Crvena zastava« v Kragujevcu prišlo že nekaj nad 250.000 avtomobilov z oznako »Zastava«, iz leta v leto pa bo teh vozil raznih tipov še več. Proizvodnja stalno narašča, zlasti še, odkar je trg pokazal veliko zanimanje za novejše tipe vozil Zastava. Tovarna skrbi čedalje bolj tudi za strokovno servisno službo. Zda ima v Jugoslaviji že 85 servisnih delavnic, v raznih krajih države pa pripravljajo nove servise.

Prodaja vozil znamke ZASTAVA je v Jugoslaviji organizirana prek 24 prodajnih organizacij.

V zadnjih 3 letih: povečanje za 17.200 Sdin

Povprečni osebni dohodek, izplačan na zaposlenega, je znašal letos junija v Sloveniji (za obdobje januar-junij) 939 Ndin. Lani v istem času je znašal tak OD v STS 879 Ndin, leta 1966 pa 767 Ndin.

— Temule bi morali presaditi srce!
— Cemu, saj je zdrav ko bik!
— Kaj ne vidiš, da je brez srca: pet ur nas že muči s tem referatom!...

(Karikaturna je »JEŽA«)

V NAROČJU DOMOVINE

Polotok Istra zajema okrog 2820 kvadratnih kilometrov površine in šteje približno 177.000 prebivalcev. Posebna zemljepisna lega tega polotoka je določevala tudi njegov zgodovinski razvoj. Od najstarejših časov pa vse do nedavno je Istra pomenila razpotje interesov treh etničnih skupin: Slovanov, Romanov in Germanov. Kadar koli je katera teh skupin bila politično, ekonomsko in vojaško močnejša je postala tudi gospodar Istre. Če določena sila se ni mogla podrediti sebi vsega otoka, si je prisvojila vsaj njegov del. Teh delitev je bilo v preteklosti Istre največ. V starem in srednjem veku so delili Istro na Istro do Raše in na Istro čez Rašo (Ljuburno), potem na Istro pod oblastjo nemških fevdalcev (srednji in zahodni del) in na Istro pod vladavino Benečanov (južna in zahodna). Z ustanovitvijo nove Jugoslavije je Istra po trinajstih stoletjih skoraj vsa prišla v naročje matične dežele. Zunaj meja domovine je ostal le del v severozahodnem področju (Milje in Dolina v sklopu Italije).

Burna preteklost

Istra, čeprav majhna po obsegu, ima zelo bogato in burno zgodovino. Naseljena je bila že v prazgodovini in v starom veku. Stari prebivalci Istre so bili Histri, ilirsko plemo, po katerem je polotok dobil tudi ime. Spomladi leta 17 pred našim štetjem so Rimljani premagali Histre in osvojili utrjeno mesto Nesactium (Vizča) blizu Pulja. Od tedaj pa do leta 476, do konca Zahodnorimskega cesarstva, je bila Istra pod oblastjo Rimljanov. V tem času je bilo zgrajenih tudi pomno utrdb, okrog katerih so se kasneje razvila današnja istrska mesta.

Kasneje, od 476 do 529, so bili v Istri Germani in Goti, nato ji je zavlada Bizanci, v osmem stoletju pa so jo zavzeli Langobardi. Od 13. stoletja pa vse do leta 1797 je bil največji del Istre pod vladavino Benečanov, nato je prišla pod Avstrijo, od leta 1809 do 1813 je bila del Napoleоновih Ilirskih provinc. Po padcu Napoleona je spel prišla pod Avstrijo. S pogodbo v Rapallu 12. novembra 1920 je Istra z delom Slovenskega primorja prišla pod oblast fašistične Italije in je ostala v njenem sklopu do 8. septembra leta 1943.

Prve pisane dokumente o prihodu Slovanov v Istro imamo iz leta 509 v pismu, s katerim je papež Gregor I. čestital ravenskemu nadškofu zaradi zmag nad Slovani. Od tedaj pa do minulega stoletja so po Istri večkrat dirjale vojne in bolezni. V opustošene kraje so prihajali novi prebivalci iz srednje in severne Dalmacije, iz Like, Crne gore in drugih naših krajev. Največje selitve so bile v 15., 16. in 17. stoletju.

S številnimi manifestacijami in proslavami praznuje Istra 25-letnico zgodovinskih septembrskih dni leta 1943, ko je bila po dolgih in težkih stoletjih priključena svoji matični domovini Jugoslaviji. To je velik jubilej za vse prebivalce našega največjega polotoka. Po tisoč tristo letih sužnosti, trpljenja, hrepenenj in borb, ki so trajale iz roda v rod so v viharju naše revolucije pobrateni istrski Hrvati, Italijani in Slovenci dosegli svojo osvoboditev.

S to reportažo se tudi naš list pridružuje jubileju istrskega ljudstva.

Pod fašističnim terorjem

Najtežja doba tuje oblasti je bila za Istrane vsekakor tista med leti 1920—1943. Ko se je večina naših krajev bila osvobodila tujega jarma, so Istra, del Slovenskega primorja, kvartarski otoki in Zadar prišli proti svojih volji pod oblast fašistične Italije. Vsi upi o osvoboditvi so bili začasno ugasnili in žrtve so bile zaman. Spet je bilo treba zbirati novih moči in znova začeti boj, bolj težak in krvav kot kdaj prej. Kajti z nobenim narodom v Evropi se ni tako ravnalo kakor s 600.000 Hrvati in Slovenci 1920 v Rapallu. Kraljev dekret je 15. oktobra 1925 prepovedal Hrvatom in Slovencem uporabo materinskega jezika v šolah, cerkvah in uradnih Italija je načrtno začela uničevati vse, kar je spominjalo na slovanstvo: z grobnikov so brisali slovenske in hrvatske napise, prepovedano je bilo dajati otrokom slovenska imena, prilimke pa so politalijančili. Hrvati Slovenci in napredni Italijani so se zbirali pod geslom »Fratellanza» (bratstvo) in začeli z upori.

Leta 1920 je na Reki izbruhnil štrajk, ki se ga je udeležilo 10.000 delavcev. Nato so 35 dni stavkali puljski delavci, 3. marca 1921 pa so se uprli rudarji v Labinu in osnovali Labinsko republiko, ki je trajala 36 dni. Uprli so se tudi kmetje v Prostini (v okolici Pulja). Fašizem je te upore zatrl s krovjo in ognjem. Pohijal je delavce na ulicah Pulja in labinske rudarje, proštnskim kmetom

pa pozgal domačije. Teror je bil čedalje huši in vse bolj organiziran. V tako hudem položaju je okrog 70.000 Hrvatov in Slovencev prebežalo v Jugoslavijo, 30.000 pa jih je odšlo v Južno Ameriko. Nemogoče je v kratkem štetju naštet vse zločine fa-

šistične Italije. Se po raznejši je podatek o smrtnih obsodbah: med 31 ustrelenimi antifašisti je bilo 5 Hrvatov in 19 Slovencev.

Spričo vseh teh dejstev res ni čudno, zakaj se je večina prebivalcev Slovenskega primorja in Istre tako odločno

1941, zlasti pa 1942, seveda v globoki ilegali. Po naročilu partije so snovali partizanske čete Istrani, ki so bili pod fašizmom emigrirali v Jugoslavijo. Zlasti je treba posebej omeniti Mija in Almo Pikunič ter Josipa Matasa. Leta 1942 so bili na Planiku in na Učki že partizanski odredi. Decembra istega leta so fašistične oblasti poslale kazensko ekspedicijo (15.000 vojakov) na sektor Planik-Učka, 26. aprila 1943 pa je brigada Simon Gregorčič imela ob Soči huđe boje z italijanskimi fašističnimi silami.

Pravcati vihar upora pa je izbruhnil v septembru 1943, po kapitulaciji fašistične Italije. Tedaj so že nastale istrske partizanske brigade: prva, druga in tretja. 26. septembra 1943 se je v Pazinu

V Pazinu (zgoraj) so 25. septembra 1943 sprejeli zgodovinski sklep o pripojitvi Istre k Jugoslaviji. Danes je Pazin industrijsko mesto; v njem bodo 28. in 29. septembra tudi sklepne slovesnosti praznovanja 25. obletnice priključitve Istre. Reke in otokov k matični domovini.

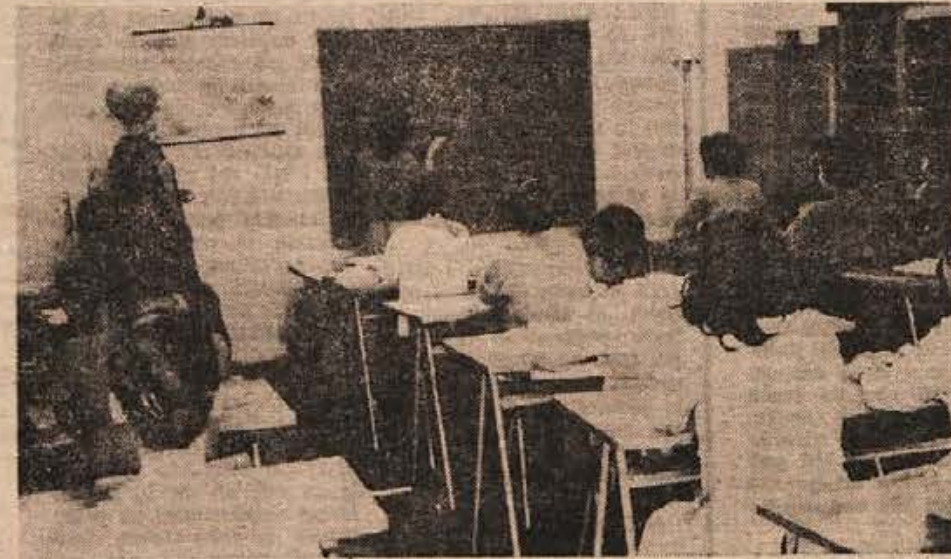
1945 do 1947 odveli v tujino. Moralo se je začeti vse znova. Mladina in ljudstvo Istre je začelo z veliko obnovo. Danes, po dvajsetih letih, bi se kar težko nasteli vse, kar je bilo narejeno. Zgrajena je bila proga Lupo-glav-Štalje, novi južnoistrski vodovod pa vodovod Buzet-Rovinj, sedaj pa se gradi vodovod Gradole. V dolinah Mirne, Raše, Čipškega polja, v pazinski kotlini in drugje so velika kmetijska gospodarstva. Ladjedelnica »Uljanke v Pulju, ki je bila do temelja porušena, zaposluje blizu 3500 delavcev in gradi ladje tudi do 82.000 ton nosilnosti. V Plominu gradijo veliko termoelektrarno, mesta Rovinj in Poreč imajo milijonske nočitve turistov. Velika turistična središča nastajajo v Rabcu, okrog Pulja, Rovinja, Vrsarja, Poreča in Umaga. V Pazinu so bile zgrajene tovarne tekstila in živinske krme. In tako naprej.

Istra se razvija kot se nikoli v svoji zgodovini in vsekakor prizadevneje kot mnogi drugi naši kraji. Osnovno šolo obiskuje 100 odstotkov otrok in večina nadaljuje šolanje. Število kmečkega prebivalstva se je zmanjšalo za 30 odst. in več, saj je le malo družin, ki ne bi imele zaposlenega v industriji vsaj enega člana.

Vse večji so uspehi na področju družbenega, ekonomskega in kulturnega življenja. Najbolj pereče je vprašanje, kako povezati Istro z njenim naravnim zaledjem — z notranjostjo dežele. Tudi ta načrt se že uresničuje. Kmalu bo končana modernizacija ceste Poreč-Pazin-Plomin. Nedavno sta bili izročeni prometni modernizirani asfaltirani cesti Pazin-Motovun in Rovinj-Zminj. Predvidena je tudi zgraditev predora skozi Učko. V Pulju je odprto civilno letališče, kjer med nedeljskim vikendom pristane tudi do 52 letal.

Primerni poljedelski bazeni z razvito živinorejo, vinogradništvom in poljedelstvom, turizem, ki zajema skoraj ves polotok, ladjedelništvo in druga industrija — vse to bo pomagalo, da bo Istra v prihodnjem razdobju dosegla še večji razvoj. Vse to pa ji je omogočila priključitev matični domovini Jugoslaviji pred četrto stoletje. Če upoštevamo vse to, nam bo povsem razumljivo, zakaj je Istra v teh dneh tako vzradoščena in polna vsejidskega veselja.

IVE RUDAN

Vsi istrski otroci — hrvatskih in italijanskih staršev — imajo pouk v svojem materinem jeziku. V novi Jugoslaviji poznamo enakopravnost v praksi, ne le na papirju!

števov in Italijanskih nacionalistov v Istri in Slovenskem primorju v letih 1920—1943.

Od 4596 antifašistov, ki jih je posebno sodišče za začeli to italijanske države v letih 1927—1943 obsodilo na zaporne kazni, je bilo 692 hrabrih domoljubov iz Julijske krajine, čeprav je prebivalstvo teh krajev predstavljalo komaj 2 odstotka prebival-

in enotno pridružila osvobodilni borbi jugoslovanskih narodov in zakaj je s takšno vulkansko močjo, kot redkokdaj v zgodovini, izbruhnila vsesplošna ljudska vstaja v teh krajih, ki sedaj slavijo svoj jubilej.

V boju za svobodo

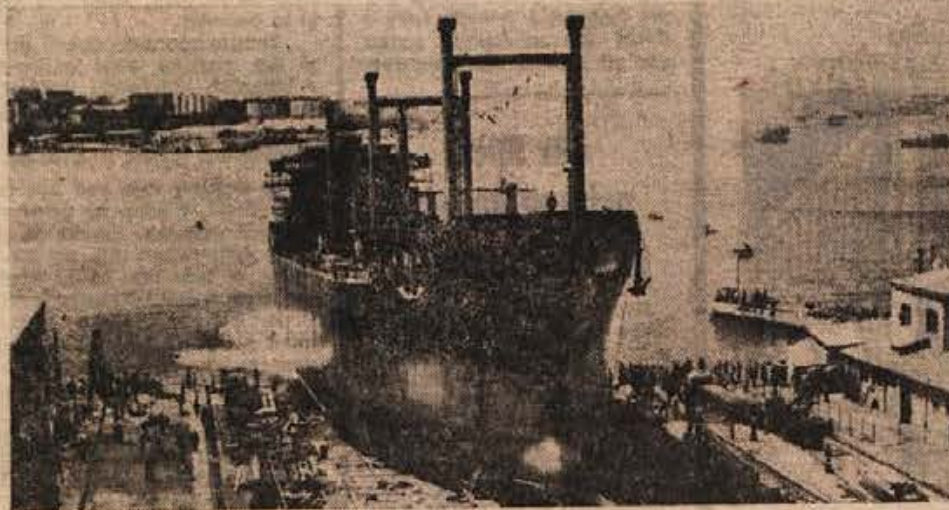
Prva uporniška žarišča so začela nastajati v Istri že

osrčju Istre, sestali na prvo zasedanje istrski sabor, v katerem so bili hrvatski in italijanski rodoljubi. Sabor je sprejel zgodovinski sklep, da se Istra priključi matični domovini, novi Jugoslaviji. Za Slovensko primorje je tak sklep 16. septembra sprejel vrhovni plenar Osvobodilne fronte. Oba sklepa sta bila potrjena na zgodovinskem 11. zasedanju AVNOJ v Jajcu 30. novembra 1943, potem ko je sklep paimskega sabora uza-konič ZAVNOH, vrhovnega plenarja Osvobodilne fronte pa zbor v Kočevju.

V zgodovini Istre in Slovenskega primorja je septembrska vstaja 1943 postala tisti mejnik, ki je začel novo poglavje borbe za dokončno osvoboditev teh krajev. Od septembra 1943 pa do osvoboditve v maju 1945 so se pobrateni Hrvati, Slovenci in Italijani skupaj borili in dali velike žrtve za dokončno osvoboditev, katere sadove danes uživajo.

Obnova in razvoj

Svoboda je Istro in Slovensko primorje našla zelo opustošeno. Gospodarstva tako rekoč ni bilo, tisto nekaj industrije, ki je bila še ostala v Pulju, pa so med anglo-ameriško okupacijo v letih

V ladjedelnici in tovarni diesel motorjev »ULJANIK« v Puli delajo tudi že ladje do 82.000 ton nosilnosti. Jugoslovansko ladjedelništvo šteje puljske delavce med svoje najzvestejše in najsposobnejše graditelje naj sodobnejših ladij, ki jih prodajamo svetovnim pomorskim silam

Kralj Samo je že »kralj«!

Na letošnjem vinskem sejmu v Ljubljani se je nirenska tovarna rastlinskih specialitet DANA predstavila s posebnim pelinkovcem, narejenim iz palina, ki ima odstranjevalne človeškemu organizmu škodljive snovi. Novemu pelinkovcu je bilo izbrano tudi posrečeno ime: »Kralj Samok«. Vse to je vplivalo, da je trenutno ta pičica najbolj iskani proizvod nirenske tovarne in se je povzpela pred konjak, hermeliko in gorjan.

Omejitev zasebnega prevoznništva

Zasebni avtoprevozniki in avtotaksisti smejo imeti od 1. avgusta dalje le 1 vozilo, katerega morajo upravljati osebno in voditi knjigo voženj — Visoke kazni za kršitelje

V zveznem uradnem listu št. 30 so bile 24. julija letos objavljene spremembe in dopolnitve zakona o organizaciji prevoza z motornimi vozili v cestnem prometu, ki je izšel 1965. leta. Razen za družbene prinašajo spremembe in dopolnila tudi naslednje nove obveznosti za zasebne prevoznike:

Zasebni avtoprevozniki in avtotaksisti si morajo pri upravnem organu občine, v kateri imajo stalno bivališče, oskrbeti do 1. oktobra letos novo dovoljenje za opravljanje prevozov. Po 1. oktobru stara dovoljenja ne bodo veljala več.

Občan sme imeti takšno dovoljenje za tovarni promet

samo za vozilo do 5 ton nosilnosti. Vozilo mora upravljati osebno, ne sme imeti v to svrhu najete tuje osebe in sme torej imeti samo eno vozilo.

Zasebni avtoprevozniki in avtotaksisti so dolžni voditi knjigo dela (voženj), v katero morajo vpisovati datum, relacijo, vrsto tovora, ime in naslov porabnika in znesek, zaračunan za storitev. Ti podatki morajo biti vpisani v knjigo, preden začne avtoprevoznik ozir. avtotaksist opravljati storitev. Knjiga dela (voženj) je javna knjiga in mora biti overovljena pri upravi za dohodke, voznik pa jo mora imeti med vožnjo vedno pri sebi, da jo lahko pokaže inšpekcijskim organom.

Občan sme imeti in upravljati za lastne potrebe le vozilo do 2 ton nosilnosti, z njim pa ne sme opravljati javnega prevoza za druge ljudi.

Vsa pravkar nasteta določila so veljavna od 1. avgusta 1968 dalje in se že uporabljajo. Zakon predvideva samo dve izjemi: občani, ki so imeli pred uveljavitvijo tega zakona vozilo z nad 5 tonami nosilnosti, smejo v okviru določil tega zakona uporabljati to vozilo še do 30. 6. 1969, občani, ki so imeli za lastne potrebe vozilo z nad 2 tonami nosilnosti, pa smejo uporabljati to vozilo do 31. 12. 1968.

Inšpekcijski organi že postopajo v smislu tega zakona, pri oddelku za medobčinske inšpekcijske službe Obs Novo mesto pa sta pooblaščenca dva inšpektorja za opravljanje inšpekcije cestnega prometa v občinah Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Tretnje. Za kršitev katerega koli izmed prej omenjenih določil je lahko kršitelj kaznovan z do 10.000 din (1 mil. Sdin!) kazni, lahko pa se mu odzame tudi premoženjska korist, dosežena s prekrškom, ali pa motorno vozilo! Doslej je bilo predlaganih v kaznovanje že 8 avtoprevoznikov, 6 pa jih je še v postopku.

M. J.

Zahteva kmetov po zaščiti cen

Sekcija za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL v Krškem je na seji 18. septembra obravnavala povzetek pripomb, ki so jih našli v javnih razpravah o razvoju kmetijstva pri nas. Povsod so proučevali, da je treba kmetijstvo načrtno urejati, mu nuditi več družbene podpore v obliki ugodnejših kreditov, podaljšati odplačevanje že najetih posojil, znižati obresti, zaščititi cene kmetijskih pridelkov in bolje organizirati odkup.

Da bi kmetijska zemljišča smotrneje uporabljali, jo potrebno z ukrepi preprečiti zazidavo teh površin. Večjo pozornost kot doslej bi morali nameniti izobraževanju kmetovalcev in strokovnjakov vseh vrst ter jih za delo na terenu primerno nagraditi. Kmetje želijo, da bi bilo socialno zavarovanje urejeno na prostovoljni osnovi za različne kategorije, za katere bi se ljudje svobodno odločali.

Ribez ima prihodnost

V zadnjem času se na južnih pobočjih vinogradov okrog Bavni, Kobil, Rake in okolici Zdoi vse bolj množijo nasadi črnega ribeza. Pokazalo se je, da je za vzgajanje te kulture potrebno razmeroma malo dela, da so stroški za ureditev nasadov nizki, medtem ko je finančni učinek izreden. Ribez gre namreč zelo dobro v denar, kaže pa, da tudi v bodoče s prodajo ne bo težav. Ponekod so gosegii proizvajalci donos celo 6-7 ton na hektar in izkupiček do 3 milijone S din! Za to predvidevajo, da se bodo v prihodnjih nekaj letih povečale.

Sejmišča

Za prašičke več kupcev

Na novomeškem sejmu je bilo v ponedeljek, 23. septembra n.p. od j. 077 prašičkov, prodani pa so jih 436. Tokrat je bilo kupcev nekaj več kot zadnje časa in cena pa je ostala neizpremenjena. Manjši so bili v denar po 80 do 140 din, večji pa po 150 do 240 din.

V Brežicah spet živahno

21. septembra je bilo na brežickem sejmu naprodaj 700 prašičev, starih do 3 mesece, in 40 prašičev, starejših od 3 mesece. Prvih so prodali 490 (po 5,60 do 6,20 din za kilogram žive teže), drugih pa 22 (po 5 do 5,30 din kilogram žive teže).

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste agrobiznisov, spomenikov, spominskih obeležij in vse teracerska dela hitro in kvalitetno.

MALI OGLAS

ki ga objavite v Dolenjskem listu — sanesilji uspehi! Prebere ga 130 tisoč gospodin, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in voljakov doma in po svetu! — Poskusite!

Iz več vzrokov je sodobna kmetijska mehanizacija pri nas predraga, zato največkrat preostane le — ogledovanje. (Foto: M. Legan)

Bližnji ukrepi bodo morali bolj krepiti položaj proizvajalcev

(Nadaljevanje s 1. strani)

mnogih delih premalo jasno, razen tega premalo upošteva sedanje težko stanje.

Eno najpomembnejših dejstev je globoko in dokumentirano prepričanje kmetijcev, da ni vprašanje: ali družbeno ali zasebno kmetijstvo, in da največje težave ne ležijo v organiziranosti niti v samoupravnih pravicah, temveč v premajhnem odnosu do kmetijstva ter v pretiranem odhodu dohodka v druge dejavnosti.

Vsi ukrepi naj imajo pred seboj najvažnejši cilj — krepiti položaj proizvajalcev. Sele potem je mogoče govoriti o izobraževalno, raziskovalno in pospeševalno dejavnost ter ustrezne institucije.

Na samo besedilo so imeli udeleženci tehtno pripombo, zakaj naj bi v investicijah za kmetijstvo sodelovala le ljubljanska Kreditna banka; nasploh pa so ocenjevali, da so taka priporočila bankam brez prave teže.

Na podlagi dosedanjih izkušenj so zatrjevali, da sedanja organizacijska in poslovna nadgradnja še daleč ne ustreza. Delovanje poslovnih združenj je preveč simbolično, zbornica pa nimata zadostnih pravic in pooblastil.

Da bi pospešili kreditiranje in pomoč zasebnim kmetovalcem bi morali hranilno-kreditni odseki zadržati in kombinativno delovati v enakih razmerah kot banke.

Da bi odpravili ali vsaj ublažili velike težave kmetijskih organizacij, so na posvetu predlagali naj izvršni svet sprejme predpis o podaljšanju odplačilnega roka za kmetijske naložbe, naj kmetijske delovne organizacije zvoza oprosti plačevanja obresti na poslovni sklad, zvezni izvršni svet pa naj vztra-

di bolj oddaljene kraje. višje zajamčene cene za prašiče (6,70 din) in govedo (7,50 din). Uskladiti je potrebno tudi zajamčeno ceno za mleko.

Kako pomemben je za Dolenjsko razvoj kmetijstva, so pokazali tudi občinski odbori za organizacijo razprav o razvoju kmetijstva. Na mnogih sestankih po vaseh je bilo izrečenih cela kopa pripomb k sedanjemu položaju te gospodarske panoge.

Na razpravah so kar po vrsti predlagali, da je potrebno kmetijstvu pomagati zdaj, ko je v resničnih težavah. Zagotoviti je potrebno usklajenost, prodajo, vezati kmetijski uvoz na izvoz, ustanoviti izravnalne sklade ter sklade za pospeševanje kmetijstva, ki morajo doseči tu-

di bolj oddaljene kraje.

Kmetovalci so predlagali: spremembo gozdnega zakona, povezavo trgovine s kmetijstvom, z ustreznim zakonom o dedovanju zaustaviti drobljenje kmetij, kmečko zavarovanje širiti v okviru delavske solidarnosti, za hribovske kmetije povečati zemljiški maksimum, v predstavniške organe izvoliti več kmetov. Id. Zanimiv je tudi predlog, naj bi del kupnine za gradbena zemljišča porabili za pridobivanje novih kmetijskih površin.

Izrečenih je bilo še veliko misli, pripomb in predlogov. Če je za družbo važen razvoj kmetijstva, potem morajo njeni predstavniki v republiški skupščini glas kmetijcev dovolj upoštevati.

Inž. M. L.

DO KONCA LETA BODO IZVOZILI ZA 2.500.000 DOLARJEV IZDELKOV

Blago dobe le redni plačniki

Proizvodnja teče normalno — Nic več ni zastojev zaradi pomanjkanja lesa — Manjkačče količine uvozi iz tujine — Posrednike so izločili

V tovarni papirja DJURO SALAJ v Krškem so začeli odklanjati neredne plačnike. Svoje izdelke prodajajo le tistim, za katere vedo, da jim ne bodo ostali dolžni. V prvi polovici leta so imeli zunaj velike vsote denarja — blizu 30 milijonov dinarjev.

Ukrep o medsebojnem poravnavanju obveznosti je po mnenju podjetja uspel predvsem v tem, da je zagotovil poravnavo starih terjatev, kar bi steer moralo reševati gospodarsko sodišče. Dobra stran kliringa je tudi ta, da je pokazal na plačilno nesposobnost nekaterih delovnih organizacij.

Izvoz je letos potekal normalno, brez zastojev. Do konca leta bo CELULOZA prodala na tuje za 2.500.000 di-

narjev izdelkov. Izraženo v vrednosti, pomeni to osem-odstotno povečanje. Svoje proizvode izvažata tovarna pretežno na Zahod. Na Vzhod proda le četrtino celotnega izvoza. Kljub temu, da v Jugoslaviji ni sodelovanja tovrstne industrije pri izvozu, zunanji ni občutili posebne konkurence domačih podjetij. CELULOZA uspeva v tujini predvsem zaradi kakovosti izdelkov in zaradi točnega izpolnjevanja rokov.

postopek občinskim sodnikom za prekrške, ker niso v redu plačevali prispevkov in obresti. 36 obrtnikov pa je Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu tožil na sodišču, ker niso hoteli prispevkov plačati niti potem, ko so dobili plačilne naloge in pismene opo-

Frutella

mine.

Po podatkih 31. avgusta je poslala služba socialnega zavarovanja 720 opominov za plačilo prispevkov (všteti so tudi opomini za prispevke za gospodinjstvo pomočnice), izdala 282 plačilnih nalogov, poslala 2.450 obvestil s položnicami in predlagala 151 slabih plačnikov za prisilno izterjavo prek občinskih uprav za dohodke.

Kaže, da je tudi za socialno zavarovanje obrtniška problematika tako pereča, da so potrebne tehtne razprave o njej. Pa ne samo to, ker je očitno, da brez ostrih ukrepov teh vprašanj ne bi mogli zadovoljivo rešiti. Zato se je služba socialnega zavarovanja odločila, da bo to problematiko v kar najbolj kritični luči predložila predstavnikom občinskih skupščin.

»Lokalomanija«

V zadnjem času so v Sevnici odprli vrsto novih lokalov, nastala je prava lokalomanija. Trgovci so odprli bife, gostilnicarji pa so jim to vrnili s tem, da so odprli trgovino. To pa še ni vse: dvojice trgovskih podjetij si konkurirata tudi tako, da ima v sosednjih trgovinah enake cene, v bolj oddaljenih pa različne. Tako je bilo namreč zadnjič s grozdem. Sicer pa: če bodo imeli kupci kaj od lokalomanije, ji ne nasprotujemo.

Jagoda za prvi jesenski dan

21. septembra, na prvi jesenski dan, se je oglašila v našem uredništvu Francka Mikec iz Črmošnjic 34 in nam dala šopek z osmimi popolnoma zreliimi sadeži gozdni jagode. Jagode, redkost v tem letnem času, je našla Fanika Bučar, njena sosa-novalka, ko sta zjutraj grabili v Črmošnjicah otavo. Letošnja jesen torej nismo začeli s običajnim simbolom, jesenskim podleskom, pač pa s pravimi zreliimi gozdni jagodami!

Kvalificirane delavce potrebujemo sami!

Na nedavnem posvetu predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja v Novem mestu, katerega se je udeležil tudi predsednik Zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek, so razpravljali o delu in nalogah sindikatov pred letnimi občinskimi zbori.

Uvodoma je tov. Kropušek navedel naloge, ki stoji pred sindikati: sindikalna vodstva naj preučijo položaj gospodarskih organizacij, ki so imele v prvem polletju izgubo. Ugotovijo naj vzroke nerentabilne proizvodnje in predlagajo ukrepe za sanacijo. Samoupravni dogovori morajo imeti vedno veljavo. V tej zvezi naj omenimo delitev dohodka, razporejanje skladov na OD in sredstva za akumulacijo podjetja, določitev meje za najnižji OD v podjetju, politiko zaposlovanja, rekreacijo itd.

Tov. Kropušek je poudaril, da je treba narediti med zaposlenimi diferenco, ker niso vsi, ki jih vodijo na zavodu za zaposlovanje kot nezaposlene, nezaposleni, kakor tudi niso vsi, ki so zaposleni, resnično zaposleni čeprav so v rednem delovnem razmerju. V številnih podjetjih imajo delovna mesta, ki bi jih lahko brez škode ukinitli, med nezaposlenimi pa imamo tudi take, ki imajo doma kmetije ali se bavijo s kako drugo dejavnostjo. Tov. predsednik je obsodil nepravilen postopek tistih zavodov za zaposlovanje v Sloveniji, ki s tujimi agenti novačijo kvalificirane delavce po naših tovarnah za delo v tujini. Kvalificirane delavce potrebujemo sami, če hočemo uresničiti reformo. Prav tem kad-

rom pa moramo omogočiti da bodo za svoje delo pravilno nagrajeni.

Nadalje je govoril o predlogu jugoslovanskih sindikatov na zadnjem kongresu o znižanju delovne dobe od sedanjih 40 na 35 let za moške in za ženske od 35 na 30 let. Tov. Kropušek je v svojem izvajanju opozoril, da zahteva to vprašanje temeljito obravnavo. Predvsem je potrebno najprej povišati nizke pokojnine. Posebna anketa, ki jo je izvedel med določenim številom zaposlenih o znižanju delovne dobe RO Zveze sindikatov Slovenije, je pokazala zelo zanimivo sliko. Vsekakor bi bilo prav, da bi zakon o pokojninskem zavarovanju tistemu, ki se želi upokojiti, še preden je dovršil potrebno število službenih let, to omogočil, seveda ob sorazmerno nižji pokojnini.

Udeleženci posveta so se ohlerno zadržali ob kadrovskih vprašanjih. Ker je od kadrovske zasedbe v sindikalni podružnici odvisno delo sindikata v podjetju ali ustanovi, bodo na decembrskih občinskih zborih sindikalnih podružnic posvetili temu največjo skrb. Da bo delo v SP lažje, bodo vse podružnice imele poslovnik, ki bo urejal delo sindikata. Soglasni so bili, naj se za vso Slovenijo usakoni enoten zajamčeni osebni doludek, ki naj bi

znasal okrog 40.000 Sdin. Višino minimalnih osebnih dohodkov pa naj bi določevali v delovnih kolektivih ali pa v občini za vse delovne organizacije.

Razpravljali so tudi o kmetijstvu in v zvezi s tem o težavah, ki jih imajo nekatere kmetijske organizacije, o go-

zdarstvu, socialnem zavarovanju in drugih vprašanjih, ki pa jih ne moremo zajeti v okvir tega sestanka. Na kraju so se seznanili s politično situacijo v zvezi z dogodki na Češkoslovaškem in s pripravami na vse ljudsko obrambo.

K. ORAZEM

Kje ste, mladi ljudje?

V avgustu letos so dogodki na Češkoslovaškem pretresli ves svet. Novomeški pločniki in zidovi so bili že uro nato, ko je radio objavil prve vesti, popisan z gesli, ki so izpričevala našo svobodoljubnost in obsojala uporabo surove sile. Gesla so napisali mladi ljudje, sami od sebe, ne da bi jim kdo to naročil.

Veseli smo biti tega. Mladina, revolucionarna po naravi in polna poleta ter želje po boljšem in po napredku, je tudi tokrat dokazala, da ve, kaj je prav.

Nič čudnega torej, če so organizacije ZK v Kandiji, ko so razpravljale o dogodkih na Češkoslovaškem, sklenile prirediti poseben razgovor o tem tudi za mladino. 450 mladim ljudem so bila za razgovor v dveh skupinah na njihove naslove po pošti poslana vabila. Prvi dan je bilo povabljenih 217, prišlo pa jih je 25, drugi dan je bilo povabljenih 223, prišlo pa je 16

mladincev in mladink. Organizacije ZK so bile razočarane in se sprašujejo: Kje ste mladi ljudje?

Posebej izbrana skupina članov ZK se je bila pripravljena pogovarjati z mladimi ljudmi razen o dogodkih v ČSSR tudi o drugih stvareh. Vemo, da se mladina z marsičim ne strinja, da bolj kot drugi vidi marsikaj, kar je narobe. Nismo imeli namena tajiti napake. Namestniki smo povabili mlade ljudi, naj pomagajo s svojo ustvarjalnostjo in na organiziran način odpravljati nepravilnosti v naši družbi.

Toda udeležbe ni bilo, čeprav je bilo na vabilih jasno napisano, čemu je namenjen sestanek. Dve vprašanji ostajata ob tem odprti: zakaj ni bilo mladih ljudi in ali bi kazalo takšne razgovore še sklicevati. Odgovor na obe vprašanji pa lahko da samo mladina.

M. JAKOPEC

BORCEM IX. BRIGADE - ZDO!

Ob petindvajsetletnici Kočevskega zborna odposlancev slovenskega naroda slavimo tudi borci IX. brigade (bivši ZDO) 25. obletnico ustanovitve brigade. Program proslave v domicilni občini Kočevje bo 3. oktobra 1968 za borce Devete naslednji:

1. zbor pred osnovno šolo, kjer je bila ustanovljena brigada, bo 3. oktobra 1968 ob 9. uri;
2. takoj po zboru se udeležimo odkritja spomenika padlim borcem na pokopališču v Kočevju;
3. ob 11. uri krajša proslava s programom v kinu Jadran v Kočevju.

Po proslavi se zberemo na skupnem kosilu.

Posebni vabil odbor ne bo pošiljal. Udeležite se proslave 25-letnice ustanovitve brigade v čim večjem številu. Avtobus odpelje iz Ljubljane s Trga revolucije (pred univerzo) 3. okt. ob 7.30.

Odbor bivših borcev IX. brigade — ZDO

KOMISIJA ZA DRUŽBENI NADZOR O NEGATIVNIH POJAVIH

Delovodja: še zidar, gospodinja: kovinarka!

Nedavno so na sestanku za družbeni nadzor in predsedstva skupščine v Ribnici govorili o izpolnjevanju smernic OK ZKJ ter o težavah Stanovanjsko komunalnega podjetja.

V ribniški občini sicer ni večjih družbenih deformacij, so pa nekateri pojavi, ki jih je treba že v kail zatreti. Seveda oddelek za finance občinske skupščine ne more vsemu kaj, zato bodo nastavili še enega finančnega inspektorja. Tako bodo lažje odkrivali številne utaje davkov, bogatenje na račun družbo itd.

Od 38 gostlin so kar v tridesetih gostilnah ugotovili utajo davkov za okrog 10 starih milijonov. Prav tako bo treba ugotoviti dejanske zasluge in davčne prijave avtoprevoznikov. O zdomarjih so menili, naj v prihodnje prodajajo suho robo le tisti, ki jo tudi sami izdelajo. Takih krošnjarjev pa je malo.

Oddelek za gospodarstvo naj temeljito pregleda vsa krošnjarska dovoljenja ter dovoljenja za dopolnilno obrt. Nerazumljivo je, kako imajo lahko gradbeni delovodja dopolnilno gospodarsko obrt, gospodinja pa obrt za kovinarsko stroko! Precej nepravilnosti je tudi z izplačevanjem neupravičeno visokih kilometrin (pri čemer so navajali primer iz Inlesa). Vča-

sih se v podjetjih dogajajo nepravilnosti, zamaskirane za legalnimi internimi prodaji, da jim finančna služba težko pride do zvega.

Stanovanjsko podjetje se je znašlo v težavah, in komisija je sklenila poslati v podjetje strokovno komisijo, ki naj pregleda bilanco ter vodstvu svetuje, kako bi najlažje prešli trenutne težave. Ugotavljajo, da notranji odnosi med enotami niso najbolje urejeni, javnost poslovanja je premajhna, razen tega pa podjetje posluje brez samoupravnih aktov. Statuta še sedaj nimajo, čeprav bi ga po priključitvi Gradbenika morali dopolniti oziroma prilagoditi novi organizaciji. V težavah je predvsem gradbeni skupina, kjer niso znali prilagoditi razširjeni dejavnosti organizacije dela, medtem pa opekarna in vrtnarija poslujeta prav ugodno.

169 priznavalnin

169 aktivnih udeležencev narodnosvobodilnega boja, ki živijo v novomeški občini, prejema po občinskem odloku priznavalnine, od 174 do 169. Najmanjša priznavalnina je 100 din na mesec, največja pa 200 din. Povprečna priznavalnina, ki jo izplačujejo v novomeški občini, znaša 145 din na mesec.

VABILO

Vabimo vse borce XVI. SNOB »Janka Premrla-Vojka«, artilerije IX. korpusa, osebje in ranjence SVPB »Franja« in SVPB »Pavla« ter osebje partizanske tiskarne Slovenija« na partizansko srečanje in slavnostno podelitev domicilia navedenim enotam, ki bo v nedeljo, 29. septembra, ob 10. uri v Cerknem. Posebnih vabil ne bo.

Pripravljalni odbor domicilnih enot

V šolo do 38. leta starosti

V prostorih AGROKOMBINATA bo v zimskih mesecih kmetijska šola z rednim programom šole na Grnau. Predavali bodo domači strokovnjaki. Slušatelji bodo dobili spričevala kmetijske šole Grnau, če so dokončali popolno osemletko. Šola lahko obiskujejo tudi tisti, ki so pred osmim razredom zapustili osrednjo šolo. Ti spričeval ne bodo prejeli, namesto teh jim bodo izdali potrdila.

Pouk bo štiri mesece pozimi vsak dan od 8. do 13. ure. Praksu bodo slušatelji opravljali na posestvu vse leto. Skupaj jih bodo poklicali v dobi škropljenja, setve in žetve in ob drugih pomembnejših delih na polju, v vinogradu in sedovnjaku.

Možnost za vpis imajo slušatelji do 38. leta starosti. Stroške šolanja bodo delno krili sami, delno sklad za pospeševanje kmetijstva pri Obs. delno AGROKOMBINAT. Organizacijo šole je prevzela delavska univerza.

J. T.

Tudi letos brez izrednega prispevka?

Pričakujejo, da se bo primanjkljaj do konca leta bistveno zmanjšal - Vso skrb pripravam na volitve novih članov v skupščino - Skupščina prvič odpoklicala dva nedelavna člana - Soglasje za direktorja

Na seji 19. septembra je skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Novem mestu razpravljala o stanju sklada za zdravstveno zavarovanje delavcev, razpisala volitve za nove člane skupščine in nadomestne volitve v dveh volilnih enotah, nato pa potrdila izvolitev direktorja Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje.

Primanjkljaj 1.299.423 dinarjev, ugotovljen ob koncu avgusta, je obrazložil predsednik izvršilnega odbora skupščine inž. Edo Tavčar, ki je hkrati povedal tudi, kako poteka izpolnjevanje pogodb med skladom in zdravstvenimi zavodi.

V razpravi so ugotovili, da so primanjkljaj povzročili predvsem preveliki izdatki za bolnišnično zdravljenje in za zdravila. Upoštevati pa je treba, da je imel sklad precej izdatkov tudi za poravnava lanskanih računov.

»Kljub temu pa smo lahko optimisti,« so poudarili v razpravi, sin upamo, da za izravnavo dohodkov in izdatkov sklada ob koncu leta ne bo treba predpisovati izrednega prispevka.

Na tej seji je skupščina sprejela tudi sklep o razpisu volitev v volilnih enotah, kjer poteče članom skupščine mandat. Tako bodo v Ormožju izvolili tri, v Krškem šest, v Metliki enega, v Novem mestu dvanaest in v Trebnjem dva nova člana. Volitve bodo opravljene v 30 dneh po razpisu.

O pripravah na volitve je poročal podpredsednik skupščine in predsednik volilne

komisije Tone Pire. Povedal je, da bodo ta teden predvolilni sestanki, na katerih se bodo pogovarjali tudi o delu skupščine. Prav pa bi bilo, je med drugim poudaril, da bi se v priprave vključili vsi člani sedanje skupščine.

V dveh novomeških volilnih enotah je skupščina razpisala nadomestne volitve, ker je skupščina na predlog izvršilnega odbora odpoklicala svoja člana Simona

Simončiča in Voljka Troho. Simončič in Troha se nista udeleževala sej skupščine, čeprav sta bila redno obveščena. To je prikratk, da je skupščina na podlagi statuta vzela mandat svojima članoma.

Skupščina je nato dala soglasje na ponovno izvolitev Zvoneta Suštaršiča za direktorja Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu.

Jernej pravico ali pravica Jerneja?

Začelo se je tistega aprilskega dne 1966, ko je dobil Jernej pismo take vsebine:

OPOMIN — Po členu 11, točka 3 družinskih pravil in točke 13, oddelek VI družinskega poslovnika vas opominjamo, da plačate kazen za neopravičene izostanke od družinskih posvetov v lovskem letu 1966/67. Če kazni 10 dinarjev ne plačate do naslednjega družinskega posveta, vas bo upravni odbor izključil iz lovske organizacije. Lovski zdravo! (Podpis tajnika, predsednika in žig lovske družine.)

Čez mesec in pol je Jernej sedel za mizo in svoji lovski družini napisal: »Člani, ki jih navajate v opominu, so krivični, obrnjeni po obrazih, zato se s njimi in s poslovníkom ne strinjam. Dve leti sem bil član vaše družine, marsikaj sem videl in opazil nepravilnosti. V svoji zagovor navajam samo en primer: Mračno se spominjam, da je bil gospod Mrak v dveh letih samo enkrat na posvetu. Gospod Mrak gre lahko sam na lov, če se mu ljubi, pešeka pa dobi pri gospodu tajniku družine... Ze na občnem aboru in kasneje na posvetu sem povedal, da ne bom plačal kazni, ker se ne želim kriviga... Na vaš odgovor in vrnitev članarine 56 dinarjev bom čakal do 7. junija 1967. Če ne bo nič, se bomo pravičali.«

Lovska družina je Jerneju 10. junija, torej tri dni po roku,

odgovorila: »Na posvetu 4. junija smo sklenili, da vas izključimo iz članstva, ker se niste ravnali po poslovníku, ki ste ga lastnorodno podpisali kot član komisije in kot predsednik nadzornega odbora. Članarina — z odbikom 25 dinarjev — vam bo blagajnik takoj izplačal. Ko boste prejeli ta dopis, ne boste več naš član. Lovski zdravo!«

Jernej se ni pomiril. Prepričan, da se mu godi krivica, je spet sedel za pisalo mizo in napisal pritožbo na Lovsko zvezo Slovenije. Na dolgo in široko je obrazložil svoj primer in pisal o tem, kaj se je dogajalo v družini.

»Na nekem sestanku lovske družine je gospodar družine zahteval, naj mu odgovorim, v katero organizacijo sem včlanjen. Rekoli sem mu, naj povsod napiše NE, nekaj tako, mu

pa nisem hotel odgovoriti. Izpolnjen obrazec sem podpisal in vprašal, zakaj je samo za me tak popis. Popisnik je od-

bolj podroben in pri pisanju ni trafil besed. Njegovo pritožbo je 4. septembra 1968 pomotoma dobil v roke urad za prošnje in pritožbe pri izvršnem svetu Slovenije in jo poslal Lovski zvezi. Pred tem je Jernej začel tudi v spor s krajevno organizacijo ZK. Na predsednika republike je naslovil dolgo pismo, v katerem je med drugim navedel, da je bila posledica teh sporov tudi njegova izključitev iz lovske družine. Njegovo pismo je generalni sekretarist predsednika republike poslal uradu za prošnje in pritožbe pri republikanskem izvršnem svetu. Urad je prepusil obravnavo Jernejevih lovskih sporov Lovski zvezi Slovenije in zaprosil kontrolno komisijo CK ZKS, naj prouči Jernejev navedbe v zvezi s spori v ZK. Celoten spis o zadevi slove Jerneja je 13. septembra dobila Lovska zveza v Novem mestu. Pred kratkim so v Novem mestu zaslišali nekoga, ki Jerneja dobro pozna. Povedal je, da je bil Jernej pred tem član v neki drugi lovski družini, kjer je hotel vsiljevati svojo voljo in delati, kar se mu je zdelo. Jernejeva pritožba ni utemeljena, ampak hoče s njo samo nagajati.«

»Kdo bo koga?« bi se na koncu lahko vprašali. Ali bo Jernej našel pravico ali pa bo pravica pošakala njega?

Šola v socialistični družbi

V pokoncilski dejavnosti Cerkev se čuti vedno večje prizadevanje, da bi razširila svoj življenjski prostor. Njena dejavnost čestokrat že presega meje, ki so ji kot zasebno pravni organizaciji zahtevane s protokolom.

V septembarski številki verskega lista »Družina« sem prebral članek, v katerem je nekaj besed namenjenih tudi šoli v socialistični družbi. Pisec, gospod škof Janez JENKO, suvereno nastopa v imenu vernikov. Med drugim je napisal tudi naslednje: »Koncil nas uči, da skušamo z vsemi ljudmi dobre volje živeti v miru, čeprav so drugačnega svetovnega nazora. Ne moremo pa dovoliti, da bi kdor koli nam in našim otrokom vsiljeval ateizem. Kako naj dopustimo, da po šolah, ki jih morajo obiskovati vsi otroci, verni in neverni, širijo ateizem? Če bi se torej ateizem širil po takih šolah, bi bila enakopravnost vernih državljanov izigrana. Zato je v danih razmerah edina rešitev v nevtralnih šolah, zaključuje gospod škof Janez Jenko.

Res je, koncil uči vernike, naj skušajo z ateisti živeti v medsebojnem miru. To ni za nas občane in državljane socialistične Jugoslavije nič novega. Za nas so smotri socialističnega humanizma tisto, po čemer drug drugega vrednotimo in ustvarjamo odnose med seboj, ne pa to, ali nekdo veruje ali ne. Za nas je to stvar vsakega posameznika. Če kdo izmed vernikov misli, da ni tako, naj si ogleda zgodovinske trenutke iz naše narodovsodobne borbe, naj si ogleda svoje pravice in dolžnosti kot občana in samoupravljalca, in spozna, da je svoboden v svetovnonazorski odločitvi. Kot občan samo pozdravljam, da je Cerkev končno tudi neverne priznala za enakopravne svojim vernikom in da želi z njimi živeti v miru.

Če je začel koncil učiti to, kar je za nas državljane SFRJ že več kot četrstoletna praksa, kako si potem upa gospod škof Janez Jenko trditi, da vernim otrokom družba vsiljuje ateizem? Če bi bilo to res, potem bi bila svoboda našega občana okrnjena, naš socialistični humanizem izdan, saj le-ta ne dopušta kaj takega. In to naj bi delala naša šola? Ne, gospod Jenko, to je grda in umazana igra! Vsiljevati ali razširjati nekaj ni isto. Prvo se v naši družbi ne sme, drugo pa je donojeno in to pravico imajo tako listi, ki priznavajo dialektični materializem, kot tisti, ki verujejo v Boga.

In v čem naj bi bila krivda šole? Mar ni zagotovljena enakopravnost mladine v šoli ne glede na to, ali verujejo ali ne, ali obiskujejo verouk ali ne? Mar ni dana svoboda verskega pouka? Mar niso v naših šolah verni in neverni prosvetni delavci z enakimi dolžnostmi in pravicami? Nekaj pa je potrebno znova poudariti. Šola ne more biti mesto za versko prepričevanje. Za to so cerkveni prostori, saj tako določa zakon. Do učno-

vzgojnega procesa imajo enako dolžnost tako verni kot neverni prosvetni delavci. Učno-vzgojni proces pa temelji na znanostih. Dolžnost šole je, da pedagoško posreduje znanstvene resnice naravoslovja in družboslovja, ne pa da prisiljuje učence v ateizem oz. v verovanje. Socialistični humanizem tu ni napoti. Kolikor se gospod škof Janez Jenko boji, da bodo znanstvene resnice vsadile dvom v učence vernih o bivanju Boga, potem naj ne pozabi, da je dvom le začetek iskanja resnice.

Naj mi gospod Jenko ne zameri, a tokrat je šel predaleč: svetovnonazorsko nevtralna šola je v socialistični družbi čista utopija. Ali poznate v zgodovini solstva kak primer za to? Je kdaj Cerkev to svojo zahtovo v šolah uresničevala? Sedaj se zavzemate za nevtralnolo, prepričan pa sem, da bi, če bi to dosegli, šli dalje in postregli s povsem drugačnim konceptom šole, kot pa jo zahtevate sedaj! Toda protokol velja za vse nas in prav tako tudi ustana!

FRANC ŠALI
Novo mesto

„S predsedniki ni prave sreče“

Uredništvu DL!
Letos ste 5. septembra pisal o meni kot bivšem predsedniku PGD Prečna. Res je tudi, da je bil cestar Bratkovič nekaj časa moj tajnik društva, čeprav menim, da je bil v času teh petih let najslabši tajnik društva. Z njim se ni dalo delati, ker je bil velik gostobesednež.

Da sem bil kot predsednik upravnega odbora izključen, je čista Bratkovičeva laž. Kako sem se odžagal po končani prireditvi, tega se točno več ne spominjam; poudarjam pa, da kot predsednik društva nisem bil dolžan na cesti razlagati, koliko je dobička od veselice. Zato so bile vedno seje, da so vsi člani odbora zvedeli za dogajanja v društvu, ne pa samo radovedni cestar.

Naj omenim še njemu naklanjenega Mesojedca, ki ga tudi omenja v članku, kako da so napredovali. Lahko trdim tole: dokler sem bil predsednik PGD, je bilo društvo operativno bolj sposobno. To izbežno ocenjevanja komisij, ki so društvo ocenjevala in točkovala. Motorika v Prečni je bila vedno v redu, ne pa tako, kot je zdaj v Prečni: ko je zadnjič gorelo, se ni vedelo niti za ključ od samskega doma, da o pokvarjeni motoriki sploh ne govorim! Vem tudi, kako se je zadnjič gasilo, saj sem sam sodeloval.

Kaj vse so nahanili gasilci medtem, je tudi znano. Mislim pa takole: s polno blagajno se je dalo delati; ko sem jaz prevzel predsedniško mesto, je bilo v blagajni 35.000 Sdin, ko pa je bil izvoljen novi predsednik, je dobil v blagajni približno 300.000 Sdin. Mislim, da se je s temi sredstvi že dalo gospodariti. Razen tega je takrat banka na nezakonit način izplačala 180.000 Sdin in smo jo morali tožiti; takrat sem društvo osebno zastopal, kar spet ni bila lahka naloga.

Naj dodam še, da Bratkovič nikoli ni bil operativen delavec: prav zaradi njega in še nekaterih njegovih prista-

Obvestilo dopisnikom

Vsako pismo, namenjeno za to stran v našem domačem listu, je treba podpisati s pravim in celim imenom ter z naslovom. Nepodpisanih pisem ne objavljamo, prav tako pa tudi ne pisem, ki imajo zlagane (izmišljene) podpise. Ker vsako pismo glede pisca in vsebine preverimo, grede vsa nepodpisana pisma zanesljivo v koš!

Na željo pisca ohranimo njegovo ime v uredništvu, vendar se mora v takem primeru podpisati pod objavo vsaj s kraticami.

Ni nujno, da se uredništvo lista vedno strinja z vsebino pisem, ki so objavljena na tej strani.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Človekoljubje ni zatajilo

Tovariši uredniki!

Zadnje čase prihaja na naslov listne št. 147 v Zužemberk vse več pisem in kartic. Glavanova Stanka z veseljem in zanimanjem prebira spodbudne in tolažilne vrstice nepoznanih prijateljic iz Sentjanža na Dolenjskem, z Mirne, iz Dragomira pri Ljubljani, Gabrovke pri Moravčah, iz Novega mesta in Karteljevega, iz Metlike pa iz Krškega, Kostanjevice in od drugod. Vsem tem dobrim prijateljicam bi se rada sama pismeno zahvalila za plemenita dejanja v človekoljubni akciji, ki se je pričela s pismom, ki ga je 5. septembra objavil Dolenjski list izpod peresa Tončke Zupančič. Stanka zna pisati in tudi risati, ampak ne z roko, marveč z nogo, kar je seveda zelo utrudljivo in mučno. Ko sem jo obiskal, mi je naročila, naj se v njenem imenu prek Dolenjskega lista zahvalim za pisma, kartice in denarne prispevke. Povedala je, da je nadvse prosečna ob tolikšem zanimanju zanjo. Pravi, da čuti, kako ji zdaj čas hitreje mineva in lajša težave. Prva prijateljica Tončka jo redno obiskuje. Bila je tudi pri njej, ko sem jo jaz obiskal; takrat sem ju skupaj slikal. Tudi Tončka je vesela odziva na svoje pismo.

Stanka se zlasti veselja televizorja. Povedala mi je, da so zbrali v ISKRINEM obratu v Zužemberku za televizor že precej prispevkov, za kar jim je iz srca hvaležna. Ob tem obisku sem se prepričal, da plemenite spodbude in plemenita dejanja res lajšajo velike težave in bolečine, ki jih trpi Glavanova Stanka

že od rojstva, zato sem toliko bolj prepričan v uspeh te človekoljubne akcije. Ko sem se zatem oglašil v ISKRINEM obratu, mi je Jože Senica povedal, da je do zdaj zbral več kot 1.000 dinarjev prispevka za Stankin televizor samo med tamkajšnjimi delavci. Nabiralna akcija v obratu se teče, pa tudi drugi občani se oglašajo s prispevki.

MILAN SENTICA
ZUŽEMBERK

„Pošljamo za Stanko...“

Uredništvu DL!

Zivim v Stuttgartu in sem naročnik Dolenjskega lista. Vrstice o Stanki iz Zužemberka so me ganile in sem se odločil, da ji tuči midva z ženo pomagava z majhno vsotico 10 mark. Pri meni se nahajata ravno tudi moja svaka Božidar Metelko in Karel Metelko; razločil sem jima Stankino življenje in tuč onadva sta takoj prispevala vsak po 10 mark.

Lepo jo pozdravljamo in ji želimo mnogo zdravja!

VINKO VOVK
7 Stj. — Bad Cannstatt, Nemčija

Ta teden: 18.285 Sdin za Stanko

Ko smo pred tremi tedni pisali o Stanki Glavan iz Zužemberka, je vest o njenem težkem življenju močno pretresla mnoge naše bralke in bralce. Da bi ji olajšali trpljenje, so poslali ta teden za Stanko:

Franciška Anžič iz Ornovlja 1000 S din; Marija Davšek iz Tuševskega Dola pri Ornovlju 5000 S din; naročnica Dolenjskega lista iz Jadranskega 3000 S din; Vinko Vovk ter Karel in Božidar Metelko, vsi iz Nemčije, 30 mark, oz. po zamenjavi v banki 9285 starih din.

V torku smo Stanki poslali 18.285 S din. V njenem imenu: prirčna hvala vsem darovalcem! Več domo o njej pisali prihodnji četrtek.

UPRAVA DOL. LISTA

Tri prednosti

Nekoč, v davnih časih, so naše prababice se same kuhale milo, perilo namakale, drgnile, žulile, splahovale, kuhale in spet drgnile, splahovale, potem pa se belile na soncu — vse zato, da bi dobile lepo belo perilo... S časom jim je industrija prevzela kuhanje mila, vedno boljša pralna sredstva so bila na razpolago gospodinjam — dokler niso pralni stroji prevzeli najbolj mučnega dela: drgnjenja, žuljenja, splahovanja in ozemanja. Seveda so morali tem spremenjenim pogojem pranja v industriji pralnih sredstev primerno izdelovati tudi nova pralna sredstva. Tako so se rodili po burnem razvoju so dobni praški za strojno pranje. Toda to je bil še del poti; nekatero vrste umazanije se niso dale odstraniti — predvsem razni organski madeži: predvsem ostanki znojenja, kave, jajc, krvi... In tu so morale perice spet seči po starih sredstvih: namakanje in drgnjenje, žuljenje z roko ali krtačo. Pri tem pa je najbolj trpela tkanina. Tako so poiskali novo pomoč: organske madeže so sklonili odstranjevati biološko, s pomočjo encimov. In tako so dobili biološko aktivna pralna sredstva za namakanje in pranje.

Toda še vedno sta bila to dva ločena postopka: eden namakanje z biološko aktivnimi sredstvi, drugi pranje v avtomatskem pralnem stroju. Zato je bilo potrebno najti možnost, kako bi združili še ta dva postopka v pranju in našli idealno pralno sredstvo. Tako kot po vsem svetu, je tudi pri nas tvornica Zlatorog v Mariboru zastavila vse svoje možnosti za proučevanje takšnega idealnega pralnega sredstva. Pri tem so morali skrbno paziti, da bo novo sredstvo tudi v praksi dovolj preizkušeno, še preden pride v velikih količinah na tržišče — in tako so tekli vzoredno s poskusi in raziskavami v laboratorijih tudi praktični testi v gospodinjstvih, tako da doslej še ni bilo pri nas pralnega sredstva, ki bi ga tako obširno in temeljito pripravili, kot je novi — »BIO MAT«. »BIO MAT« s 3 prednostmi.

Tri prednosti novega idealnega pralnega sredstva so v tem, da pere vse vrste umazanije — tiste, ki jih izpirajo najboljše pralni praški za strojno pranje, kot tiste, ki jih morajo pomagati razkrajati po biološki poti encimi. Istočasno dosega »BIO MAT« zaradi optimalnih količin dodanega perborata popolno belino perila. Da bi pa varovali perilo in pralni stroj, dodajajo »BIO MATU« tudi mehčalec vode. In tako je prevzel novi pralni prašek vse tiste faze pranja — od namakanja, drgnjenja, beljenja itd. itd. — ki so našim prababicam grenile življenje, sodobnim gospodinjam pa omogoča ob pralnem stroju brez truda vse tisto veselje, ki ga daje lepo, negovano, bleščeče belo perilo. V. V.

Kureček in NOB

Uredništvu DOL. LISTA!

Ob obisku Kureška, prelepe izletniške točke, ki je tudi pomembna zgodovinska postojanka iz NOB, sem bil prav razočaran, ker komisija za zgodovino tako malo skrbi za ohranjanje spominov na vse, kar se je v tem kraju med NOV dogajalo. Ob vhodu v dom so posvetila naši borbi že tako obledela, da jih izletnik pri najboljši volji ne more prebrati. Mislim, da bi se za obnovo črk le našel malenkostni denar.

Pa še pozabjeni padli partizani na pokopališču! Ali res pozabljamo na tovarise, ki so darovali za nas in našo bodočnost prav vse — svoja mlada življenja? Sram me je in hudo mi je bilo, ko sem pomislil na nas, ki smo ostali in smo jih tako hitro pozabili. In kaj si mislijo turisti, ker dopuščamo tako skrunitev naših borbenih svetinj? Padli borci so naši heroji!

V. PREZELI

Druga plat članka

„Nikar nam ne vzemite sonca!“

Na članek, ki je bil pod gornjim naslovom objavljen na tej strani 12. 9. 1968, pripominjam:

Za omemba udeležbe zbranih stanovalcev Cankarjeve ulice na sestanku 16. 8. 1968 ni resnična, saj je bilo navzočih precej manj, kot jih je bilo podpisanih v zapisniku. Zbrani stanovalci so na sestanku kar sami podpisali odsotne. Poudarjam, da sem bil edini navzoči lastnik hiše na tem sestanku, vsi drugi navzoči »predstavnik« pa so le stanovalci, in ne lastniki hiš. Dva se sestanka sploh nista udeležila, medtem ko stane Ignac Grandžič na Cesti komandanta Staneta in je verjetno zastopal interese svoje sestre, ki stanuje v Cankarjevi ulici. Lastnica te hiše pa je Elza Dožič, ki ima stalno bivališče v Italiji.

Sedanji urbanistični načrt predvidena zidavo štirih hiš na vrtovih Cankarjeve ulice. Hiše bi bile pritrjene in kakih 20 m oddaljene od sedanjih hiš. Tu se vrtovi posevno spuščajo in pridejo na zaidalnem prostoru precej nižje od hiš iz Cankarjeve ulice, tako da skoraj ne zapirajo sonca gornjim hišam. Mnogo več sonca vamej hišam ob Cankarjevi ulici visoka drevesa, zasajena na njihovih vrtovih. Vsi komunalni priključki so pri roki, kar je za zidavo posebno ugodno.

Torej: tako jaz kot lastnica hiše Franciška Ferfolja se strinja, da se na teh vrtovih zidajo hiše. Tudi Elza Božič

ne bi nasprotovala zaidavi, saj bi imela predvsem ona korist. Lastnica tov. Svara se zaidavi pred štirimi leti ni upirala, čeprav so bili za lastnike hiš takrat slabši pogoji. Menim, da stanje te ni tako kritično, kot ga članek opisuje; tovariš Slavko Tešar je npr. izjavil: »Če bodo zidali na drugih vrtovih, naj zaidajo še na mojemi« (Na njegovem vrtu pa zaidava ni predvidena). Naj še omenim, da ležijo vrtovi Cankarjeve ulice, Prisojne poti in Košičalove ulice na pobočju hriba, ki je obrnjen proti jugovohodu in ga ves dan obsena sonce.

Mislim, da ni smiselno sklicevati se na komisijo iz l. 1964: pogoji so zdaj za lastnike hiš veliko ugodnejši. Če bi bili še takrat pogoji tako ugodni, kot so zdaj, do komisije 1964 sploh ne bi bilo prišlo.

Naj še povrnem še k sestanku, ki je bil 16. avgusta in na katerem je bil sprožen predlog, naj se ob Cankarjevi ulici zaidajo parcele po načrtu, toda s pogojem, da dobijo prednost za zaidavo lastniki zemljišč, hkrati pa bi jim zaidavo za določen čas odložil. S tem predlogom so se strinjali vsi člani, razen enega. Za zidavo novih hiš ob Cankarjevi ulici obstajajo torej vsi pogoji, treba je le nekoliko dobre volje in humanosti, od občinske skupščine pa je potrebno tudi razumevanje.

FRANC BOŽIČ
Novo mesto Cankarjeva 24

Misel živa, denarja ni!

V Novem mestu se ved kultura, četudi so stroškas no živi misel na sklad za na občinski skupščini povedali, da sklada ne bo prej, dokler ne bodo našli stalnih virov za sredstva. Letos se ob tolikšnih proračunskih težavah tudi ni bilo močno resneje pogovarjati o takem skladu, kako bo prihodnje leto, pa se nihče nič ne ve. Za zdaj bo ostalo pri upolovitvi, da je tak sklad v Novem mestu potreben, vsaj zaradi številnih kulturnih ustanov in zavodov, ki jih imamo, ko pa bo možnost naj bi kultura ne bila zadnja pri dočetovanju sredstev.

»Mladost v belem« bo še izhajala

»Mladost v belem«, glasilo dijakinj šole za zdravstvene delavce v Novem mestu, je izšla prvič ob koncu minuloga šolskega leta, izhajala pa bo tudi letos. Prejšnja urednica glasila Roža Kavčič in sedanja urednica Vera Pramo, zvesti sodelavki glasila, ki obiskujeta letos četrti letnik, sta povedali, da bosta v tem šolskem letu izšli vsaj dve številki »Mladosti v belem«, prva v prvem, druga v drugem polletju.

Glasilo bo ne le povečalo krog sodelavcev, ampak objavljalo razen pesni in ertic tudi druge spise. Uredniški odbor želi, da bi list postal zrcalo življenja v šoli in zunanji. »Mladost v belem« obeta, da bo še bolj zanimiva in še bolj pisana, kot se je predstavila v prvi številki. Sodelavke razmišljajo tudi o tem, da bi prebile led bojazni pred javnostjo. V načrtu imajo javne nastope ozroma bralne večere, na katerih pa bi sodelovale skupaj s mestičarji.

Prijave za občni zbor Slavističnega društva

Novomeška podružnica Slavističnega društva Slovenije prosi svoje člane, ki se bodo udeležili občnega zbora Slavističnega društva Slovenije (12. in 13. oktobra), da prijavijo svojo udeležbo podpredsedniku prof. Jožetu Severju (gimnazija v Novem mestu), ker moramo vedeti za točno število udeležencev.

Podružnica Slavističnega društva Slovenije — Novo mesto

Mali kulturni barometer

RAZSTAVA LAMUTOVIH DEL V DOLENJSKI GALERIJI. V Dolenjskem manjše se pripravljajo na razstavo Lamutovih del v Dolenjski galeriji. Retrospektivna razstava bo pomenila pomemben dogodek, saj do sedaj slikar Novoga mesta in Dolenjske še ni bil tako predstavljen. Dolenjski muzej je pred veliko nalogo. Vladimir Lamut je ustvaril vrsto del, ki so razkropljena po Dolenjski in drugod.

ORKESTER DELAVSKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA DUSAN JERBEK zadnje tedne pridno vadi, prav tako pa vse pogosteje nastopa tudi pevski sektor tega društva. Delavsko prosvetno društvo te dni odvijata tudi dramsko sekcijo. Ta pripravlja dvojce ljudskih iger.

BO SOUDELEZBA ZA POTUJOČO KNJIZNICO? Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRB je študijski knjižničar Mirana Jarc v Novem mestu odobril 10.000 dinarjev za potujočo knjižnico. Novo mesto ostronoma študijska knjižnica mora obrabiti 20.000 dinarjev na soudeležbo pri tej kulturni akciji. Do sedaj denarja še niso sbrali in se bojijo, da bodo morali ponudbo sklada zavrniti, če ne bodo

NOCOJ V GRAJSKI DVORANI

Posavski muzej vabi občinstvo k otvoritvi razstave grafičnih listov najvidnejših starih ustvarjalcev lesoreza, baktoreza in jedkanice, ki bo danes ob 18. uri odprta v slavnostni dvorani breziskega gradu. Uvodno besedo bo imela kustodinja Mestnega muzeja v Celju Milena Moškon. Prireditelj je združena z recitalom Cankarjeve Gospe Judit, ki ga bo izvajala prvakinja dramskega gledališča na Reki Branka Verdonik-Rasbergerjeva. Za Brežice bo današnji večer pomemben kulturni dogodek. Zanimivo bo zlasti srečanje z gledališko umetnico, ki tokrat prvič gostuje v tem mestu — Na sliki: lesorez »Zastavonoša« Al-

KAJ BOMO GLEDALI NA NOVOMEŠKEM ODRU

Letošnji gledališki abonma

Novomeški Zavod za kulturno dejavnost bo v kratkem razpisal abonma za gledališko sezono 1968-69. Lanskoletni poizkus se je dobro obnesel, pa tudi obiskovalci gledaliških predstav so abonma toplo sprejeli, saj je tako nemadoma odpadla skrb za skromno število vstopnic, ki so bile namenjene oznanjnim obiskovalcem, kajti predstave so bile v zakupu nekaterih podjetij.

Novomeški obiskovalci gledaliških predstav v Domu kulture si bodo v tej gledališki sezoni ogledali naslednja dela, ki jih je pripravilo Mestno gledališče ljubljansko: Dan žena (Mira Miheličeva), Ribe na plitvini (Tone Parliž), Cena (Arthur Miller), Vojaki (Rolf Hochhuth), Častnik za novačenje (George Farquhar) ter delo Zares čuden par (Neil Simon). Drama slovenskega narodnega gledališča bo gostovala s Hamletom, novomeško ama-

tersko gledališče pa bo pripravilo dve abonmajski predstavi. Desetlega brata ter Razvalino življenja.

V Zavodu za kulturno dejavnost menijo, da bi bilo prav primerno, ko bi uprizoritvev Shakespearovega Hamleta pripravili za dni, ko bo v Novem mestu občinski praznik. Očitvev domačega gledališča (tov. Kralj je sklenil režirati njegove predstave) pa pomeni razveseljivo novico. Novomeščani so pred leti z nekaj uprizoritvami poželi priznanja, kot bi si jih le želelo kakšno amatersko gledališče. Z združenimi moč-

Na Mirni odkrivajo freske

Restavratorja in akademska slikarja Izidor Mole in Viktor Snodž že več kot mesec dni odkrivata na Mirni freske, ki sodijo po nastanku v drugo polovico 15. stoletja. Letos nadaljujeta pred tremi leti začeto delo. Domneva je pred treh let, da gre v mirenški cerkvi za izredno lepe freske, za poslikan gotoski prezbiterij, ki mu v Sloveniji ni para. Je letos potrjena. Ne samo da so mirenške freske lepo ohranjene ter da razodevajo veliko umetniško vrednost, ki se je stoletja skrivala pod šestnajstimi plastmi beleža — mirenške freske pomenijo z zborom muzicirajočih angelov velik prispevek k slovenski muzikologiji, saj so se nam tu predstavili instrumenti, o katerih že stoletja ničesar ne vemo. Zbor muzicirajočih angelov v mirenški cerkvi je delo neznanega mojstra, ki je brzkone ustvarjal pod italijanskim vplivom. Poslikal je 90 kvadratnih metrov zidu med gotoskimi rebrji ter upodobil celo galerijo obrazov, med katerimi je tudi nekaj takih, ki dajo slutiti, da gre za portrete. Bogata tonska lestvica mirenških fresk ter velika površina prizora s cestulnarjem daje slutiti, da so mirenške freske bogat zaklad slovenske likovne umetnosti, ki je bil pred leti po naključju odkrit in ki nam ga sedaj restavratorja predstavljata v vsej njegovi lepoti.

Odkrivanje fresk bo trajalo še nekaj tednov, omogočajo pa ga Medobčinski za-

vod za spomeniško varstvo in Ljubljane, Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti SR Slovenije ter Mirenčani. Restavratorja sta odkrila že domala ves zbor muzicirajočih angelov, ki drže v rokah instrumente iz prve polovice 15. stoletja. Akadem-

ska slikarja, ki sta v vrsti let restavrirala in odkrivala freske po Sloveniji in drugod, menila, da letošnja odkritja zelo spreminjajo podobo, ki smo jo imeli o likovnem bogastvu naših krajev.

P. BREŠČAK

Akademski slikar Izidor Mole ob restavriranih freskah iz obdobja visoke gotike v mirenški cerkvi (Foto: Mirko Vesel)

Tri vprašanja novomeški glasbeni šoli

Odgovarja ravnatelj Ernest Jazbec

Zanimivo bi se bilo pogovarjati o nekdanjih učencih novomeške glasbene šole, kje so in kaj delajo. Ali bi nam, tovariši ravnatelj, lahko povedali kaj o tem?

Za vse ne vemo, niti kje so niti kaj delajo. Mnogi so odšli čisto po svojih potih, ko so zapustili šolo. Večina pa je, o tem sem prepričan, ostala zvesta glasbi. Vemo, da je precej naših učencev na visjih glasbenih šolah v Ljubljani, da jih veliko sestavlja godbe. Ansambel Dehors, ki igra na Otočcu, sestavljajo naši učenci. Naš učenec je bil komponist in glasbeni pedagog Pavle Mihelič. In še nekaj vemo: da naši nekdanji učenci niso zašli na kriva pota.

Je zanimanje za glasbeno šolo pofanjalo ali se je povečalo? Kakšen je bil vpis v šolsko leto, ki se je pred kratkim pričelo?

Prireditelj lahko odgovorim samo na drugi del pr-

vega stavka v tem vprašanju. Zanimivo je, da stari še bolj želijo, da se njihovi otroci glasbeno izobrazijo. Dokaz za to je 35 na novo vpisanih učencev v tem šolskem letu. Razveseljivo je tudi, da se mnogi odločajo za zahtevnejši študij v višjih razredih naše šole. Za pred dvema letoma smo glasbeni študij v naši šoli podaljšali na deset šolskih let. Letos imamo učence že v sedmem in osmem razredu.

V preteklem šolskem letu se je novomeška glasbena šola uspešno predstavila trikrat na ljubljanskem radiu, v zamejstvu in na številnih prireditvah v Novem mestu. Kaj pripravljajo učenci v tem šolskem letu?

Posebna obveznost naših učencev je sodelovati na internih prireditvah glasbene šole in zunanjih proslavah in kulturnih prireditvah. Delo bo nadaljeval novomeški godalni orkester in nastopal, na novo pa bosta ustanovljena harmonikarski zbor in zbor kitar. Take zbere bo potrebno ustanoviti tudi v oddelkih naše šole, v Straži in Sentjerneju. Vsak mesec bodo učenci pripravili interni nastop, posamezniki pa se bodo pripravljali tudi za nastop na radiu. — iz

Predavanja o filmu

Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu bo oktobra organiziral nekaj predavanj o filmu. Tov. Duletič bo v domu kulture govoril o filmskem jeziku, tov. Borčičeva pa o filmski vzgoji. Predavanje bo brezplačno, ob njem pa bodo zavrteli film, ki si ga bosta za to priložnost predavatelja izbrala.

Občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij je sklenil posvetiti večjo pozornost filmu. Ko bodo stranke, ki stanujejo v Domu kulture, izpraznile prostore, bodo uvedli dijaški abonma, ki bi prinesel najzanimivejša dela filmske umetnosti.

»Sedmina« v filmu

Matjaž Klopčič je začel pred dnevi svoj tretji celovečerni film »Sedmina«, narejen po istoimenskem romanu slovenskega pisatelja Bena Zupanciča. V glavnih vlogah bodo nastopili: Snežana Nikšič, Rade Serbedija, Mirko Bogataj, Duša Počkaj in drugi slovenski igralci. Glasbo je napisal Jože Privšek.

Vzgojni koncerti za mladino

Ljubljanski FESTIVAL pripravil tudi za Novo mesto in druge kraje na Dolenjskem zanimiv spored koncertnih prireditev za mladino in odrasle poslušalce — V Novem mestu pozdravili zamisel in organizacijo

V Zavodu za kulturno dejavnost v Novem mestu je bil v ponedeljek, 23. septembra, dopoldne zanimiv pogovor o organizaciji glasbenih prireditev na Dolenjskem, ki jih je za sezono 1968-69 pripravila prireditvena poslovalnica FESTIVAL iz Ljubljane.

Direktor FESTIVALA Danilo Bračič in predstavnik prireditvene poslovalnice Tone Kuzlevčar, navdušen svetovalec in organizator dosedanjih kvalitetnih glasbenih prireditev v Novem mestu, sta udeležencem pogovora predstavila program prireditev, ki bi jih bil pripravil FESTIVAL organizirati v Novem mestu in drugih občinskih središčih na Dolenjskem.

Predvsem je zanimiva spodbuda, da bi na Dolenjskem pričeli s koncerti za mladino. To bi bili vzgojni koncerti v okviru rednih glasbenih ur na osnovnih in drugih šo-

lah, zato bi jih prirejali kar v večjih razredih in šolskih telovadnicah. Na takih koncertih bi umetniki seznanili mlade poslušalce z instrumenti in stvaritvami, s katerimi bi nastopili.

Tako zamisljene glasbene prireditve so pozdravili predvsem glasbeni in kulturni delavci, ki so se udeležili sveta, poudarjajoč zlasti dejstvo, da bi s takim predstavljanjem glasbenih umetnin v mladini vzbudili zanimanje za resno glasbo.

Prireditvena poslovalnica bi na Dolenjskem organizirala take koncerte, da bi bili zanimivi tudi za odrasle, zahtevnejše obiskovalce. S tem bi bila hkrati narejena dva pomembna koraka: s koncerti bi na eni strani obiskovali čuti za resno glasbo pri mladini in na drugi strani izpopolnili vrzel v repertoarju kvalitetnih glasbenih priredi-

tev na Dolenjskem. Potrebno pa je poudariti, da bi se s tako organizacijo zmanjšali tudi stroški za koncerte.

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA
VPISUJE V ŠOLE IN TEČAJE V LJUBLJANI
DO 30. SEPTEMBRA 1968.

Ribničani pridno nabirajo ozimnico

Rokometski Ribničani so na nedeljskem srečanju z Ormožem izjemoma razočarali svoje številne navijače. Zlasti po dobrih začetkih je vse kazalo, da bodo gostje krepko poraženi, saj so domači vodili že 6:1. Od tedaj pa je šlo vse po nju. Gostje so pričeli pridno polniti mrežo sicer zanesljivega vratarja Keraniča in se približali domačim na razliko enega na ena gola. Kasneje so se domači nekoliko predramili, vzel igro v svoje roke, toda ne za dolgo. Gostje izenačijo in povedejo celo z dvema goloma razlike. Vse kaže, da bodo gostje nezadržano odrezali točki. Toda pri pride spet v prvi plan odlični Franco Ponikvar, ki zunanjo razliko, čez nekaj sekund pa jo pred koncem Radič in zadovoljstvo vseh strahov. Srečanje se konča neodločeno Ribničani so skoraj še držali v rokah golca, končno pa so komaj zadržali ytačca. Kakorkoli že, tudi ta točka je nekaj vredna. Tako so Ribničani fantje svojo ozimnico spet povečali za drugoeno točko!

Rokometasem Ribnice (slika zgoraj) ne gre vse tako kot si želijo, svoje neodločeno igro opravičujejo s razredčeni stili, saj je vrsta dobrih igralcev Ponikvar, Lovšin, Mikulin, Andolšek in Abram v JLA. Mlajši igralci pa še nimajo dovolj izkušenj, da bi lahko bili kos zahtevnim prvenstvenim srečanjem. Spornosti bo gotovo bolj!

Med najboljšimi napušeni na nedeljskem srečanju je bil vratar Ribnice Ivan Keranič (slika levo),

ki je branil svoje svetilče v velikem slogu. S hladnokrvno in učinkovito igro je bil enakovreden konkurent močni na nasprotni strani igralca, ki je goste iz Or-

možja obvaroval gotovega poraza. Skupaj s Stanetom Keraničem in Francem Ponikvarjem je tvoril trio, ki je nasprotnikom povzročal največ preglavic.

NOGOMET

Novomeščani so krepko porazili Mirenčane

Nogometaši Celulozarja so doživeli svoj prvi poraz z odlično ekipo Steklarja v Rogški Slatini. Srečanje je bilo zelo zanimivo in bi se lahko končalo z bolj ugodnim izidom za Krčane. Dolenjski de ti med Novim mestom in Mirno se je končal nekoliko presenetljivo. Nihče ni pričakoval, da bodo mladi nogometaši Novega mesta spravili v mrežo Mirenčanov kar pet zadetkov. Belokranjci so tesno, toda zasluženo porazili Induplaji iz Jare, ki je verjetno ena izmed močnejših ekip v tej ligi. Brežičani tudi tokrat niso imeli sreče. Igralci iz Poljan so kar med tekmo odgovorili in zapustili srečanje. Brežičani imajo letos smolo, saj je to že drugo srečanje, ki se bo reševalo za zeleno mizo.

kjub temu v prvem polčasu prikazali lepo igro. Točno so podajali krog, hitro osvajali teren in pripravili več dobrih priložnosti. Za v 10. minuti je Igor Vidovič z lepim strelom povedel domačo vodstvo, pred koncem prvega polčasa pa je mladi Tone Weiss povečal rezultat. Gledalci so bili zadovoljni, kajti domača ekipa je bila izvrstna, delovala je homogeno. V drugem delu tekme so se gostje bolj znali in so zmanjšali razliko na 3:1.

T. LATERNER

STEKLAR (R. SLATINA) : CELULOZA 4:2

Vetrovno, oblačno vreme in skoraj popolnoma igrišče Steklarja ni omogočilo kvalitetnega srečanja med najboljšima ekipama vzhodne slovenske nogometne lige. Domači Steklar je v prvih 20 minutah igral podrejeno vlogo, toda se imeli gostje več ločin priložnosti doseči vodilni zadelci. Domači nogometaši, ki so bili bolj poživljeni kot gostje, so zasluženo zmagali. V močvirju Celulozarja sta zadela dvojica Pauvoič in Kandič, najbolj pa sta se izkazala Kandič in Kandič. Odlično je bil tudi vratar Vukotič.

L. HARTMAN

MIRNA : ELAN 0:5

Mladi nogometaši Elana iz Novega mesta so pod vodstvom igralca in trenerja Rokсандiča popolnoma pragali nogometaše Mirne. Prvi zadetek je dosegel Mušič, temu pa sta sledila z dvojica Sadika in Rožanec. Skoti celo

SEVNICA : LJUBLJANA-SAVLJE 2:2

V Sevnici je bila odigrana prijateljska nogometna tekma med Partizanom Sevnica in nogometaši Ljubljana-Savljice. Tekma, ki si jo je ogledalo veliko število gledalcev, je zadovoljila in neodločen rezultat ustreza poteku igre. Zadelca za domače je dosegel Julij, za Sevnico so igrali: Kmetič, Krčan, Delo, Novak, Čimpršek, Julij, Kiznarč, Pizarar, Prosenik in Ho-vat.

Tekmo je sodil BIAS, Sevničani želijo igrati še več prijateljskih tekem, ker nimajo možnosti za sodelovanje v ligi.

J. BIAS

BREZICE : BOC (POLJČANE) 4:2

Tekma je bila zaključena že v 65. minuti, ker so gostje zapustili igrišče, in bo zato registrirana s 3:0 b. b. za Brežičane. Za domače nogometaše sta zadetka dosegla Dinkič 2 in Zokalj 1.

V. PODGORSEK

BELA KRAJINA : INDUPLATI (JARSE) 2:1

V nedeljo je bila v Črnolju prvenstvena nogometna tekma pod zelo težkimi pogoji. Vse čas tekme je deževalo, teren je bil razmočen — blaten, skratka zelo težak za igro Črnoljci pa so

Triglav (Kranj) : Novo mesto 58:53

V II. slovenski košarkarski ligi sta še dve koli do konca tekmovalna. V soboto so Novomeščani gostovali pri vodnem kranjskem Triglavu. V zelo težkih okoliščinah — celo tekmo je deževalo — bi gostje skoraj presenetili domačo ekipo. Toda na koncu so domačini slavili zasluženo zmago — 58:53. Koše za Novo mesto so dosegli: Kopač 20, Šohar 10, Pirc 7, Šelina 6, Spilhal 6, Gošnik 2 in Kovar 1.

M. GOSNIK

ROKOMET

Bolj waterpolo kot rokomet

Vsa nedeljska rokometna srečanja so se odvijala v dežju. Kljub temu so se naše ekipe v takšnih nemogočih pogojih bolje znašle in zabeležile nekaj pomembnih zmag. Prijetno so nas presenetile rokometaske BREZICE, ki so osvojile prvi dve točki v jesenskem delu tekmovalja. Ribničani so pa nepotrebnost izpustili iz rok dve dragoceni točki, ki so jih po igri v prvem delu srečanja že imeli v rokah. Prijetno presenečenje sta nam pripravili ekipi Krškega in Krmelja, ki sta precej krepko obračunali s svojima nasprotnikoma Zagorjem ozidroma Dupljani. Novomeščanom pa nikakor ne gre in so sedaj na repu prvenstvene razpredelnice.

RIBNICA : ORMOZ 11:11

Tako silna rokometna tekma, kot je bila nedeljska, še dolgo ni bilo v Ribnici. V prvem polčasu, ki je potekal v zmedeni igri, so Ribničani po obojestranskih napakah povedli s 6:1, gostje pa so do konca polčasa znižali razliko na 7:4. Drugi polčas je mrtul dež. Gostje so se z mokro žogo bolje znašli in so s skrbno organiziranimi napadi povedli ter tri minute pred koncem celo vodili s 11:9. Ribničanom je v zadnjih minutah le uspelo, da so rezultat izenačili. Točko je 15 sekund pred zaključkom tekme rešil Radič, ki je uknil odličnega vratarja gostov. Pri obeh moštvih ni bilo izrazito dobrega igralca, izkazata pa sta se oba vratarja.

Ribnica: Keranič 1, Ponikvar 6, Radič 1, Joras, Keranič II, Matičič, Tanke, Tomšič, Keranič III in Česarek 2.

T. NOSAN

PIRAN : BREZICE 23:17

Brežičani so odpotovali v Piran okrepilni s Setincem in Brščenom, toda kljub temu se niso mogli dolgo časa upirati rezignirani domačinom, ki so zmagali s precejšnjo razliko. Poraz gre na rovaž tega, da so pri Brežičanih odpovedali nekateri sicer zanesljivi igralci.

Za Brežice so igrali: Mars, Ruvan 6, Setinec 2, Buček 2, Avsec, Stangel 5, Svabič, Lipelj, Kolčnik 2, Pavlič in Bergles.

V. PODGORSEK

KRMELJ : DUPLJE 26:16

Domači rokometasli so močno zmagali, kljub temu da gostje niso igrali podrejeno vlogo. Igra je bila v prvem delu polna dramatičnih preobratov, v drugem delu pa je tekmo vodil dež in neurje. Na bližnjem in splošnem igrišču so se domači bolj znašli in so prizadeli gostom hud poraz.

Pred maloštevilnimi gledalci je srečanje dobro vodil Tomo Vlačnik iz Sevnice. Za Krmelj so

nastopili: V. Logar, Danjan 4, Prosenik 3, C. Logar 4, Zaman 3, Hočvar, Kotov at in Koprivc 10.

B. DEBELAK

ZAGORJE : KRŠKO 13:25

Rokometasli Partizana iz Krškega so v nedeljo v Zagorju premagali domačine s katastrofalnim rezultatom. Krščani so pokazali izredno igro, čeprav je med vso tekmo močno deževalo. Zoga je bila težka, mokra, igrače pa v eni sami luži. Ti izredni teški pogoji so, kot je že v navadi, dali moštvu Krškega več volje — med njimi je namreč precej waterpolistov, ki se dobro znašajo v mokrem elementu — tako, da so igrali vse tekmo izredno domiselno in so povsem nadigrali domačine. Najbolj se je odlikoval vratar Levičar, ki je ubranil nekaj skoraj zanesljivih zadetkov.

Zadetek za Krško so dosegli: Iskra 11, Mlakar 7, Arh 5 ter Humar in Kobič 1.

LADO HARTMAN

PIRAN : BREZICE 8:7

Cesar Brežičanke niso moge doseči v prvih dveh kolic, so nadoknadile v nadaljevanju srečanja v Piranu. Prikazale so lepo igro in kljub mokremu igrišču zasovo-ljile v ekipi Brežice večja pojava, lili vse igralce.

Za Brežice so igrali: Božičnik, Bušič, Molan 4, Mišič 1, Bah, Mišič II 2, Kolar, Les 1, Zarka in Bohar.

V. PODGORSEK

SENVICA : NOVO MESTO 24:23

V lepi in borbeni igri je v nedeljo na Lok moštvo Sevnice premagalo novomeško ekipo z rezultatom 26:25. Novomeščani bi tekmo prav lahko dobili, toda sodnikovo odločitev so bile včasih tako čudne, da so bistveno pripomogle h končnemu rezultatu. Tekmo je sodil Emil Humar Gola za Novomeščane so dosegli: Jaklič 10, Fitol 4, Jarc 3, Vidmar 3, Felko 3 in Možina 2.

M. GOSNIK

ODBOJKA

Mrtvi tek se nadaljuje

Odbojkarji Novega mesta so tudi v tem kolu pospravili pomembno zmago v srečanju v Kroparju. Vse kaže, da je njihova igra sedaj najboljša, zato vsi z velikim zanimanjem pričakujejo odločilno srečanje v KOČEVJU. Trebanjci tudi tokrat niso imeli sreče, saj so jih igralci Jelšan pustili na cedilo in srečanju predali s 3:0 h ez borbe. Kot kaže, so se ustrašili slabega vrenca in se niso hoteli kopati. Odbojkarji Kočevja so spet po nepotrebnem zapravili set s povprečno ekipo Kamnika.

KAMNIK II : KOČEVJE 1:3

V nadaljevanju jesenskega odbojkarjskega tekmovalja so Kočevjarji igrali v Kamniku. V povprečnem srečanju so porazili drugo ekipo Kamnika s 3:1 (15:7, 15:13, 13:15 in 15:5). Tekma se je pričela z veliko zamudo, ker je slabo vreme z nevihto onemogočilo srečanje na prostem. V telovadnici, kjer se je tekma odigrala, pa ni bilo vse najbolje pripravljeno, tako da je srečanje po-

tekalo zelo nervozno in neurjeno. Ekipa Kočevja je močno okrepil Polde Kavčič, ki se je že prvič vrnil iz JLA.

A. ARKO

KROPA : NOVO MESTO 8:3

Preteklo nedeljo so odbojkarji Novega mesta gostovali v Radovljici, kjer so se v dvorani srečali s odbojkarji Kroke. Srečanje je bilo neenakovredno, saj so Novomeščani s svojo igro zlahka zmagali s 3:0 (15:6, 15:3 in 15:12). Kljub temu da gostje nimajo večjih lakun na igrišču in telovadnici, so prikazali lepo igro in ponovno potrdili svojo zelo dobro formo.

N. N.

BRESTANICA : JESENICE 2:3

Odbojkarice Brestanice so z nedeljskim srečanjem, ko so izgubile tekmo s Jesenicami, napravile priložnost, da bi se borile za tretje mesto v republiki. Srečanje, ki je bilo vsočasno napeto in dinamično, bi se lahko končalo tudi z zmago domačih odbojkaric. Kljub temu porazu pa imajo mlade odbojkarice Brestanice le teoretično možnost, da v zadnjih dveh kolic napravijo podvig in premagajo eno izmed dveh najboljših slovenskih ekip: Maribor ali Celje.

T. S.

TREBNJE : JELŠANE 3:0 p. t.

V nedeljo bi moralo odbojkar-sko moštvo Trebnjega doma igrati z ekipo Jelšan pri Ilirski Bistrici. Ker pa 15 minut po desetih uri igralcev iz Jelšan ni bilo, je sodnik inš. Sinkovec iz Ljubljane odpisal konec tekme 3:0 v korist Trebnjega.

M. LEGAN

Železo je že v ognju!

S trenerjem ribniških rokometasov Mitjo Brillyjem je imel naš sodelavec razgovor. Prisostvovali so še Stefan Lovšin, Božo Bregar in nekateri igralci Ribnice. Beseda je tekla o rokometasih. Na vprašanja je odgovarjal trener Brilly, pri tem pa so mu pomagali ostali sodelavci.

Kako je s športno dejavnostjo v Ribnici?

»Razen rokometas žal ne morem omeniti nobene druge športne dejavnosti.«

Kako je z vodstvom rokometnega kluba in kakšno je zasedje igralcev?

»Z vodstvom smo zadovoljni. V rokometnem klubu bi želeli sodelovanje, razen marljivih članov Stefana Lovšina, Boža Bregarja, Franca Petka, Staneta Keraniča, Vlada Miheliča in dr. Josipa Debeliča, še koga. Igralcev trenutno nimamo na pretek, saj nam manjka vrsta krepkih moči, ki so pri vojaki. Manjkala nam bosta šile in Svigelj, ki sta odšla v Ljubljano, oziroma Ponikvar in Jo se, ki bosta zapustila klub.«

Kdo vam finančno pomaga?

»Največ pomoči so nam nudili INLES, Kovinarsko podjetje, Ob SS in Ob ZTK. Seveda želimo pohvaliti skupen žetki tudi z drugimi, ki bi v

kakršnikoli obliki lahko pomagali rokometasem.«

Kako je z vadbo?

»Vadimo trikrat tedensko. Priprave smo pričeli nekoliko pozno. Da smo pričeli prej, bi lahko iskoristili mirno sezono in bi bili sedaj še boljše.«

Kaj pričakujete od jesenskega dela tekmovalja?

»Zelim, da bi dosegli vsaj šest točk, zdaj imamo že tri. Ker dobimo spomladi okrepitve, bomo tedaj komaj pokazali lep rokomet.«

Od tu in tam

SEMIC — Tu so odigrali prijateljsko srečanje v našem nogometu gimnazijci iz Črnomlja in domači nogometaši Črnometljski gimnazijci so zasluženo slavili zmago z rezultatom 4:2. Strelci: Fortun 2, Simec in Gavrilovič po 1. Za Semič sta bila uspešna Piat in Sever.

(A. L.)

CERKLJE — V drugem kolu zasavske rokometne lige je v nedeljo članska ekipa iz Cerklje premagala Dobovo z rezultatom 24:15. Pri domačih sta bila najuspešnejša Zlobko in Mazičjanin, pri gostih pa Lokar.

(V. P.)

KRMELJ — Letos bo poteklo 25 let, odkar so v Krmelju ustvarili 13 talcev. V okviru pridelave za proslavo krajevnega praznika, ki bo oktobra, bodo počastili njihov spomin tudi tako, da bodo pridelali športne in kulturne pridelitve.

(B. D.)

NOVO MESTO — Na strelskem tekmovalju sedmih tekmovalnih skupnosti za memorial pokojnega dolgoletnega predsednika Strelske zveze Slovenije Jožeta Klanjčaka Vasje so nastopili tudi tekmovalci Pionirja z Novega mesta. V konkurenci sedmih ekip so osvojili četrto mesto s 1640 točkami, zmagal pa je Kovnar iz Štor, ki je dosegel 1973 krogov. Za ekipo Pionirja so nastopili Bratavžev, Reičan, Pirc in Brodar. Uspeh Pionirja je precejšen, bil pa bi lahko večji, če bi omogočili delavcem na tem področju boljše delovne pogoje.

(N. N.)

KOČEVJE — Mladinci Reza so imeli v gostih nogometno enašterico Ruda ja iz Trbovelj. V slabem vremenu in razmočenem igrišču so domači srečanje izgubili s 3:0. Prijateljske igrilceje bi opozorili, da v takšnem vremenu ne bi dovoljevali srečanj mladih nogometašev. Ali so točke več vredne k' pa zdravje mladih športnikov?

(A. A.)

KOČEVJE — TUD Partizan ima razen temeljne teladne vadbe še 3 športnih sekcij. Imajo pa tudi sekcijo cilibanov, da šestga leta starosti ter moške in ženske od delke rekreacijske vadbe starejših članov. V spomladanskem delu so bili uspešni v vseh oddelkih mnogo boljše kot prejšnja leta. Vidno je porasla kvaliteta, pa tudi množičnost se je v društvu povečala, saj dela nad 300 aktivnih članov.

Za še večji razvoj te dejavnosti se v Kočevju dobre možnosti v Domu telesne kulture in na ostalih športnih objektih. Za boljši napredek je nujno urediti asfaltna igrišča za odbojko, košarko in rokomet! Težava pa so v tem, ker ima društvo premalo vadbok in trenerjev.

V jesenskem delu vodstvo društva želi odbrati ustreljen program dela doma in na tekmovalnih. Društvo zastopa stališče, da je v manjših krajih nujno poživiti delo partizanskih društev.

V sekcijah pridno tekmujejo v vseh ligah tekmovalnih. Odbojkarji in košarkarji so odigrali že več srečanj. Orodni telovadci pa bodo svoje odletke pripravljali za republiška tekmovalja in partizanske mnogoboje.

V novembru bo društvena akademija, na kateri bodo proslavili tudi nekaj vaških društvenih obletnic.

(A. A.)

NOVO MESTO — V nedeljo bo v Ljubljani republiško moštveno pokalno atletsko tekmovalje. Udeležilo se ga bo več kot 20 atletov iz Novega mesta, ki se bodo potegovali za čim boljše uspeh v republiki.

(N. N.)

Kje, kdaj in kod?

V republiki rokometni ligi bo RIBNICA gostovala pri BREZICANIH. Dekleta BREZICE pa bodo doma imele na gostovanju rokometaske KUPRA. V 6. kolu ljubljanske coneke rokometne lige bodo KRCANI imeli doma s srečanje s KRIZAMI, NOVOMEŠČANI in KRMELJČANI pa bodo gostovali v DUPLJAH oziroma ZAGORJU. Nogometaši Celulozarja se bodo v Krškem srečali s svojim starim znancom OSANKARICO, v ljubljanski conski ligi bo v NOVEM MESTU gostoval DOB. MIREČANI bodo potovali v JARSE k INDUPLATI, BELOKLANJCI pa bodo imeli srečanje v Ponovi vasi z ODREDOM. Košarkarji NOVEGA MESTA bodo v soboto zvečer imeli srečanje z JEZICO. Odbojkarice BRESTANICE bodo v nedeljo poživale. Odbojkarji pa bodo imeli naslednja srečanja: NOVO MESTO TREBNJE in JELŠANE z KOČEVJE.

(N. N.)

Bogdan Osolnik predaval v internatu

Član CK ZKJ Bogdan Osolnik je 20. septembra predaval dijaški mladini v Domu Majde Šilo v Šmihelu o dogodkih na Čehoslovaškem in odgovarjal na vprašanja, ki so mu jih zastavljali mladinci. V načrtu je tudi podobno predavanje za vso srednješolsko mladino v Novem mestu. O dogodkih na Čehoslovaškem in smernicah CK ZKJ pa razpravljajo te dni tudi terenski aktivisti ZMS.

Seja IO občinske konference

Na ponedeljkovi seji izvršnega odbora občinske konference SZDL v Novem mestu, ki sta se je udeležila tudi sekretar republiške konference SZDL Vlada Breznik in član Bosa Kovac, so govorili o pripravah na nedeljsko sejo občinske konference SZDL o kadrovskih vprašanjih, spremembah pravilnika občinske konference in še nekaterih drugih vprašanjih.

Tečaji prve pomoči

Občinski odbor RK Novo mesto pripravlja v zadnjih 14 dneh po vsej občini tečaje prve pomoči za najširši krog občanov. Ti tečaji naj pripravljajo večji pripravljeno študentski in vse ljudske obrambo. Po vseh večjih krajevnih središčih so že bili razgovori s krajevnimi organizacijami RK in krajevnimi skupnostmi o načinu organiziranja tečajev in o tem, koliko ljudi zajeti s posameznih področij.

Razprave o ustavnih spremembah

Občinska konferenca SZDL Novo mesto namerava prirediti v tem tednu več javnih razprav o predvidenih ustavnih spremembah in volilnem sistemu. Takšne razprave so organizirane v Mirni peči, Straži, Sentjerneju (danes ob 19.30 v gospodarski šoli), Novem mestu, v petek ob 19. uri v prostorih družbenih organizacij v Kandiji in v Zusanberku v soboto, 28. septembra, ob 19. uri.

Razprave bodo vodili znani družbeno-politični delavci, ki želijo ob tej priložnosti zvedeti mnenje občanov, ki ga bodo posredovali ustreznim republiškim organom.

1600 odvzemov krvi

Prostovoljni krvodajalci se letos v redu odzivajo odvzemu krvi. Do zdaj je bilo v novomeški bolnišnici opravljenih v letu 1968 že 1600 odvzemov za potrebe bolnišnice. Ker je potrebno ustvariti tudi primerno rezervno krv za primer večjih elementarnih nezdov, vojne ali česa podobnega, vabi organizacija RK krvodajalce, naj se v čim večjem številu prijavljajo kot krvodajalci.

Razpis natečaja za novo novomeško šolo

Člani upravnega odbora sklada za financiranje gradnje nove osnovne šole v Novem mestu so na 6. seji 20. septembra med drugim razpravljali tudi o razpisu natečaja, ki ga bo objavil sklad, da bi dobil idejno projektno rešitev za novo osnovno šolo. Razpis bo izšel v DELU.

Na letošnjem zagrebškem velesjenu so razstavljala tudi naslednja podjetja iz novomeške občine: NOVOLES, NOVOTEKS, KRKA, IMV in LABOD. Na sliki: predsednik občinske skupščine Novo mesto Franci Kuhar, podpredsednik Avgust Avhar in načelnik za gospodarstvo Marjan Simič so se med obiskom v LABOD-DEM razstavni prostor zanimali za poslovni uspeh na sejmu. (Foto: M. Vesel)

Bo 1969 rojstno leto nove grmske šole?

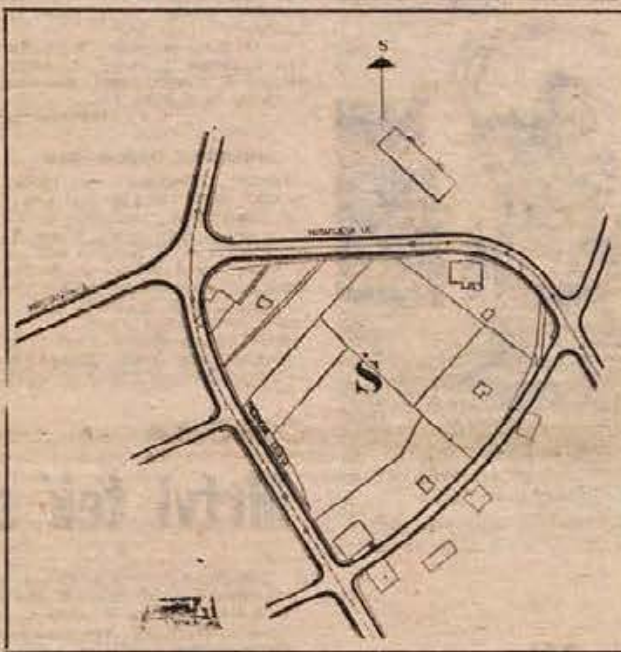
Intervju s tovarišem Jožetom Suhadolnikom, predsednikom upravnega odbora medobčinskega sklada za investicije v šolstvu in tajnikom upravnega odbora sklada za izgradnjo nove osnovne šole v Novem mestu

Upravni odbor sklada za izgradnjo nove novomeške osnovne šole je z odločitvijo, da bo ta šola stala na Grmu, dokončno vzel polemično besedo tistim, ki so se navduševali za drugo lokacijo. Nedvomno pa je taka odločitev narekovala tudi tip šole. Kakšno bomo torej dobili na Grmu in kdaj jo bomo dobili?

Da bi ohranili čim večjo površino šolskega zemljišča za ureditev športnih igrišč in rekreacijskih površin, predvideva program za izdelavo projekta, da bo del šole v treh etažah. Toliko etaž imajo tudi sosednji stanovanjski bloki. Šola bo grajena v skladu z najnovejšimi normativi, ki jih je predpisal republiški sekretariat za kulturo in prosveto, in bo imela prostor za 240 učencev v eni izmeni. V njej bo 14 oddelkov za nižje in 14 oddelkov za višje razrede. Višji razredi bodo imeli kabinetni pouk, zato bo za vsak predmet najmanj ena specialna učilnica s kabinetom. Razen učilnic in kabinetov bo pod šolsko treho telovadnica, ki bi lahko rabila tudi za športna tekmovanja, potem zaprti plavalni bazen za učenje plavanja, večnamenski prostor za jedilnico, zborovnico, proslave, razstave, kulturne prireditve itd., nadalje knjižnica, šolska kuhinja in drugi pomožni prostori. Šola bo grajena tako, da bo v času, ko ni pouka (za izključljivo prostorov za pouk), lahko prevzela vlogo mladinskega, kulturnega ali športnega centra. Po programu naj bi se pričela gradnja jeseni 1969, šola pa naj bi bila zgrajena do leta 1971.

Kakor vemo, je dobil upravni odbor sklada med drugim tudi nalogo zbirati sredstva za novo šolo. Zdaj je zbrana nekaj več kot 1,7 milijona dinarjev, vendar ni pričakovati, da bi do konca leta preseglji 2 milijona. Kako občani (delavci, ustvarjalci, obrtniki, kmetje in drugi) izpolnjujejo svoje obveznosti? Kako so delovne organizacije podprle prizadevanja za novo šolo, še zlasti, kako uresničujejo priporočila občinske skupščine?

Občani z območja novomeške krajevnice skupnosti v redu izpolnjujejo svoje obveznosti. Deloma so v soostan-

Nova osnovna šola na Grmu bo stala na zemljiščih v obliki trikotnika, ki ga oklepata Trdinova in Kotarjeva ulica. Kako bo stala ta šola in kakšno obliko bo imela ter kolikšno površino bo zajela, trenutno še ni možno nakazati, ker še ni projekta. Zato prikazuje skica le sedanje stanje z vsemi objekti, ki so na ozemlju lokacije za novo šolo. Skica je orientirana na sever, kar kaže tudi puščica.

ku le kmetijski zavezanci in obrtniki — za okoli 13.000 dinarjev. Delovne organizacije ne uresničujejo priporočila občinske skupščine, kot bi bilo zaželjeno. Do zdaj se je 15 delovnih organizacij s pogodbo zavezalo prispevati po 1 odstotek od izplačanih osebnih dohodkov oziroma na leto po 100 dinarjev na zaposlenega. Te delovne organizacije tudi v redu izpolnjujejo obveznosti. Priporočila občinske skupščine niso pripravljene upoštevati predvsem manjše delovne organizacije in zavodi, češ da nimajo za to potrebnih sredstev.

Ze pred referendumom, na katerem smo sprejeli sklep o samopriskevku za novo šolo, so predvsem prebivalci Bršlina želeli vedeti, kdaj bo rešen njihov problem. Kdaj bomo lahko začeli reševati razmišljati o novi šoli v Bršlinu?

Po urbanističnem načrtu Novega mesta je tudi na območju Bršlina predvidena lokacija za osnovno šolo. Ta je v bližini objektov SGP Pionir pod pobočjem Marofa. Če upoštevamo sedanjo naglo mestnega razvoja, bi morali pričeti graditi v Bršlinu, takoj ko bo zgrajena šola na Grmu. Seveda je vse

odvisno od sredstev, ki bodo na voljo za te namene.

Letos pričeto novo šolo v mirni peči dokončujejo. Bi hoteli kot predsednik medobčinskega sklada za investicije v šolstvu povedati kaj več v zvezi s to šolo? Zanima nas tudi, kdaj bo na vrsti reševanje podobnih problemov v Šmarjeti, Skočjanu in še kje? Kakšne so sploh možnosti, da bi tudi v teh krajih zgradili sodobne šole?

Mirnopesko šolo bi morali graditi že pred dvema letoma, ker pa ni bilo sredstev, je prišla na vrsto letos. Šola je paviljonskega tipa. V prvi fazi bo dobila 8 različnih učilnic, učilnico za tehniški pouk s kabinetom, šolsko kuhinjo z jedilnico, pionirsko knjižnico, zborovnico, upravne prostore itd. Ogrevana bo s centralno kurjavo in bo prva šola s takim ogrevanjem v občini. Dograjena bo oktobra, tako da bo slavnostna otvoritev na dan občinskega praznika.

Po programu medobčinskega sklada za investicije v šolstvu, bi morali do konca 1971 v naši občini zgraditi še tri šole: v Šmarjeti, Skočjanu in Dolenjskih Toplicah. Če hočemo program uresničiti, moramo že prihodnje leto pričeti graditi v Šmarjeti.

Vrh sezone bo „Hamlet“

V novi gledališki (abonmajski) sezoni v Novem mestu bomo videli osem del — V abonma sta uvrščeni tudi predstavi domačega gledališča

Obiskovalcem gledaliških prireditev v Novem mestu se obeta za občinski praznik izredno umetniško doživljajo ob Shakespeareovi tragediji »Hamlet«, ki jo bo v okviru abonmajске sezone 1968-69 uprizorila ljubljanska Drama. Na odru novomeškega Doma kulture se bo v tej sezoni zvrstilo razen »Hamleta« še sedem gledaliških del: tri dela bodo tujih, štiri pa domačih avtorjev.

Gledališko jesen v Novem mestu bo ljubljansko Mestno gledališče zapolnilo z igrana slovenskih ustvarjalcev, s komedijo »Dan ženae Mire Mihelič in z dramo »Ribe na plitvinie Toneta Partljiča.

Nadalje so v abonmajski repertoar uvrščeni »Vojaki Rolfa Hoohutha, čigar dela smo že videli na našem odru, in »Častnik za novačenjes, vedra komedija izpod peresa Georgea Farquhara. Zatem bomo videli »Zares čuden par« Neila Simona, čigar tipično ameriško komedijo so lani igrali z velikim uspehom v Ameriki in Evropi.

Novomeško amatersko gledališče bo pripravilo za abonma Jurčičevega »Desetega brata« in Finžgarjevo »Razvalino življenja«.

Zavod za kulturno dejavnost je že razpisal novo abonmajsko sezono in začel vpisovati abonente. Pri vpisu imajo prednost lanski abonenti, ki jim bo zavod abonmaje sam obnovil, če se ne bodo drugače odločili. Cene abonmajskih vstopnic se ne bodo povečale, medtem ko bodo vstopnice v prosti prodaji dražje kot lani.

Graditi pa bomo pričeli le, če bodo občine — soustanoviteljice sklada — izpolnile svoje obveznosti do sklada in če bo naša občinska skupščina dobila kredit iz republiških sredstev za gradnjo osnovnih šol.

IVAN ZORAN

Strinjali so se s priporočili

Strokovni pododbor republiške gospodarske zbornice SRS za obrt, ki deluje v Novem mestu za občine Črna-melj, Mečlika, Novo mesto in Trebnje, se je sestel 24. septembra v Novem mestu. Razpravljali so o stališčih iz razprave in vseh priporočilih, ki sta jih sprejeli glede obrti skupščina SRS in republiška gospodarska zbornica. Na seji novomeškega pododbora so se strinjali z vsem, kar sta ugotovili skupščina SRS in republiška gospodarska zbornica, razen z omejitvijo tonaže za tovornjake zasebnih avtoprevoznikov. Smatrali so, da tonaže njihovih vozil zasebnim avtoprevoznikom ni treba omejevat.

Komite ZMS imenoval komisijo za pravila

V komisijo, ki mora pripraviti pravila občinske konference ZMS v Novem mestu, je komite 18. septembra imenoval Maričko Konda, Jožico Klajder in Andreja Repinca. O sestavi pravil se bodo v kratkem pogovorili na medobčinskem posvetu, ki bo v Novem mestu. Novomeška komisija bo prosila za pomoč pri sestavi pravil ZK, Socialistično zvezo in sindikat.

Nova stanovanja na Znančevih njivah

Konec septembra bo dokončan tudi drugi stanovanjski blok na Znančevih njivah. Delavci splošnega gradbenega podjetja »Pionir« hitijo še z zadnjimi deli, in čeprav jim vreme močno naga-ja, gre delo kar dobro izpod rok. V vseh štirih blokih — tretji bo vseživ v začetku novembra, četrty pa šele prihodnje leto — bo centralna kurjava in sodobna oprema. V vsakem bloku bo 32 stanovanj. Večina stanovanj je že prodanih. Cena dvosobnega stanovanja je bila 85.000 din, cena garsonjere pa 35.000 din. Največ stanovanj so kupile za svoje člane delovne organizacije, med kupeci pa je bilo tudi nekaj zasebnikov. Investicijska dela za vse štiri bloke bodo znašala približno 8.000.000 din.

Trdinove nagrade tudi letos?

Člani sveta za prosveto in kulturo so na zadnji seji, ta je bila pod vodstvom prof. Eme Musar 13. septembra, razpravljali o letošnjih Trdinovih nagradah. Tovarišica predsednica je članom sveta sporočila, da do tega datuma še niso prejeli nobenega predloga oziroma prijave, čeprav je bil razpis že pred časom objavljen. Tov. Grašič je povedal, da akcija, ki naj bi privedla do tega, da bi bile Trdinove nagrade skupno priznanje za uspehe na področju kulture za več dolenjskih občin, ni uspela, ker imajo posamezne občine že svoje vsakoletne nagrade ali pa nimajo ustreznih finančnih sredstev ranje. Tako bodo po vsej verjetnosti Trdinove nagrade podeljevali še naprej samo v okviru novomeške občine. Če jih bodo letos podelili, še ne vedo. Komisija, ki pripravlja predloge za Trdinove nagrade in nagrade iz Trdinovega sklada, o tem še ni razpravljala, vendar bo svetu za prosveto in kulturo v kratkem poročala.

Naj zapišemo še to: prav bi bilo, da bi bile Trdinove nagrade razširjene še na druge občine, saj bi tako še bolj povečale Dolenjsko v njenem prizadevanju po hitrejši kulturni rasti ter vpletju v slovensko kulturno dogajanje. Zapišanje v občinske meje ni najbolj primerno v času, ko se kulturni delavci v Sloveniji trudijo, da bi svoje delo čim bolj povečali.

Trdinova nagrada ni majhno priznanje. Uspehi na kulturnem področju na Dolenjskem v letošnjem letu tudi niso bili majhni. P. B.

V Trst in San Marino

Sindikalna podružnica novomeških gostincev je priredila 24. in 25. septembra strokovni izlet v Italijo. 40 delavcev iz družbenih gostinskih podjetij je obiskalo Trst in San Marino. Tam so si ogledali številne gostinske obrate in se seznanili z organizacijo gostinstva v sosednji Italiji. Hkrati jih je zanimal tudi italijanski turizem.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Seja o kmetijstvu in gozdarstvu

ObS Novo mesto bo v začetku oktobra na posebni seji razpravljala o kmetijstvu in gozdarstvu. V razpravi o kmetijstvu se bo skupščina skušala vključiti v splošno razpravo o tej veji gospodarstva, ki se vodi v SR Sloveniji. O kmetijstvu bodo govorili s stališča možnosti sanacije sedarje proizvodnje in njenih dolgoročnih pogojev tako v družbenem kot v zasebnem lastništvu. O gozdarstvu bodo razpravljali le informativno.

V nedeljo: SZDL o delu odbornikov

Na tretji redni seji občinske konference SZDL v Novem mestu, ki bo v nedeljo, 29. septembra, v sindikalnem domu na Društvenem trgu (pričetek ob 8.30), bodo obravnavali analizo o delu odbornikov občinske skupščine, govorili pa bodo tudi o vseživljinski obrambi kot važnem dejavniku sedanjosti. V posebni točki dnevnega reda bodo razpravljali o pripravah na skupščinske volitve in o ustavnih spremembah. Na tej seji bodo razpravljali še o kadrovske spremembah v občinski konferenci SZDL ter o volitvi komisiji pri tej konferenci.

PREDKONGRESNA AKTIVNOST ZVEZE KOMUNISTOV

Kaj pa naši načrti za jutri?

Komite občinske konference ZKS Novo mesto je priredil 24. septembra v Novem mestu razgovor s predstavniki delovnih organizacij. Pomenek je tekel o stališčih naših gospodarstvenikov in predstavnikov družbenih služb glede osnovnega koncepta dolgoročnega razvoja SR Slovenije. Gradivo za posvet je zbrala ter pripravila zanj uvodne misli komisija za družbeno-ekonomske odnose pri občinski konferenci ZK.

V triurnem pogovoru in razpravi je bilo povedanih zelo veliko misli o spremembi vloge planiranja v naši samoupravni družbeni ureditvi. Zaradi pomanjkanja prostora

bomo tokrat omenili samo najvažnejše ugotovitve posveta.

Začetek in osnova planiranja mora biti človek, ker je človeku namenjeno vse tisto,

kar gradimo in razvijamo. Pri tem so opozorili na to, da je treba upoštevati porast števila prebivalcev, zaposlovanje in šolstvo, ki naj zagotovi zadostno število strokovno usposobljenih kadrov; družbene službe, ki naj zagotovijo primerno zdravstvo, socialno in otroško varstvo ter urbanizem, ki bo z urejenimi naselji zagotovil delovnim ljudem dobro počutje.

Zaprtoost v občinski meje in ozka zaprtost za tovarniške zidove onemogočata širino, ki jo terjata sodobno načrtovanje. Zavoljo tega ne bo šlo brez razvejanega sodelovanja med občinami in med podjetji znotraj posameznih panog, pa tudi med njimi.

Gospodarstvo novomeške občine in občin našega področja doslej ni v zadostni meri sodelovalo v razpravi o osnovnih srednjoročnih planih razvoja SR Slovenije. To pa ne pomeni, da v občinah in na našem področju nimamo pripravljenih študij za posamezne veje gospodarstva in razvoja. Izdelane imamo študije za razvoj turizma, šolstva, urbanizma, preskrbe z vodo in še nekatere druge, le da doslej nismo z njimi nastopili in jih skušali uveljaviti v republiškem planu. To pa je potrebno toliko bolj zdaj, ko so osnove družbeno-ekonomskega razvoja Slovenije v razpravi. Za uresničitev te naloge je potrebna skupina, ki bi združevala razpotožljive strokovnjake in bo sposobna zastopati in zagovarjati težnje našega razvoja v okviru republike.

M. J.

Reforma nas je celo spodbudila

Celotni dohodek se je povečal, čeprav je reforma prinesla mnogo težav – Razprava o ISKRI – Delitev OD in notranji odnosi

19. septembra je bila v Novem mestu skupna seja zbora delovnih skupnosti ObS in plenuma občinskega sindikalnega sveta. Ob ocenjevanju dosežkov gospodarstva v prvem polletju se je razvila zelo dobra razprava. Vzrok za to je morda tudi v tem, ker je dnevni red obsegal eno samo točko in najbrž ni bil nihče v strahu, da se bo seja preveč zavlekla. Odborniki se niso ustavili samo ob podatkih, ki jih je doseglo gospodarstvo. Posegli so globlje in načeli tudi odnose, ki nastajajo v proizvodnji ob premikih, ki jih je izzvala reforma. Čeprav so dosedanja gospodarski uspehi res lepi, je prevladalo mišljenje, da moramo ostati stvarni, ne pa se predajati zanosu.

Celotni dohodek se je povečal v gospodarstvu za 27,2 odst., (v industriji za 46,8 odst.), ob tem pa se je povečalo tudi kreditiranje, saj imajo podjetja za 77,1 odst. večje terjatve do kupcev. Terjatve so v našem gospodarstvu za 68 odst. večje od njegovih obveznosti do dobaviteljev.

Hkrati s tem so se povečali bančni krediti za stalna (ti so za 52 odst. večji) in za občasna obratna sredstva (za 65 odst. večji). Dohodek se je v gospodarstvu povečal za 11,9 odst. namesto za 15,6 odst., kot je bilo planirano. Na to so vplivali povečani stroški, ki so naraščali hitreje in bolj kot dohodek. Velik delež imajo tu obresti

od kreditov, ki so bili neprijetno večji kot lani.

V prvem polletju so se zmanjšale zaloge surovin in izdelkov, ker je tržišče boljše založeno, povečal pa se je tudi izvoz. Zaposlenih je bilo 574 ljudi več kot lani. Promet trgovine je bil večji za 20,9 odst., hkrati s tem pa se je zmanjšal odziv kupne moči, k čemur je pripomogla tudi večja konkurenca v trgovini. Produktivnost se je povečala za 8 odst., osebni dohodki pa za 9 odst. V razpravi so opozorili, da so podatki sicer ugodni za celotno gospodarstvo, za mnoga posamezna podjetja pa ne veljajo.

Predstavnika ISKRINEGA obrata kondenzatorjev v Zu-

žemberku in uporov v Sentjerneju sta spregovorila o neurejenih odnosih znotraj ljubljanske tovarne kateri pripadata. V ostri in živahni razpravi je bilo ugotovljeno: v ISKRI gre za neurejene odnose in delitvena razmerja med obrati v tovarni in za težave, do katerih je prišlo ob izvozu zaradi nižjih cen, ki jih terjata tudi domače tržišče. V tovarni, kateri pripadajo oba obrata, je nujna solidarnost dobička in izgube, ker nima noben obrat pogojev za samostojen obstoj izven ISKRE. Vprašanje neurejenih odnosov v delitvi

je treba reševati še naprej. Skupščina bo o teh težavah v ISKRI razpravljala in sprejela stališča.

Govorec o nezaposlenosti in zaposlovanju v tujini so odborniki opozorili na več stvari. Zaposlovanje v tujini bomo zajezili samo z večjimi osebnimi dohodki doma. Vprašanje zase je mladina, ki nima končane osemletke (vedno več je zlasti takšnih deklet!) in je dejansko ne moremo zaposliti (zakonodajalci, ne smemo pa je pustiti kar tako. Vse kaže, da bomo v delovnih organizacijah morali več govoriti o delitvenih sistemih, o razmerjih med osebnimi dohodki in o odnosih, ki se ustvarjajo ob tem.

M. J.

Kulturna dvorana se ne sme spet spremeniti v konjušnico

»Dvorano na Otočcu mora dobiti v upravljanje pameten gospodar, po mojem mnenju šola.« meni predsednik krajevne skupnosti Franc Kirm

Iz vaških dvoran, za katere daje občinska skupščina iz proračuna na leto vsaj 30.000 dinarjev, prihaja najčesče »juhuhuh« ali temu podobni glasovi. Da bi v njih prirejali kaj bolj kulturnega, kot sta ples in veselica, ni veliko slišati, zlasti na od povsod. Če štejemo med prireditve še proslave in kino, je to vse, kar se danes dogaja na vasi. Tu in tam, kjer šole nimajo telovadnic, pa se po teh dvoranah nekajkrat na teden zapode otroci.

Ena takih dvoran je tudi v Otočcu. Ob 600-letnici Novomeškega mesta so jo temeljito prenovili, po slabih treh letih pa je takta ali še slabša kot prej. Kaj je s to dvorano, je povedal predsednik krajevne skupnosti Otočec tovariš Franc Kirm.

»Do obnove pred tremi leti je bila dvorana razbita, podobna bolj konjušnici kot prostoru za kulturne prireditve. Takrat sem si sam zelo prizadeval, da smo jo obnovili, napejlali vodovod, namestili sanitarije, naredili kanalizacijo in položili nova tla. Pol leta je bil red, potem pa je šlo spet po starem.«

»Zakaj, tovariš predsednik?« sem ga prekinil.

»Ker je dvorana še vedno v lasti TVD Partizan, tega društva pa že dolga leta ni več, si jo vsakdo lasti, vsakdo jo lahko odpre, vsakdo lahko razbija v njej, nihče pa je noče popravljati in plača

Franc Kirm, predsednik KS: »Bomo rešili problem z dvorano?«

ti škodo. Letos smo imeli sestanek vseh družbeno-političnih organizacij, na katerem smo se pogovarjali o usodi dvorane in presojali, komu bi jo dali v upravljanje. Menili smo, da bi bilo najbolje, če bi občinska skupščina vzela dvorano TVD Partizan in jo dala v upravljanje šoli. Če bo dobila dvorano pametnega gospodarja, bo prispevala denar za obnovo tudi krajevna skupnost, sicer ne bo nič plačala. Krajevna skupnost si bo prizadevala, da bi to vprašanje kar najhitreje rešili. Čas je, da se tako prepreči nadaljnje uničevanje dvorane.«

KOMPAS
NOVO MESTO
organizira 28. 9. in 5. 10.
enodnevni izlet
v Avstrijo
z ogledom veselejša v
GRADCU

Informacije in prijave sprejema KOMPAS, poslovalnica Novo mesto – Novi trg 8.

Do konca leta občni zbori sindikata

Občni zbori sindikalnih organizacij v delovnih organizacijah morajo biti opravljene do 31. decembra letos. Organizacije bodo na njih razpravljale o nalogah, ki sta jih zastavila VI. kongres ZSJ in programska konferenca ZS. Ker je teh nalog veliko, se bodo posamezne organizacije odločile za bistvene in taksne, ki se jih najbolj tičejo. Razen gospodarskega stanja bodo na občnih zboreh ocenjevali tudi politično razpoloženje, ker kaže praksa, da so napeti notranji odnosi in izbruh do katerih prihaja, največkrat posledica političnega razpoloženja v kolektivih.

Za 2 milijona tehničnega blaga

Novomeški MERCATOR, NOVOTEHNA in ELEKTROTEHNA so prodali v juliju, avgustu in septembru letos za 1.830.000 din tehničnega blaga. V tej vrednosti je vseh 350 pralnih strojev, 310 hladilnikov, 137 TV sprejemnikov, 246 električnih štedilnikov, 80 oljnih peči in 275 štedilnikov na trdo gorivo, ki so bili prodani od 1. julija do 23. septembra.

2,5 milijona din za invalide

V novomeški občini živi 322 vojaških vojnih, 39 vojaških mironobskih invalidov in 659 družinskih invalidskih upravičencev. 167 invalidskih upravičencev prejema invalidski dodatek. Lani je bilo v novomeški občini porabljenega za izplačilo invalidnin, invalidskih dodatkov in za ortopedske pripomočke invalidov 1.119.000 din, za zdravstveno zavarovanje invalidov pa 1.398.000 din. Vsega skupaj je bilo torej porabljenega lani za invalidsko varstvo v novomeški občini nekaj več kot 2,5 milijona din. Letošnji izdatki bodo precej večji, ker so se invalidski dodatki močno povečali.

Odbornik Vid Pintar razrešen

Na seji zbora delovnih skupnosti ObS Novo mesto je bil 19. septembra na lastno željo razrešen mandata odbornik Vid Pintar, ki se je odselil v Ljubljano. Narodne volitve ne bodo razpisane, ker bodo prej kot eno leto po odbornikovi razrešitvi redne volitve.

Ne prezrite te prošnje!

»Občani mirnopoške krajevne skupnosti smo hvaležni občinski skupščini v Novem mestu, ki ji je letos kljub velikim denarnim težavam uspelo zbrati denar za našo novo šolo.« Tako se pričena pismo, s katerim je krajevna skupnost v imenu delovne skupnosti osnovne šole Mirna peč in v imenu pionirskega odreda prosila delovne organizacije, da prispevajo kaj denarja za opremo nove mirnopoške šole.

Šola bo oktobra dograjena, ni pa denarja za opremo. Krajevna skupnost sicer zbira samoprispevek za opremo, vendar pa bo tega denarja premalo. Računajo, da bodo do konca letošnjega leta zbrali komaj 70.000 dinarjev. To bo zadostovalo za

opremo kuhinje in jedilnice, za nabavo šolskih tabel in garderobne omarice. Za opremo osmih matematičnih in ene specialne učilnice, za pionirsko knjižnico in upravne prostore pa ni denarja. Šola tudi nima dovolj učil in bo pouk brez učil težko posodobiti.

Da bi lahko novo šolo opremili s klopni iz stare šole, ni računati, saj je le nekaj stare šolske opreme še uporabne. S tako opremo bi vprašanje tudi le začasno rešili. Če pa hoče nova šola kdaj sodobno delati oziroma sodobno poučevati, jo bo nujno tudi sodobno opremiti. Dobrodošli bodo vsi prispevki poslani na prošnjo mirnopoške krajevne skupnosti, zato ne prezrite te prošnje!

KAJ
VAM
NUDI

DOLENJKA:

KROMPIR IN JABOLKA ZA OZIMNICO

V svojem skladišču v Novem mestu (za Košakovo gostilno) nudimo kvaliteten krompir igor in cvetnik po 0,65 din kilogram. Skladišče je odprto vsak dan od 7. do 14. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure. Naročila sprejemamo po telefonu 21-567. Ozimnico dostavljamo na željo strank na dom brezplačno.

Most zgrmel v Moračo

V ponedeljek, 23. septembra je nekaj pred sedmimi leti zgrmel most čez Moračo in okoli 50 oseb je strmoglavilo 20 m globoko v kamnito naravno reko. Pet ljudi je umrlo v bolnišnici, medtem ko se 24 težko ranjenih ljudi zdravi.

Meščani, radio in tisk so že nekaj let opozarjali pristojne oblasti, da je lesena mostna podloga dotrajana in da se lahko zgodi katastrofa. Toda opozorila go pri pristojnih ljudeh v občinskih skupščinah našle na glava ušesa.

Sele pred kratkim so zamejali trilo leseno podlogo na visočem mostu, medtem ko vdržljivost rjastih vrvi ni nihče preverjal. Tako je ta most (po leg novega betonskega) še naprej ostal edina zveza med starim in novim delom mesta, kjer živi nad 10 tisoč prebivalcev.

Ko so novomeški most stehali...

Most so hoteli postaviti že Francozi - Ko so ga gradili, so ljudje menili, da z njim nekaj ni v redu - Z mostom čez Krko je bilo Trdinovo Podgorje trdneje povezano z mestom

»Ali bo kaj trden most?« se je ljudje v Novem mestu pred sedemdesetimi leti spraševali, ko so gledali, kako delo napreduje. Bilo je to leta, ko so Novomeščani pričakovali, da bo njihov novi most zgrajen. V Dolenjskih novicah razjdemo v 9. številki leta 1896 tole besede:

»Gradnje novega mostu čez Krko pri Novem mestu se sedaj zopet nadaljuje s precej obilnimi močili. Na mestni strani po temelj za lov,« poroča novičar 15. oktobra 1896. »Vozni tir je s kamnjem posut, pašpot pa je ob obeh straneh s hrastovimi plohi obložen...«

Numerarno slovesno otvoritve novega mostu zaradi cesarjeve smrti seveda odpade... Dne 15. novembra, mesec dni po napovedanem otvoritvi, poroča novičar: »Novomeški most je bil po gospodu nadinženirju prezgodaj odprt, in je za sedaj zopet zaprt. Ni pa res, kakor mnogi, posebno okoliščinski mislijo, da je na stavbi kaj napačnega.«

Inženir Slobodan Novakovič, svetovalec občinske skupščine za komunalne zadeve, nam je v terek upolne povedal: »Do 15. oktobra letos bodo znani izidi preiskave o trdnosti in nosilnosti kandijskega mostu, ki jih pripravlja Inštitut za metalne konstrukcije v Ljubljani po naročilu novomeške občinske skupščine. Od teh ugotovitev bo med drugim odvisna tudi obnova mostu.«

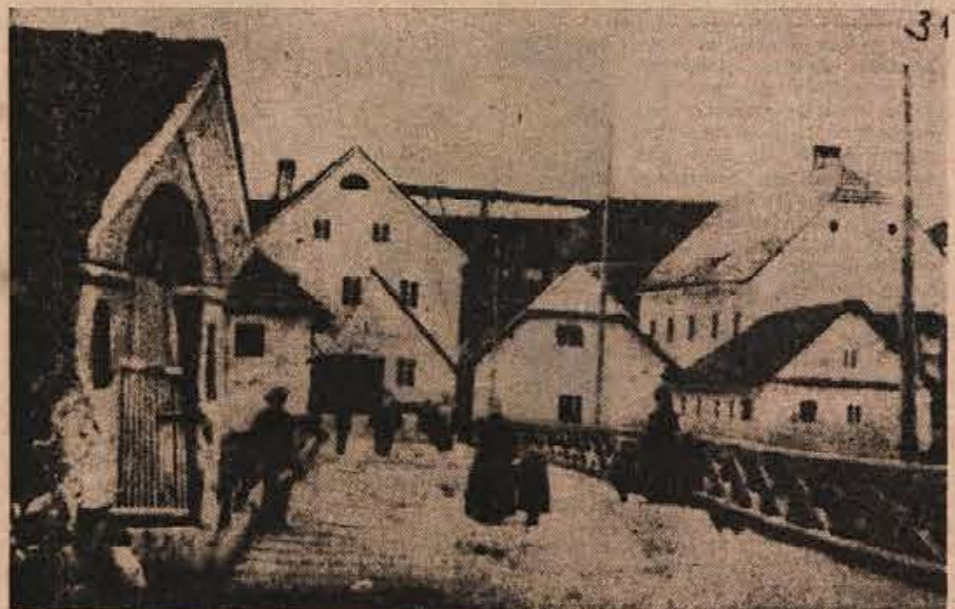
Strokovnjaki tega inštituta so si ogledali most že 18. aprila letos in izjavili, da je stanje konstrukcije dokaj dobro, kritično je le vozniški in valožni nosilec.

Končno: Trdinovo Podgorje trdno povezano z mestom

In končno so most 23. novembra odprli. Privedli so manjše slanje. Na lica mesta so se zbrali večstrog, gospod okrajni glavar z gospodom radinženirjem in drugimi uradniki, mestni načelnik novomeški z županom in tako tudi zastop občine Smihel Stopič s svojim županom... Trdinovo Podgorje je bilo tako trdno povezano z mestom... To je seveda bilo tisto leto, ko so krajevski starega denarja prišli ob veljavno. Naj se na to opomni, jo posebno sremakle je pisal novičar Dolenjskih novic, ki svoje krajevsko imetje za najboljšo potrebo tiče, da rovali še ob tisto ne pridejo.« P. B.

Kandijski most v Novem mestu je bil tudi pred 35 leti prav tak kot danes (posnetek je bil objavljen 31. decembra 1932 v Slovenskem narodu)

Stari leseni most čez Krko (pri Kastelčevi hiši) v Kandijo, po katerem so hodili meščani na desni breg v devtnajstem stoletju (pogled iz mesta v Kandijo)

DOLENJSKE NOVICE

Polhi dajejo izvrstno pečenko in prav fino kožo

■ **NABIRANJE ŽIRA.** - Ker je letošnje žir (bukovica) dobro obrodl, je treba, da ga pridno nabiramo. Žir daje priščincem in govci živino izvrstno, močno krlajo, ki uga- ja zlasti pri pitanju. Žir daje tudi prav dobro olje, porabno za jed in svečavo. Letos ulegne bili tudi dosti polhov, ki dajejo izvrstno pečenko in prav fino kožo, ki je posebne vrednosti, naj se rabi doma ali pa proda.

■ **SLADKOR BO SE ENKRAT DRAŽIL.** - Z Dunaja poročajo, da se bo cena sladkorju najbrž malone podvojila ter bo stal kilogram sladkorja približno 3 K.

■ **KONJEREJCI, VAZNO!** - C. in kr. ministrstvo bo tukaj prodalo večje število dobro rejnih brejih kobil za ceno od 3000 do 5000 K. Te breje kobilje se bodo prodale samo konjerejcem. Proševci za take breje kobilje morajo prinesiti od občine potrdilo, da se že več let pečajo s konjereji in se lahko zglašijo vsak dan v pisarni o. in kr. raspečevalnice vojaških konj na glavnem trgu št. 45. Konjerejce se na to opozarja.

■ **SVARILO PRED PODPIRANJEM DEZERTERJEV.** vojakov, ki prekorajajo dopust in oseb, ki se odstranijo brez dovoljenja od vojaških krdel. - Ker se radi nepozornost nezakonitih kazenskih določb večkrat podirajo dezerterte na ta ali oni način, zlasti da se jih prikriva, se občinsko opozarja, da je tako podpiranje lastno doledstvo po paragrafu 220 kaz. zakona in da ima za posledico ječo od 6 mesecev do 1 leta, pri obtežitnih okoliščinah pa težko ječo od 1 do 5 let. - Vseko podpiranje

onih vojakov pa, ki si na svojo roko po- daljšajo vojaški dopust, ali pa oseb, ki so se samolastno odstranile od svojih voja- skih krdel, bodojo v bodoče brezobzirno kaznovale po narodnih zakonih politične odnošajo političske oblasti. Da se onemo- godijo hudočestva, kot tatvine, ropi itd., katere so imeli v zadnjem času zlasti vo- goslo dezerterti, se občinstvo v lastno ko- rist prizivlja, da krepko podpira oblasti pri izsleditvi dezertertev in drugih sum- ljivih oseb, ki se potepajo okoli v vojaških uniformah, in jih brez vsakega udru ovadi.

■ **»SPANSKA BOLEZEN«** je še vedno v Novem mestu in v okolici. Zato se sve- tuje vsakomur, kdor jo občuti, naj se v- šte. Kaj rada se ji pridruži pljučnica, ako se zauzama. Pretekli teden so bili zopet v mestu samem trije smrtni slučaj vsled pljučnice. Marsikje bolezen ovira obratno- vanje tako se je morala knjigarna »Trban Horvata na mestnem trgu za nedoloben čas zapreti.

■ **IZ PRECNE.** - Preteklo nedeljo je privedilo naše izobraževalno društvo dve predstavi: »Skritivnostna zarokas in »Prisil- len stan je zančevana. Vsa dekleta so dobro pogodila svoje vloge, nekatera naravnost prav dobro. Predstava se prihod- nje nedeljo, dne 29. sept. ob 3. uri pop- ovnovi. Vabimo k obilni udeležbi.

■ **DOGODKI PRETEKLEGA TEDNA.** - Avstrijsko-ogrski zunanji minister prof Burian je poslal 14. t. m. vladam sovražnih držav noto, v kateri predlaga, naj bi se v kakli nevtralni državi začela neobvezna mi- rovna pogajanja. Volevanje naj bi se med- tem ne prekinilo. O noti je obvestil tudi nevtralne države in svetlo stloco.

■ **Most prezgodaj »otvorjen«** - Most čez Krko pri Novem mestu je toliko kakor go-

»Otvorjenje« bo septembra

Da je gradnja mostu lepo napredovala, priča zapis v 15. številki Dolenjskih novic. Novičar je optimist. Računa, da bo most odprt že septem- bra. Takole je zapisal: »Zi- danje mostu je že precej za- loč dospelo. Na kandijski strani so se še nasipi za zgo- toviti in nekaj ob straneh dozidati... Tudi je gotov le- sen most, ki bo služil pri postavljanju železnega mostu. Zdi vožnja železnica, katere je že precej tukaj, in videti je, da se tudi to kmalu zač- ne delati. Konec septembra ali oktobra bo otvorjenje.«

Most tehta 341.230 in pol kilograma

V naslednjih beležkah no- vičarja Dolenjskih novic opa- zimo, da o sotvorjenju mo- stu ni več tako gotov. Prelo- žil ga je na oktober. Zapisal pa je nekaj zanimivih podat- kov: »Most sam, brez dozid- danja, tehta samo železni del, je dolg 75 metrov, širok 7 metrov, od tega srednji tir za vozove 4 metre 60 cm, ob obeh straneh pa za pešce po 1 met. 20 cm. Vsa železnina tehta 341.230 in pol kilogra- ma, to je nad 6000 starih cenov ter stane 79.932 gid. 46 kron. Visočina nad vodo znaša 12 metrov. S tem mo- stom splošno se je načrt, ka- terega so že Francozje pred skoro sto leti nameravali iz- vesti...«

Most prezgodaj »otvorjen«

Most čez Krko pri Novem mestu je toliko kakor go-

Kaj pa naš veteran?

Kandijski most v Novem mestu je zdiral dve svetovni vojni, vse težke druž- bene in zasebne kamione ter maskirani množični spreved - od študentskih tradicionalnih do delav- skih protestnih... Po vseh žolčnih prapravih o potrebni gradnji novega mostu zaradi prepustnosti in nosilnosti starega nas po nesreči v Titogradu za- nima predvsem njegova vzdržnost.

Inženir Slobodan Nova- kovič, svetovalec občinske skupščine za komunalne zadeve, nam je v terek upolne povedal:

»Do 15. oktobra letos bo- do znani izidi preiskave o trdnosti in nosilnosti kan- dijskega mostu, ki jih pri- pravlja Inštitut za metal- ne konstrukcije v Ljubljani po naročilu novomeške občinske skupščine. Od teh ugotovitev bo med drugim odvisna tudi obnova mo- stu.«

Strokovnjaki tega inšti- tuta so si ogledali most že 18. aprila letos in izjavili, da je stanje konstrukcije dokaj dobro, kritično je le vozniški in valožni no- sililec.

Sti svoje krajevsko imetje za najboljšo potrebo tiče, da rovali še ob tisto ne pridejo.« P. B.

— Mami, razpršilec z avtomobilskim lakom je še vedno najboljši proti vsem, ki kukajo skozi luknje od gré... »

VELIKAN MED DETERGENTI NAGRAJUJE

ZA SNEŽNO BELO ROČNO PRANJE

Avto je dobro razmajal hišo

Avto je dobro razmajal hišo

V hišo trčil tovornjak, podrl zid in se ustavil pred posteljo - Škode za 20.000 din

Jože Vrščaj, sofer pri »Zi- darju« v Kotevju je 18. sep- tembra ob 10. uri zadel s to- vornjakom v hišo številka 71 v Dolgi vasi, ki je last Jožeta Novaka.

Do nesreče je prišlo, ko je sofer pripeljal v levi ovinek, opazil, da je cesta polna z nafto in začel zavirati. Takrat je tovornjak začelo zanašati, zavozi je v jarek, ki je sko- pan ob cesti za polaganje vo- dovodnih cevi, obrnil ob bližnjo vrtno grajo, nato pa je vozilo zasukalo, tako da je z zadnjim delom trčilo v čelni zid hiše.

Ob trčenju je tovornjak po- dril precejšen del zidu, raz- bil okno, odrinil posteljo, na kateri je popadalo za več smokolnic opeke, razbil leste- nec in sploh tako pretresel hišo, da je v zidovih zazijalo več razpok.

Celotno škodo na stavbi, pohištvu, vozilu in vrtni ograji ocenijo na več kot 20.000 din. Poškodovan ni bil nihče.

Vse kaže, da je do nesreče prišlo zaradi nafte, ki je bila polna na cesti. Sofer Vrščaj dopušča možnost, da se je ti- sta nafta lahko polila z nje- govega tovornjaka, ker je ti- sti dan že enkrat pejal po tej cesti. Na rezervarju za nafto, ki ga je shtuj napol- nil, namreč ni imel poklopa.

Tovornjak, ki ga je vozil Jože Vrščaj, je trčil v Dolgi vasi v Novakovo hišo, podrl precejšen del zidu in napravil več druge škode. Do nesreče je prišlo zaradi nafte, ki je bila polna po cesti. Škode je za okoli 20.000 din (Foto: Franc Markovič)

»Kako pa vaše zdravje, doktor?«

Upokojenega direktorja Kolodvorske restavracije v Brežicah Vlada Černca iz Zakota je obiskal zdrav- nik. Bolnik je bil dobro razpoložen, beseda je dala besedo in v pogovoru je bila ura hitro naokoli. Zdravnik se je ravno poslavljaj, ko ga je živahn patient vprašal: »Kako pa vaše zdravje, doktor?«

»Hvala lepa, vse prav. Zakaj pa sprašujete?« »Ker vi mene niste vpra- šali, sem pač jaz vprašal vas!« J. T.

»Zadolžen« za lepo vreme

Na enem izmed sestankov odbora za proslavo 25-letnice

Čarovnice v dobi atomov in osvajanja vesolja

6

Odbori za boj proti čarovnicam

Sveti Inkviziciji nihče ni mogel ubežati!... In »boga- boječje rabijo so imeli dela več kot preveč. Kamor si se obrnil, povsod čarovnice in čarovniki. Kako zatreti to »hudičevno peto kolono?« Inkvizicija je osnovala posebne odbore za boj proti čarovnicam. Odbori so bili odgovorni za iztrežitev »hudozne moči« in so svoje delo navdušeno opravljali. Ne brez vzroka: ob delitvi zaplenjenega premo- ženja so pograbili najboljše kose.

Pooblaščenici Inkvizicije, uradno imenovani »komisarji za čarovnice«, so imeli svoje ovaduhe, ki so zbirali razne govorce, spletnke in »dokaz« o krivdi.

V 15. veku je bil skoraj v sleherni cerkvi zaboječ, ka- nor so verniki metali priljave sumljivih oseb, »ki ogrožajo mir in pokoj Cerkev«. Prijave so bile lahko brez podpisa. Komisarji so dvakrat na mesec odprli zaboječ in odnesli kup ovad.

»Čarovnice«, ki je prišla v krepilje pravosodju, ni imela pravice, da si izbere zagovornika. Inkvizicija ga ji je sama določila. In gorje zagovorniku, če je svojo dolžnost vzel resno!

Podkancier mesta Bamberga je skušal omejiti obra- čunavanje s čarovnicami. Potem pa so tudi njega obtožili simpatij do hudiča in ga 1628 sezgali skupaj z ženo in hčer- ko. Sploh je treba povedati, da so vsi župani Bamberga v tem času bili obsojeni in sezgani.

S takimi sredstvi je »sveta inkvizicija« izsiljevala od svojih žrtve priznanje njihovih »zločinov«

Sodne obravnave so potekale nenavadno hitro. Da se ne bi zavlačevala, so zasliševali kar po deset ljudi obenem. Priznali so vsi po vrsti in vsa priznanja so prišla v zapis- nik. Zasliševalec sploh ni utegnil pisati njihovih imen, ampak jim je dal kar številke. Obsojence so sezgali po deset naenkrat.

- Leta 1629 so sodili neki Anni Hansen. Ohranjen je za- pisnik tega sojenja.
- 17. junija: Prijeta kot sumljiva, da se ukvarja s ča- rovnštvom.
- 18. junija: Noče priznati krivde. Bila prebčana.
- 20. junija: Bila je mučena, prvine so ji dali v primež. Priznala.
- 28. junija: Obtoženki prebran zapisnik njenega pri- znanja.
- 30. junija: Prostovoljno potrdila svoje priznanje. Ob- sojena.
- 4. julija: Obtoženki sporočen dan, ko bo usmrčena.
- 7. julija: Obtoženki odsekali glavo in jo sezgali.
- Nobeno priznanje ni »svetjalo«, če ni obtoženec povedal tudi sokrivce. Če je omenil le dvoje, troje imen, je bilo premalo. Bilil so primeri, ko so obtoženi našli po tisoč in več ljudi - sokrivce. To je bilo že dovolj, da so »in prijeli in postavili pred sodišče. »Sokrivce« so aretirali in mučili, zahlevali od njih, da izdajo svoje »sodelavce«, in tako se je krog žrtve naprej... »

Lov na čarovnice - industrija podkupovanja

Cornelius Agrippa, znani učenjak iz 16. stoletja, je v svojih knjigah drzno obsojal duhovščino. Posebno je pisal o korupciji, ki je zavladala »Inkvizitor zelo pogosto upo- rabi denarno kazen in si tako koplji veliko dohodke. Neka- teri nesrečniiki mu morajo vsako leto plačevati globo. Če ne plačajo, jih znova zapro in mučijo... Ko sem bil v Ita- liji, se je večina inkvizitorjev obogatila na ta način.«

Polharski večer v gozdovih Javornika

Na Notranjem ima polharsko staro domovins- ke pravice. Tu so doma spetrali občaji polharjev, ki jih želijo zlasti v Cerkl- nju združiti s turizmom in večjim obiskom njiho- vih krajev. Trgovsko-go- stinstvo podjetje »SKOC JAZ« v Raketu bo zato v sodelovanju z občinsko tu- ristično zvezo v Cerklnici priredilo v petek, 27. sep- tembra, polharski večer. Gotje se bodo zbrali ju- sti popoldne ob 16. uri pred restavracijo »JEZE- ROK« v Cerklnici, odkoder bo ob 16.20 odšli v ja- vorniške gozdove. Prevoz za Cerklnico do gozdov bo zagotovljen.

Notranjski polharji nas vabijo!

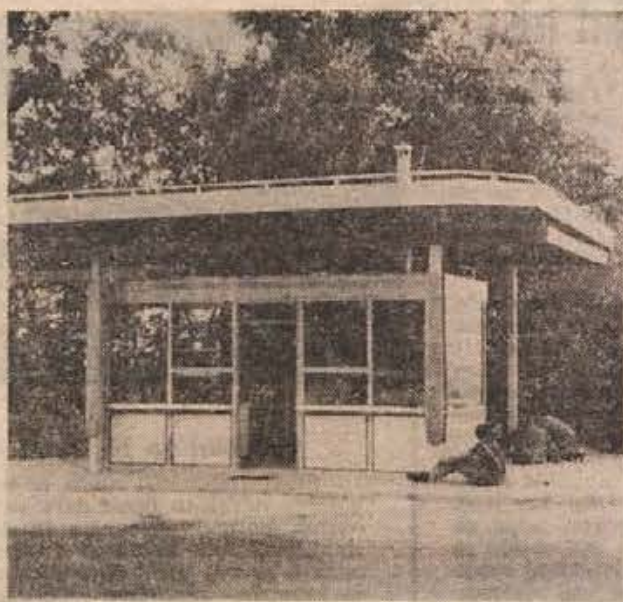

Na vrtnarji v Cateških Toplicah so v ponedeljek utrgali milijonti nageljnov cvet. Za kolektiv je bil to slovesen trenutek. S tem cvetom je vrtnarski obrat dosegel letošnji plan. Do konca leta se bo razcvetelo še okoli 250.000 nageljnov. (Foto: J. Teppey)

Do praznika bosta obnovljena šola in dom

V Artičah bodo letos od 22. do 28. oktobra praznovali 125. obletnico ustanovitve osnovne šole in 65-letnico sedanje šolske zgradbe, v katerih so med počitnicami prenovili učilnice, napeljali centralno ogrevanje in dozidali kuhinjo in zbornico.

Vse svečanosti bodo Artičani združili s praznovanjem občinskega praznika. Takrat nameravajo tudi telovadnico v obnovljenem prosvetnem domu. Tudi tja so napeljali centralno kurjavo. V prizidku bodo uredili prostore za družbene organizacije in mladinski klub. Za vse to potrebujejo 500.000 din. Petina te vsote se bo natekla s samoprispevkom. Štiri petine pa bo prispevala občinska skupščina.

CVETJE IN SADJE SE SAMO PONUJA. Ob motelu na Catežu, kjer se ustavlja vsak dan nešteto osebnih avtomobilov in avtobusov, je brežiška AGRARIA postavila kiosk za prodajo cvetja in sadja, razglednic in spominkov. (Foto: J. Teppey)

V zaspanih organizacijah malo sprejemov

V minulih dveh letih so v brežiški občini zabeležili le 35 sprejemov v Zvezo komunistov, skoraj enako število pa je bilo izključenih ali jih je izstopilo. Največ so sprejemali v svoje vrste aktivnejše organizacije, med katerimi sta na prvem mestu organizacija Brežice III in organizacija pri trgovskem podjetju KRKA. Po terenu in med mladino odprto pismo ni imelo pravega odziva.

Mladim poseben aktiv

V ponedeljek, 23. septembra, se je sestel komite občinske konference ZK v Brežicah. Na seji so govorili o sprejemanju novih članov in o potrebi po očiščanju sedanjih vrst v organizaciji. Sprejeli so predlog za ustanovitve aktiv mladih članov ZK v Brežicah. V njem naj bi se usvajali v politično življenje in samostojno ocenjevanje dogodkov.

Mnenja občanov posredujejo naprej

Pripombe na predlog sprememb v zvezi z ustavi in volilnem sistemu iz javne razprave je izvršni odbor občinske konference SZDL dokončno oblikoval v torek, 24. septembra. V nadaljevanju seje so obravnavali še predlog urbanističnega reda za brežiško občino, delo koordinacijskega odbora za narodno obrambo in nekatera organizacijska vprašanja v zvezi z delom konference.

NOVO V BREŽICAH

● **S PONEDELJKOVO JAVNO RAZPRAVO** v domu JLA je bilo končano razpravljanje predlagačev s spremembami ustave in volilnega sistema. Kljub temu da razprave v občini niso bile najboljše obiskane, je povsod prevladala mnenja, naj bi bil naš bodoči volilni sistem ocejkljen in manj zapleten. Volilci so izražali dvome o upravičnosti velikega števila zborov.

● **V TEM TEDNU SO GASILCI VSAK DAN NA DEJU.** V ponedeljek popoldne so priredili večjo gasilsko vajo na gradbiščih PREGOJA, PETROLA, SAF in DEKORLEGA. V akciji so sodelovali društva iz Brežic, Mestna, Skopje, Velikega Orehca, Obrežja in Bistolskega. Vaje so tudi po vseh. Za šolsko mladino imajo prodajanja. Solarjem razkazujejo tudi gasilske domove.

● **IZ BREŽIC JE V NEDELJO** kmalu po sedmi uri jutraj odpotovala dolga kolona osebnih vozil na let in neznanu. Avtomoto društvo je uspešno zbralo nekaj nad sto udeležencev oz. 35 motornih vozil. Lepo okraseni avtomoti

Zakaj ne bi šli v večerno šolo?

Za učence, ki so stopili v življenje brez dokončane osemletke, še ni vse zamujeno. — Z malo volje in truda bi lahko nadoknadili, kar jim manjka, in odprla se jim bodo vrata poklicnih šol.

Med otroki, ki zapuščajo osnovno šolo, jih kar 43 odstotkov nima v žepu spricvala o uspešno dokončanem osmem razredu. Ti mladi ljudje se običajno zaposlijo kot nekvalificirani delavci. Zaprti so jim vrata v uk, za službo pa je tudi težko.

Tem ljudem ponuja roko delavska univerza. Čuti se dolžno, da jim pomaga, saj za učenje ni nikoli prepozno. Z dokončano osnovno šolo bo začetek njihove življenjske poti mnogo lažji, čeprav se žal, mnogi ne zavedajo.

Med občani je še vedno precej nezaupanja do večernega izobraževanja.

Vsem tem odgovarja delavska univerza, da se njeni programi ne razlikujejo od programov rednih šol. Dijaki, ki so končali večerno osnovno šolo pri delavski univerzi v Brežicah, so se pozneje vpisali v kovinarsko, gostinstvo, ekonomsko, bolničarstvo, trgovsko šolo in drugam. Večerna šola si je pridobila ugled pri vseh tistih, ki so jo obiskovali in si tako utrlji pot do raznih poklicev.

Olje skoraj po novih cenah

Odborniki so glasovali za podražitev — Proizvajalci zahtevajo zase več, ker je poskočila cena sončnicam

Trgovski podjetji LJUDSKA POTROŠNJA in KRKA sta postala občinski skupščini v Brežicah zahtevke glede zvišanja maloprodajnih cen. Dopis enake vsebine je naslovilo na skupščino tudi mari-borsko trgovsko podjetje KOLONIALE, ki ima svojo poslovalnico v Orešju.

Skupščina je razpravljala o njihovem predlogu, vendar se ni odločila za odobritev višje marže, ampak je določila točne cene rafiniranega olja v maloprodaji. Sprejela je isti predlog, kot ga je pripravil republiški zavod za

cene in kakršnega so osvojili v Celju.

Zaradi podražitve olja pri proizvajalcih je skupščina v Brežicah odobrila za kilogram odprtega olja podražitev od 4,70 na 5,00 din. Za liter ustekleničenega olja je odobrila povečanje cene od 5,10 na 5,30 din, za olje v polilitrskih steklenicah pa podražitev od 2,75 na 2,90.

Proizvajalci so utemeljili povečanje prodajnih cen s podražitvijo sončničnega semena. Sedanje cene rafiniranega olja v maloprodaji bodo verjetno enotne za vso Slovenijo.

V Artičah vsi pomagajo pri obnovi

Te dni bodo v Artičah končali še zadnja dela za ureditev starih prostorov osnovne šole. Tako bodo lahko pravčasno začeli z rednim poukom. Nove učilnice, zbornice in pisarno bodo zgradili do občinskega praznika. Takrat bodo odprli tudi povsem prenovljen prosvetni dom. Pri delu pomagajo pionirji, mladinci in celotna krajevna skupnost.

14 metrov po jarku

Slavko Rosina se je 8. septembra s jutraj peljal z dostavnim avtomobilom od železniške postaje Brežice proti mestu. Ko je pripejal iz ovinka pri Agroservisu na pregledno cesto, je pripejal naproti po njegovi desni strani nesani voznik osebnega avtomobila. Da bi preprečil trčenje, je Rosina zapeljal s ceste v občinski jarek, peljal po njem 14 metrov in nato zadel v steber lesene ograje. Pri tem se je Rosina poškodoval in je iskal zdravniško pomoč v bolnišnici v Brežicah. Na vozilu je za okrog 3.000 din škoda.

Po starem, po novem ali po sredi?

Najprej bi morali zvedeti, koliko mladih ljudi sploh študira — Za načrtovanje je važen tudi pregled že zasedenih delovnih mest

V zadnji številki smo priobčili sestavek študenta C. Baškoviča, v katerem se zavzema za enotna merila pri razdeljevanju štipendij. Danes nadaljujemo njegove misli, ki se že oblikujejo v predloge štipenditorjem.

V občini so štipendijski skladi namenjeni le določenim študijskim usmeritvam. Načelno merilo o prednosti najboljših študentov bi moralo obveljati tudi pri tem.

Težje je s skladi, namenjenimi za določene kategorije otrok — za socialno zelo šibke, vendar ne najboljše, za otroke borcev, pa tudi ne najboljše. Možne so tri rešitve: ali tovrstnim skladom pustiti dosedanje delovanje in s tem omejiti materialno osnovo nove štipendijske politike

ali najti kompromisno rešitev — ali pa jih ukiniti in delati izključno po novih načelih.

Težav tu ne povzročajo premišljevanje po logiki reforme, ampak že ustaljena družbena praksa, ki jo je treba upoštevati kot resno dejstvo. Bralcem v premislek zastavljam brez kakršnekoli sodbe eno izmed številnih vprašanj: ali naj družba v skromno povračilo nekoliko lajša materialni položaj le ljudem, ki so nam pripravili social-

zem, ali tudi njihovim otrokom, ki so rasi po vojni kot ostali otroci?

Nova štipendijska politika bi morala opisane probleme rešiti, zraven pa upoštevati naslednje: nujno potreben je celoten in vsakomur dosegljiv pregled nad stanjem kadrov v občini. Tega danes ni in človek se vpraša, kako je mogoče načrtovati razvoj občine, podjetij, uresničevati reformo in končno tudi zadnje listine ZKJ.

V okviru navedenega pregleda bi moral Klub posavskih študentov v sodelovanju z ustreznimi organi pri občinski upravi in z občinskim sindikalnim svetom čimprej napraviti kartoteko vseh študentov iz brežiške občine. Uspešne kadrovske politike si brez tega ni mogoče zamisljati. Mnogo je še podobnih, važnih vprašanj, ki nam jih lahko v celoti predloži le širša družbena obravnava, h kateri naj bo ta članek le majhen prispevek.

Se posebej zahteva ta obravnava družbene politične organizacije v občini Brežice, zlasti Zvezo mladine, Klub posavskih študentov in Zvezo komunistov ali še točnejše: komite občinske konference ZK in kadrovske komisije (ter odelki za družbene službe pri občinski skupščini). Pri tem pa naj bralec zvede, da so prvi, komaj otipljivi dogovori o širšem družbenem reševanju navedenih vprašanj že storjeni in da pomeni ustanovitev novega občinskega sklada za štipendije korak naprej.

C. BASKOVIČ

Mladina se želi posvetovati

V Brežicah nameravajo v kratkem sklicati razširjeno sejo občinskega komiteja Zveze mladine, na katero bodo povabili predstavnike družbenih organizacij in predsednike aktivov ZMS. Za širši krog vabljenih so se mladinci odločili na plenumu 13. septembra. Tedaj so tudi potrdili vsebino pisma, ki so bila ob napadu na CSSR poslana sovjetski ambasadi in CK ZKJ.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Keštelina Konjarska iz Sevnice — Simona, Marija Sirgar z Malega vrha — deklico, Marija Čebular iz Dobrave — deklico, Terenzija Černoš iz Koprivnice — dečka, Magdalena Kavcic s Surovega — 2 deklici, Vida Rožman iz Trnja — Branka, Olga Černelič iz Ljubljane — Dušana, Marija Gallo iz Zelnega — Marijano, Ana Vodeb iz Krškega — deklico, Olga Starošina iz Raabaru — Vesno, Anica Sebrle iz Vel. Doline — Darjo, Anica Kovčič iz Bukovja — Franca, Ana Jančec iz Zabukovja — Uroša, Marija Skrabl iz Krškega — Marušo, Milka Lulžina iz Glogovskega broda — Nado, Pavla Basnik iz Metvice — dečka, Ivana Rožman iz Sel — deklico, Milčeta Ivančič iz Krškega — Dušico, Neža Butara s Pristave — Anico.

AMD: odločili so se za gradnjo

Na peti redni seji upravnega odbora AMD Brežice, ki je bila prejšnji teden, so se odločili za gradnjo lastnega poslojpa. Postavili ga bodo v novem delu Brežic. Tehnični načrt bo izdelal domači projektivni biro Region. Pri gradnji bodo pomagali prostovoljci, računajo pa tudi na manjšo finančno pomoč Avtomoto zveze Slovenije.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Galina Dranjak, tri po močnosti iz Kapel, si je pri padcu s kolosa zlomila desno nogo; Drago Zebolc, kmetovalec iz Ledine, je padel na vrano in si poškodoval levo nogo; Marija Pirc, gospodinja iz Črešnjice, je padla na dvorišču in dobla poškodbe na glavi; Josip Matelek, mizar iz Ključa, je padel s motorjem in si poškodoval desno koleno; Marijo Erdelič, gospodinjico iz Prosenjka, je nekdo pri napadu poškodoval po glavi; Zvezica Farkovič, gospodinja iz Sav. Marofa je brežni konj v levo roko Zeljka Jurčeca, elektrotehnik iz Trzinca, je povzeli avtomobil pri čemer je doblil poškodbe po desni nogi in glavi; Franc Novak, trg. pomoč iz Trzinca, si je pri prometni nesreči poškodoval desno nogo in desno roko; Stevan Trežin, uslužbenec iz Sombora, si je pri prometni nesreči zlomil levo nogo.

Radio Brežice

PETEK, 27. SEPTEMBRA: 18.00 — 18.30 — Nove plošče RTB, obvestila in reklame. 18.25—19.30 — Glasbena oddaja: Izbrani glas. ans.

NEDELJA, 29. SEPTEMBRA: 11.00 — Domače zanimivosti — 20 let učiteljsca v Novem mestu — pedagoški intervju — Vagojno predavanje: Oustrovanje otroka med sedmim in enajstim letom — Za naše kmetovalce: izš. Darko Jelčić — Priprava zemljišča za večletno nasade — Zabavna vauz. Jože Černe in Avgust Stanko — Magnetofonski zapisi: Kje in kako brano lahko v bodoče gradili — Pozor, nimaj prednosti! — Obvestila, reklame in sporod. koncerti. 13.00 — Obšani čestitajo in postavljujejo.

TOREK, 1. OKTOBRA: 18.00 — 19.00 — Svetujemo vam: likanje oblaci — Jugoton vam predstavlja — Literarni utripi: Petar Petrovič Njega — Iz naše glasbene kole — Obvestila in filmski pregled — Tedenški koncerti koment. 19.00—19.30 — Od operote do operete: glasbena oddaja.

Oglašujte v DL!

RAZPIS OKTOBRSKIH NAGRAD OBČINE BREŽICE

Na podlagi 13. člena statuta sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad občine Brežice

razpisuje upravni odbor sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad

OKTOBRŠKE NAGRADE ZA LETO 1968

- Oktobrška nagrada občine Brežice se daje za posebne uspehe in dosežke na družbenih, ekonomskih, političnih, prosvetnih, tehničnih, kulturnih in drugih področjih ustvarjalnosti in dela, ki imajo poseben pomen za razvoj in napredek občine Brežice.
- Kandidate za podelitev oktobrskih nagrad lahko predlagajo UO sklada, organi ObS, družbeno-političnih organizacij in delovnih organizacij.
- Obravložene predloge je treba poslati do vključno 5. oktobra 1968 skuščini občine Brežice, upravnemu odboru sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad.
- Oktobrške nagrade bodo podeljene na svečani seji občinske skupščine Brežice 27. oktobra 1968.

UPRAVNI ODBOR SKLADA

BREŽIŠKE VESTI

Upokojenci iz Kostanjevice na Plitvicah

6. avgusta so člani podružnice Društva upokojencev iz Kostanjevice privedli izlet z avtobusom na Plitvice. Na poti skozi Belo krajino so se ustavili na Vinici, kjer so obiskali rojstno hišo slovenskega pesnika Otona Župančiča. Na Vinici so bili zelo zadovoljni s postrežbo in redom v bifeju v vinskih gradih, ki ga vodi Rozika Kudelja. V Karlovcu jih je pričakoval predstavnik tamkajšnjega društva upokojencev Marko Polovič, nosilec spomenice 1941 in večkratni odlikovanec. Na poti proti Plitvicam jim je povedal mnogo zanimivega o krajih, skozi katere so potovali. Tudi pri ogledu Plitviških jezer je bilo vodstvo tov. Poloviča za udeležence nadvse zanimivo. Istega dne zvečer so se upokojenci zelo zadovoljni vrnili v »Dolenjske Benetke«.

Letos 50 poškodb pri delu

V tovarni celuloze in papirja v Krškem se je v prvem polletju poškodovalo pri delu ali na poti na delo 50 delavcev. Zaradi tega je bilo izgubljeno skupno 752 delovnih dni. Vsak poškodovaneec je bil povprečno 15 dni na bolniškem dopustu. Pregled poškodb nadalje kaže, da se zgodi vedno več nesreč na poti na delo ali z dela, medtem ko je nesreč pri neposrednem delu letos manj. Organ upravljanja so pred kratkim sprejeli obsežen načrt za varstvo pri delu, ki ga bodo postopoma uresničili. Zal pa ti ukrepi ne bodo mogli v večji meri vplivati na število poškodb, ki se zgodijo na poti na delo in domov.

Brestaniške novice

MUZEJ SLOVENSkih iz GRANCEV na brestaniškem gradu je od 1. septembra dalje odprl samo ob sredah in sobotah od 15 do 17 ure, ob nedeljah pa od 10. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

CESTARJA NI VEČ, odkar je pred meseci odšel dosežani se star lov. Vrtar v pokoj. Na ce stli skopi Brestanišca ni več čisto čr, ki smo je bili vajeni prej. Upošteva da bomo kmalu dobili novo vrsto stalnega cestarja.

CEMENT JE TEZKO DOBI. Ti ljudje pa bi radi še pred zimo dokončali marsikaj pri gradnjah. Le tu in tam zaide v Brestanišcu kak vagon cimenta in po stopnicu srečo mora imeti tisti, ki si ga prihoji takšno vročo.

POROKALISCE V BRESTANIŠCI bo kmalu vendarle rešeno sredi in prostor. Senovčan so se dobili prostor za svoje lastno, se novico pokopališče in ga bodo že v prihodnjih dneh pričeli urejati.

AVTOMEHANIK Franc Omerič je začel pred nekaj dnevi delati v prostorih garaže brestaniškega AMD. Z avtomehanično delavstvo je v Brestanišču marsikomu ustreljeno.

M. Z.

Kmetovalec Ivan Abram iz Dobrave pri Kostanjevici (na desni) sprejema iz rok predsednika občinske skupščine Krško nagrado za dober pridelek pšenice. (Foto: J. Teppey)

KAKO POTEKA ODKUP SADJA IN DRUGIH PRIDELKOV

Z obilnim pridelkom obilo skrbi

Industrija ne more sprejeti velikih količin sliv, in čeravno so poceni, jih kmetje ne morejo prodati - Z odkupom drugih vrst sadja v krški občini nimajo težav - Hladilnica pa bi jim kljub vsemu prišla prav - AGROKOMBINAT jo bo sezidal na posestvu v Stari vasi

Kmet vse leto z upanjem spremlja rodnost slahernega drevesa v sadovnjaku, slahernega trsa v vinogradu in poljščin na njivi. Z jesenjo pridelka zadovoljstvo in skrb obenem, čeravno je letina dobra in je upanje veliko obetalo. Kmetje se zanašajo, da bodo oddali pridelke predvsem za drugi, toda te odkupujejo le omejene količine. Hladilnic nimajo, in če je pridelka preveč, obleži doma.

Letos je tako s slivami. Toliko jih je, da ljudje ne vedo, kam z njimi. Nobene cene nimajo, prodajajo jih kar na počez. Doma se poskušajo znati, kakor vedo in znajo. Namašajo jih za žganje, kolikor imajo posod.

AGROKOMBINAT v Krškem odkupuje slive za podjetje ALKO v Ljubljani in za DANO na Mirni. Ponudba je zelo velika, povpraševanje pa nič večje kot običajno. Do 15. septembra so jih pri AGROKOMBINATU odkupili 80 ton in plačevali kmetom 24 par za kilogram.

Jabolka so letos slabše obrodila. Sprva so jih odkupovali po 80 par, pozneje pa 60 par. Do prve polovice septembra so jih pri zasebnikih odkupili 15 ton.

Odkup bruskev je bil večji. Sadjarji so jih prodali kombinatu 60 ton. Samo sadjar Varšek na Raki jih je od-

dal 35 ton. Cena kilogramu se je gibala med 1,50 in 2 dinarjema. Za bruskeve ima podjetje stalne odjemalce in jih ni nikoli preveč. Zlasti po zgodnjih sortah je povpraševanje izredno veliko, medtem ko je pozne sorte težje prodajati.

Hruške so letos plačevali po 0,80 do 1,20 din in jih pri zasebnem sektorju odkupili 20 ton.

V teku je nadalje odkup krompirja. AGROKOMBINAT ga bo odkupil okoli 500 ton, in sicer bele sorte po 0,50

din, a rumene sorte po 0,40 din. Posode za vino so pripravljene. Za liter mošta bodo to jesen plačevali po 2,00 do 2,50 din. Odkupili bodo običajne količine 150 do 200 vagonov (vagon je 10.000 litrov).

Mnogo manj skrbi je pri prodaji plantažnega sadja. V Krškem so nasadi povsod dobro obrodili. AGROKOMBINAT je pridelal na svojih posevstvih 150 ton bruskev, 200 ton jabolka, 500 ton hrušk. Od pridelka iz vinogradov si obetajo 60.000 litrov vina. Domači pridelki se bo z leti večali, ker se ne rodijo vsi nasadi.

TERJATVE DELOVNIH ORGANIZACIJ LETOS TRIKRAT VEČJE

Kupci dolgujejo že 30 milijonov din

Gospodarjenje se je ustalilo - Porasle so zaloge - V sklade se stekajo premajhne vsote - Zbor delovnih skupnosti opozarja

V četrtak, 12. septembra, sta se sestala na skupni zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Krško in plenum občinskega sindikalnega sveta. Razpravljala sta o analizi periodičnih obračunov delovnih organizacij za prvo polletje in o smernicah družbenega in gospodarskega razvoja občine v prihodnje.

Obrazložitev pomembnejših pokazovalcev gospodarskih gibanj v prvi polovici leta je sledila splošna ugotovitev navzočih, da je bilo v gospodarjenju delovnih organiza-

nost mnogih podjetij. Realizacija po knjigah je dosegla v prvem polletju 347.744,420 dinarjev in je v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta narasla za 14,8 odst.

Terjatve do kupcev se povečujejo. Narasle so za 18,1 odst. in obsegajo že 32,0 odstotka fakturirane realizacije. Celotna realizacija je dosegla 54 odst. postavljenega in sprejetega plana za letoš.

Z NEDELJSKE SLOVESNOSTI ZA NAPREDNE KMETOVALCE V KRŠKEM Pridelovalcem pšenice čestitamo

Najboljši udeleženec tekmovanja je pridelal skoraj 50 centov pšenice na hektar - Čeravno pogoji za pšenico v krški občini niso najboljši, si napreden gospodar pridelalec lahko precej poveča - Dobrim zgledom bodo prihodnje leto gotovo sledili novi prijavitelci za tekmovanje, ki bo razpisano v kratkem

V prostorih AGROKOMBINATA so se v nedeljo, 22. septembra, zbrali najboljši pridelovalci pšenice v občini. Udeležili so se zaključka tekmovanja, ki ga je lansko jesen razpisala občinska skupščina. Predsednik občinske skupščine Stane Nuncič je tekmovalcem razdelil denarne nagrade in priznanja.

Praden se je začel slovesni del nedeljske srečanja s kmetovalci, je imel sodelavce kmetijskega inštituta inž. Jože Slic strokovno predavanje o sodobnem pridelovanju pšenice. Udeleženci so ga poslušali z izrednim zanimanjem. Zastavljali so mu številna vprašanja. Za vse, kar bi radi zvedeli, je zmanjkalo časa, zato so predavatelja še povabili medse.

V nagradnem tekmovanju je sodelovalo 43 kmetovalcev. Med njimi jih je bilo največ iz Dolenje vasi in Pesjega. Tekmovanja se je lahko udeležil vsak, kdor je prideloval

pšenico v pogodbenem sodelovanju z AGROKOMBINATOM in je posejal z njo najmanj pol hektara zemlje. Upoštevali so različne pridelovalne razmere, se območje krške občine razdelili na dva pridelovalna okoliša. V prvem pridelalec ni sme biti manjši od 40 stotov na 1 ha, v drugem okolišu pa je moral pridelalec presegati 30 stotov na hektar.

V krški občini je posejanih s pšenico okrog 1500 ha zasebnih površin. Skupščina in kombinat sta z razpisom tekmovanja želela spodbuditi pridelovalce pšenice za so-

dobnejše agrotehnične ukrepe, za povečano uporabo umetnih gnojil, za nabavo boljšega semena ipd. Povečan pridelalec je najboljši plačilo vsem, ki so se odzvali razpisu tekmovanja.

V prvem pridelovalnem okolišu je prejel prvo nagrado 1.000 din Pavle Bogovič iz Dolenje vasi, ker je pridelal 49,27 stota pšenice na hektar. Drugo nagrado v znesku 700 din si je prislužil Mirko Rožman s Pesjega za 45,33 q pšenice na hektar tretjo nagrado pa so podelili Ivanu Abramcu s Dobrove: za pridelalec 44,22 q na hektar je dobil 400 din. Četrta in peti nagradene sta bila Anton Voglar iz Sele in Rudi Cerjak s Pesjega.

V drugem pridelovalnem okolišu je zasadel prvo mesto Franc Pirč iz Viher. Za pridelalec 36,90 stota na hektar je prejel nagrado 1000 din. Drugo nagrado 700 din so podelili Kristijanu Kranjcu iz Presladola za 33,50 q pšenice na hektar. Anton Kunč je za 32,50 q na hektar prejel tretjo nagrado v znesku 400 din. Četrto nagrado so podelili Milanu Račiču s Viher, peto pa Jožetu Pirču s Krškca.

Upravni odbor sklada je podelil tolažilne nagrade tudi drugim udeležencem tekmovanja. Prvi trije iz obeh okolišev so na nedeljski slovesnosti prejeli tudi priznanja Gospodarske zbornice Slovenije.

JOŽICA TEPPEY

Pomoč elektrarne za otroke

V brestaniški Termoelektrarni so letos krili vse otroške za okrovanje otrok za poženih delavcev ob morju. Počitnice so preživljali v Rovinju šolski in predšolski otroci.

Po stopinjah naprednih kmetovalcev

Upravni odbor sklada za pospeševanje kmetijstva v Krškem se je s skromnimi nagradami spomnil tudi vseh tistih kmetov, ki v tekmovanju za gojitev pšenice niso dosegli najboljših uspehov. Poklonil jim je umetni gnoj nitrofoskal in jih s tem spodbudil za tekmovanje v prihodnjem letu. Uspeh so dosegli že s tem, da so pravilno pripravili zemljo, uporabili kakovostno seme, povečali uporabo umetnih gnojil in sicerbeli za zaliranje plevela.

To so bili: Blaž Novak in Franc Pintarič iz Dolenje vasi, Alojz Jordan s Dobrave, Franc Jankovič iz Viher, Ivan Plevelič iz Veniš, Jurij Hlebec s Senovega, Martin Bogovič, Ivan Sternad in Ivan Savnik iz Pesjega, Ivan Goltež in Franc Jordan iz Mlence, Franc Ančemer iz Zalok, Justin Bogovič s Velikega Kamna, Franc Jazbec s Zadovinka, Anton Mišo avčič iz Dol. Leskoveca, Alojz Pleterški iz Dolenje vasi in Franc Bajc s Golega vrba.

Preveliko izkoriščanje gozdov?

V krški občini ugotavljajo občani, da pri novem načinu gospodarjenja z gozdovi prave težje po izkoriščanju lesnega bogastva, premalo pa upoštevajo strokovno skrb za sodobno gojitev. Zasebniki postavljajo vprašanje, če je oddaja zasebnih gozdov v gospodarjenje gozdom organizacijam v skladu z ustavo, saj v rjeji piše, da je oseba in lastnina do določene obsega zajamčena.

Iskanje nadaljnje poti v SRS

V petek, 13. septembra, se je komite občinske konference ZK v Krškem sestel s komisijo za družbenogospodarska vprašanja in povabil zraven družbeno-politične delavce in predstavnike občinske uprave. Razpravljali so o težah za program gospodarskega in družbenega razvoja Slovenije.

80-letnica gasilske organizacije na Vidmu

Člani prostovoljnega gasilskega društva na Vidmu so v nedeljo, 22. septembra, slavili častitljiv jubilej: od obstoja prvega društva je poteklo 80 let. Obletnico so počastili s slovesnostjo v gasilskem domu, ki je bila obenem tudi začetek tedna požarne varnosti. Zaslužnim članom so ob tej priložnosti podelili odlikovanja. Prisotni so z zanimanjem poslušali tudi referat o vlogi gasilstva v narodni obrambi.

M. Z.

KRŠKE NOVICE

DEZ ZMOTIL TRGATEV NA SREMIGU. Djalaki brežiške gimnazije so se v nedeljo namenili trgati grozdje v nasadi AGROKOMBINATA. Imeli so smolo. Ze zgodaj dopoldne se je utli dež in vse do večera ni prenehal. Tako je delovna akcija zmnastiske mladine v vinogradih za letoš splanala po vodi. Trgatev bo verjetno končana še konec tedna.

ZA ASFALTIRANJE ULICE POD GORO IN GASILSKE ULICE so prispevala denar podjetja PETROL, SAVA, SLOVENIJA AVTU, AGROKOMBINAT in splošno obrtno podjetje. Zbrala so 70.000 dinarjev. Za Krško pomeni asfaltiranje teh dveh ulic lepo pridobitev.

DEL OSNOVNOŠOLSkih otrok obiskuje pouk za vedno v sanjskem domu. Razredi bodo ostali v njem, dokler ne bo zidatana nova šola. Prostori za pouk v tej starbi niso primerni, saj jih tudi graditi niso za tak namen.

Čas bi že bil, da bi postopne zgradili ometali, vendar v CELULOZI menijo, da je bodo po izdelavi šole presredili tudi strojni. Do takrat bodo z ometom počakali.

NA LEVEJI BREGU SAVE se bo morala komunalna kmalu lotiti nove investicije. Kanalizacija je za sedanjo naseljenost preozka. Razmisljali so že o tem, da bi jo postavili čisto na novo, a saj pa se bolj nagibajo k temu, da bi spetali ob starih ocevah še dodaten kanal.

VCERAJ JE OBČINSKA KONFERENCA organizirala posvet o vzgoji in izobraževanju. Vanje je so bili člani sveta za izobraževanje, prosveto in telesno vzgojo OŠ, člani izvršnega odbora konferenice, predstavniki temeljne izobraževalne skupnosti, predsedstvo Zveze mladine, predstojniki kulturno-prosvetnih zavodov ter republiški in vseslovenski. Udeleženci so razpravljali o težah na izpopolnjevanju sistema vzgoje in izobraževanja v Jugoslaviji.

Jutri skupščina o gospodarstvu

Na dnevnem redu jutrišnjega zasedanja občinske skupščine bo najvažnejša točka: občinsko gospodarstvo v prvi polovici letošnjega leta. Razen tega bodo odborniki obravnavali tudi zadnje družbeno-politične dogodke v svetu, odlok o urejanju in oddajanju mestnega zemljišča, ustanovitev veterinarske postaje v Sevnici, spremembe statuta občine ter spremembe odloka o občinskem promethnem davku.

Se precej več je potrebnih posebnega šolanja

Temeljna izobraževalna skupnost je zagotovila denar še za tretji razred posebne šole v Sevnici, kjer se šolajo otroci, ki ne zmorejo običajne šole. Takšni otroci pa so tudi v drugih osnovnih šolah, vendar zanje ni posebnega pouka, zato zaostajajo in otežujejo delo prosvetnim delavcem in drugim učencem. V zadnjih osmih letih je bilo predlagano za pregled 443 otrok (v glavnem iz območja sevniške šole), strokovna komisija pa je ugotovila, da od njih spada v posebno šolo le 101. Če računamo, da je nekako 4 do 5 odstotkov otrok potrebnih posebnega šolanja, lahko hitro ugotovimo, da bi morali posebni pouk uvesti za precej več otrok, vendar za kaj takega ni dovolj denarja.

Pomanjkljivosti v cestni signalizaciji

Mnogi prometni znaki so na cestah sevniške občine nečitljivi in poškodovani, ponekod pa tudi manjkajo. Ker promet stalno narašča, bi bilo prav, da bi si stvari ogledala posebna strokovna komisija, ki bi potem sestavila prednostni red za ureditev cestne signalizacije. Tako so v nekaterih drugih občinah že uredili, ker dosedanja signalizacija ni več ustrezala povečanemu prometu.

S. Sk.

Maks Zemljak novi član izvršnega odbora

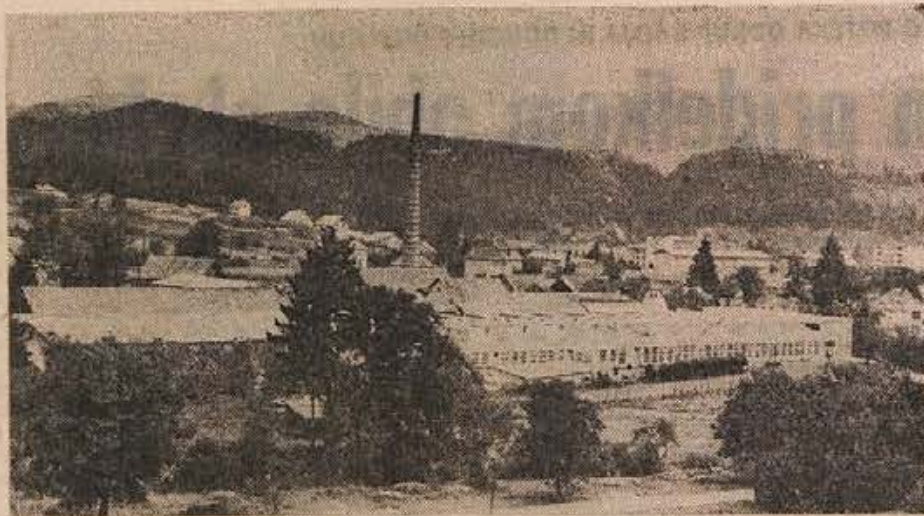
Na zadnji seji občinske konference Socialistične zveze so namesto dosedanjega člana izvršnega odbora inž. Slavka Špana, ki se je zaposlil v ljubljanski Seminarski, izbral za novega člana izvršnega odbora in občinske konference SZDL Maksa Zemljaka, zaposlenega v sevnškem Komunalno stanovanjskem podjetju.

OD LISCE DO MALKOVCA

● **SEVNICA: IZLET NA GRASKI SEJEM.** Turistično društvo zbira prijave za potovanje v Gradec v Avstrijo, kjer bo od 28. septembra do 6. oktobra tradicionalni grški sejem. Izlet je predviden za 30. september, stroški za eno osebo pa znašajo 72 novih dinarjev.

● **BLANCA, ALI BROD ALI ZIGNICO!** Na težave šolarjev in drugih prebivalcev desnega brega Save pri Blanci, ki so navezani na prevoz z dotrajanim brodom, smo že opozarjali, toda še vedno se ni nič spremenilo. Za lep čas je tudi minil, odkar so bili dani v delo načrti za zignico, za katero so objubili priporočljive prizadele ljudje, ki se zdaj sprašujejo, kaj bo takrat, ko bo Sava narasla in bo zveza z drugim bregom pretrgana.

● **STUDENEC: PREPIR TIK PRED KONCEM.** Za študentski vodovod je letos pretok marsikaj sporna tema, zato bi bilo neupamotno, če bi se zaradi nesporazumov, ki so nastali, ustavili tik pred končnim uspehom. Čevlji so že v jarkih, potrebno bi se bilo le zbrati in dokončati veliko delo.

Pogled na novi del sevnške KOPITARNE. (Foto: Legan)

Rekonstrukcija že kaže prve sadove

Z novimi stroji so storilnost pri polizdelkih že podvojili, od rekonstrukcije KOPITARNE pa pričakujejo tudi občutno zmanjšanje stroškov

Sevnška KOPITARNA, ki leže že v deveto desetletje svoje starosti, se je lani lotila velikih rekonstrukcijskih del, ki bodo veljala več, kot je vreden ves stari obrat. Delo še ni končano, toda doslej modernizirani del tovarne je že pokazal spodbuden rezultat. Tako zdaj za en par polizdelkov porabijo le 4,9 minute, lani pa so še 9,5, kar je skoraj dvakrat toliko.

324 delavci manj je v letošnjem prvem polletju KOPITARNA naredila za nekaj odstotkov več izdelkov kot lansko leto, vendar se finančni uspeh ni izboljšal toliko, kot bi pričakovali. Tovarna ima letos zelo veliko dolžnikov, ki čisto plačujejo šele takrat, ko so za dolg toženi. Ker primanjkuje denarja, tudi sami mnogo težje plačujejo surovine dobaviteljem, vendar pa je dolg drugih dvakrat tolikšen kot njihov.

Letos se je znova pokazalo, da imajo izdelki KOPITARNE svoje posebnosti: so pod vplivom mode. Odkar so se ženske (ali morda moški) odločile, da so debele, nizke pete spet najlepše, se je bilo treba znova vreči na izdelovanje pet iz lesa, ki so lažje, pa tudi cenejše kot plastone. V šestih mesecih so jih izdelali čez 800.000.

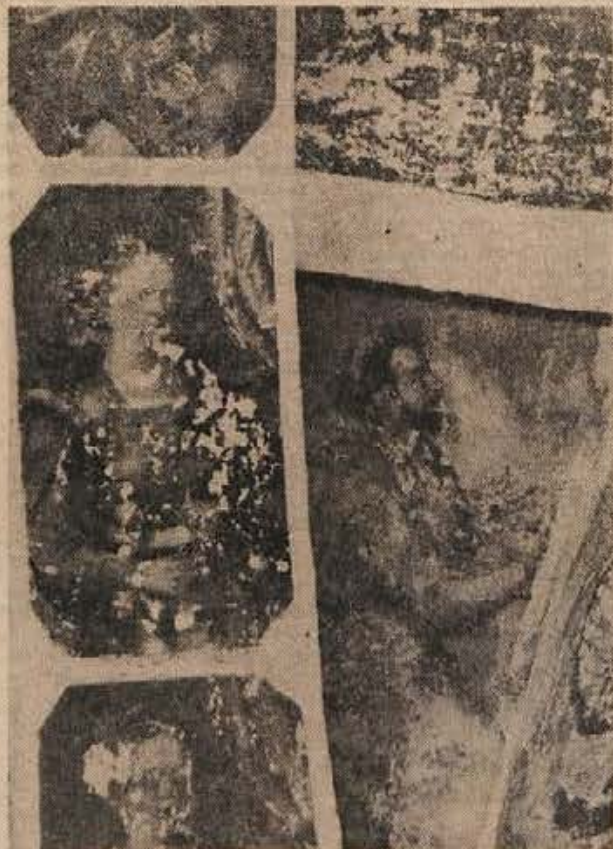
Značilno je tudi, da se je močno povečalo povpraševanje po napejcah, ki jih tovarna tudi izvaža, popustilo pa je pri kopitih. Zelo je bila zaposlena tudi žaga, ki je veliko pripomogla k 116.000 dolarjev izvoza v šestih mesecih.

Kolektiv KOPITARNE veliko pričakuje od rekonstrukcije, ki bo veljala čez 250 milijonov starih dinarjev. Čimprej bi se rad poslovil od starih, tehničnih prostorov in se vselil v nove dvorane, zračne, prostorne in opremljene s sodobnimi stroji. Če se zapo-

sleni v KOPITARNO primerjajo z delavci drugih industrij-

Krmelj: zemljišče tistemu, ki bo pohitel

Na eni izmed prejšnjih sej občinske skupščine je bilo zemljišče pri bencinski črpalnici v Krmelju dodeljeno sevnškemu trgovskemu podjetju za gradnjo nove trgovine, pred kratkim pa je skupščina sklep sprejela tako, da bo zemljišče izročila graditelju šele malo pred začetkom gradnje. Na zboru volivcev v Krmelju so ljudje namreč zahtevali, da morajo čimprej dobiti ustrezne trgovine in da ni nujno, da bi jih gradilo prav sevnško podjetje. Predstavnik Trgovskega podjetja Sevnica pa je izjavil, da so načrti za novo trgovino že izdelani in da imajo zbrana že precej denarja. Nova trgovina bo veljala 110 milijonov starih dinarjev in bo lahko dograjena prihodnje leto, tako kot so zahtevali prebivalci Krmelja.

Na seji sevnškega Turističnega društva so 23. septembra obravnavali obracun obnovitvenih del v Lutrovi kleti v Sevnici, ki je ena najpomembnejših zakladnic zidnih podob 16. stoletja na Slovenskem. Opravljenih je že veliko restauracijskih del, vendar še ni gotovo, ali bo klet za letošnji občinski praznik odprta tudi za širšo javnost. Na sliki je del zidnih slikarjev iz kleti. (Foto: Legan)

Razdeljena je še rezerva

Na zadnji seji upravnega odbora občinskega cestnega sklada je bil razdeljen preostali denar za vzdrževanje cest četrtega reda. Sklenjeno je bilo, da bo denar dodeljen za naslednje ceste: po 50 starih tisočakov bo slo za ceste Grahovica—Simert, Zabljak—Konjska glava, Planina—Podgorje, Kij—Osredok, Grahovica—Vitovec—Zavine, Gor. Ra-

dulja—Močvirje, Rudski most—Razor, Prešna Loka—Stajngrob, Zidanj most—Plaš in Graščina—Apnenik. Po 25 starih tisočakov bodo dobile naslednje ceste: Breško—Nunski log—Svrzevo, Gaberce—Murnice—Leskovec, Crni potok—Crete in Laze—Primož. Denarno pomoč bo dobilo še Zabukovje, za cesto Kladje—Primštal pa bo denar iz drugih virov. Upravni odbor je tudi sklenil, da bo odzvel pomoč za cesto Zavratac—Rovišče, če ne bodo z delom nadaljevali.

Za praznik — nova knjižnica

Ze leta in leta se sevnška knjižnica stiska v neprimer-nih prostorih v Smarju, letos pa se bo za občinski praznik 12. november vendarle preselila v nove prostore v stavbo nove trgovske hiše. Za vselitev bo potrebno nakupiti tudi opremo, ob otvoritvi pa bo v novem prostoru razstavljena knjig.

Ljubitelji knjig želijo, da bi knjižnica v novih prostorih postala prava občinska knjižnica, ki bo poskrbela tudi za potujočo knjižnico, tako kot je bilo že pred leti.

Iskati ustrezne oblike dela

Posvet s predsedniki, tajniki in blagajniki krajevnih organizacij Socialistične zveze

24. in 25. septembra so bili v Krmelju in Sevnici posveti s predsedniki, tajniki in blagajniki krajevnih organizacij Socialistične zveze na katerih so se dogovarjali o delu v bližnjem jesenskem in zimskem obdobju.

Najpomembnejša naloga krajevnih organizacij je v sodelovanju z drugimi krajevnimi dejavniki prizadevati si za splošen napredek na vaši in v mestu. Da pa bi bili pri tem kar najbolj uspešni, je po mnenju občinskega vodstva potrebno poskati take oblike dela, ki odgovarjajo ljudem ter zagotavljajo združen nastop in akcijo.

Kot že prejšnja leta bodo javne tribune, predavanja in sestanki tudi letos najpogostnejša oblika delovanja organizacije. Krajevne skupnosti so se izkazale pri mno-

gih akcijah, zato je pomembna naloga Socialistične zveze krepiti to obliko združevanja in dela.

Na sestanku članov vodstev so govorili tudi o organizacijskih zadevah. Potrebno je urediti evidenco članstva, pobrati članarino ter marsikje povečati število članov. V kratkem bo potrebno začeti z evidentiranjem kandidatov za spomladanske volitve.

NOVICE S STUDENCA

● **BORCI BI RADI IMELI PRAPOR.** Člani krajevnega odbora ZB so že na več sejah govorili o nakupu borbovskega prapora, ker menijo, da je prapor primeren znamenje organizacije. Pričakujejo, da bodo člani ZB pomagali s prispevki, pomoči pa si obetao tudi od gospodarskih organizacij in občinskega odbora ZB NOV.

● **NEZADОВОLJIVOST Z OSEMNJEVALNO POSTAJO.** Na zadnjem zelo dobro obiskanem zboru volivcev je bilo slišati mnogo pritožb na račun veterinarske postaje in osemnjevalne postaje na Studencu. Po mnenju kmetov naj bi bile osemnjevalne postaje le tam, kjer je stalno močan dotok z motornimi vozili, za hribovite predele pa naj bi kupili plemenskega bika.

Knjižna razstava Kranjčevih del

Ob 60-letnici rojstva Miška Kranjca pripravlja študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu razstavo Kranjčevih samostojnih del ter izbora iz objav v revijah in časopisih. Za dneve pa, ko bo v Novem mestu občini zbor Slavističnega društva Slovenije, bo knjižnica pripravila ustrezno razstavo. V knjižnici menijo, da bi bilo najprimerneje pripraviti razstavo knjig, ki bodo pričale o deležu Dolenjske v slovenski književnosti.

Sevnica peta med devetdesetimi

V prvi polovici oktobra bo v domu TVD Partizan v Sevnici občni zbor sevnškega Avtomoto društva. Ob tej priložnosti bo kulturni spored, na prireditvi pa bo nastopil tudi priznani ansambel Mihe Dovžana. Da je sevnško društvo eno najbolj delavnih v občini, ni potrebno dokazovati, nanj opozarjajo tudi najnovejši podatki o AMD v Sloveniji. Po odstotku včlanjenih avtomobilistov nasproti številu zasebnih avtomobilov je sevnško društvo na petem mestu med 90 društvi v Sloveniji. V Sevnici je včlanjenih 79 oseb, v vsej Sloveniji pa le 28 oseb voznikov.

V spodnjem toku Mirne so se zaredili sulci, ki po mnenju sevnških ribičev delajo več škode kot korigisti. Ker v lovu sulce niso dovolj izkušeni, vabijo tudi ribiče iz drugih družin, da jim pridejo na pomoč. Na sliki sta predsednik sevnške ribiške družine Joško Košir in mali Vilki Košir, ki sta v Mirni ulovila sulca, dolgega 105 cm in težkega 10 kg. (Foto: Medved)

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE — CELJE

želi uskladiti svoje poslovanje v Sevnici s poslovanje občinske skupščine Sevnica. Zato bo namesto ob petkih posloval za stranke od 1. 10. 1968 dalje

vsak torek od 8. do 12. ure v prostorih občinske skupščine Sevnica.

Polovico skladow v letošnjem prvem polletju je ustvarila tovarna rasilinskih specialitet DANA z Mirne. Na sliki je pomivalni stroj v polnilnici brezalkoholnih pijač. (Foto: Vesel)

KAKO LETOS GOSPODARIJO DOMAČA PODJETJA

Zdaj je videti samo pol podobe o gospodarskih rezultatih v občini

Za obrate s sedeži zunaj občine ObS Trebnje ne dobiva podatkov

Kadarkoli želimo bralce seznaniti z gospodarskim stanjem v občini, moramo vedno posebej poudarjati, da imamo domača podjetja in obrate, katerih vodstva so zunaj občinskih meja. Prav za te obrate izbrpnejših podatkov o poslovanju ni mogoče dobiti. Na vztrajno prizadevanje vodstev družbe, nepolitičnih organizacij in občinske skupščine, kaže, se ho odnos počasi vendarle izboljšal.

Gospodarska umirjenost in skladnejše gibanje proizvodnje je poglavitna značilnost letošnjega leta. Stevilni polja v občini so zelo podobni republiškim: celotni dohodek, stroški in neto proizvod so narasli znatno — za 6 do 8 odstotkov.

Večina domačih podjetij je v prvem polletju dosegla večji celotni dohodek kot lani, izjema so bili le KZ Trebnje, industrijski obrat KPD Dob, HEAST iz Sentlorenca in MERCATOR, ki so bili malo pod lanskim celotnim dohodkom.

Znak boljšega gospodarjenja v letošnjem letu je manjše povečanje stroškov kot celotnega dohodka. Ker pa v podjetjih v poprečju so povečali osebne dohodeke za blizu desetino, je za vlaganje v razvoj podjetij ostal samo natanko tolikšen znesek kot lani.

Celoten ostanek dohodka je v lanskem in letošnjem prvem polletju znašal 290 milijonov starih dinarjev, od tega pa je bilo skoraj polovico doseženega v DANL. Občini se kako potrebujejo lastne denarce za modernizacijo, toda s tolikim prigrisodar-

jenim denarjem se ne da veliko narediti. Umirjenost je značilna tudi za zaposlovanje. Stevilo zaposlenih se v letu dni bistveno ni menjalo, in če upoštevamo naravni prirastek prebivalstva, je očitno, da se bo v prihodnje pritisk na zaposlovanje še povečal.

Dobro znamenje je znatno znižanje zaloga izdelkov v letošnjem letu. Se boljše bi bilo, če bi kupci blago tudi hitro plačevali. Vendar ni tako: ob koncu polletja so bili za desetino več dolžni kot lani ob istem času, prav takrat pa so predstavniki podjetij tarnali, da kupci slabo pla-

Novi ravnatelj šole v Velikem Gabru
Ker odhaja dosedanji ravnatelj osnovne šole v Velikem Gabru tov. Marjan Zamlič v pokoj, bo 1. oktobra njegovo mesto prevzel Savo Kržan, predsednik občinske konference SZDL, ki je bil doslej zaposlen v tovarni rasilinskih specialitet DANA na Mirni.

Kovačeva kobila ni vedno bosa
Po sklepu letošnjega občinskega zbora sindikalnih organizacij trebanjske občine je občinski sindikat razpisal članske športne igre. Čeprav je v občini veliko podružnic in čez 1800 članov sindikata, je na dopis prišel en sam odgovor. Ta je prispel od sindikalne podružnice delavcev občinske uprave in družbeno-političnih organizacij, kamor šteje tudi občinski sindikalni svet...

Javne obravnave ustavnih sprememb
20. septembra so bile v treh središčih trebanjske občine, v Trebnjem, Mokronogu in na Mirni, javne razprave o predlogu sprememb ustave SFRJ. V ta namen je izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze predhodno imenoval posebno komisijo, katere člani so vodili te razprave,

Priljubljeni odlikovanja za odposlance
Z območja trebanjske občine se je zbora odposlancev slovenskega naroda, ki je bil od 1. do 3. oktobra v Kočevju, udeležilo blizu 30 ljudi. Za letošnjo 25-letnico zbora pripravljajo v Trebnjem zanje posebna odlikovanja.

čujejo tu da je v nevarnosti plačilna sposobnost nekaterih gospodarskih organizacij. M. I.

Preveč pogovarjanja, premalo dela

O nekaterih izkušnjah mladega turističnega društva v Trebnjem odgovarja na naša vprašanja njegov predsednik inž. Damjan Mlakar

— Minilo je dobro leto dni, odkar na novo obstaja v Trebnjem turistično društvo. V zatonu je letošnja turistična sezona, ki je bila bogatejša od vseh dosedanjih. To dokazujejo podatki, cestna statiška pa trdi, da se samo avtomobilski promet skozi kraj vsako leto poveča za polovico. Od turizma bi lahko imeli mnogo več dohodka, če...

«Če bi ga znal pridobiti, povzame tov. Mlakar in nadaljuje: »Toda če govorim v imenu turističnega društva, moram poudariti, da je društvo le ena oblika prizadevanja in da je marsikdaj prešibotno, da bi lahko kaj več naredilo. Začeli smo s polemom, toda odkar smo junjsko kresno noč končali z velikim dolgom, smo popustili. Čutimo, da nas tudi pristojni premalo podpirajo, kar dokazuje tudi to, da se posebna turistična komisija občinske skupščine že mesece in mesece ni sestala.«
— Kaj je, v enem stavku

V Mokronogu ni več »rudarskega rova«
Te dni trebanjsko komunalno podjetje dokončuje popravila v mokronoški osnovni šoli, kjer je bil posedli šolski hodnik dolgo časa podprt z brni prav tako, kot so podprti rudarski rovi. Hodnik je zdaj popravljen, šola je dobila tudi sodobna stranišča na splakovanje, ta čas pa urejajo še kanalizacijo.

povedano, vse tisto, kar ovira, da društvo ne zaživi tako, kot bi lahko delovalo v pro-

V soboto občinska konferenca ZK
V soboto, 28. septembra, bo v Trebnjem 5. redna seja občinske konference Zveze komunistov. Na njej bodo obravnavali priprave na vse-ljudski odpor, razpravljali o uresničitvi sklepov prejšnjih sej ter o kadrovskih vprašanjih.

12. oktobra — obisk Obrenovca
V dogovoru s predstavniki pobratene občine Obrenovca pri Beogradu so vodstva družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine v Trebnjem sklenili vrniti obisk Obrenovčanom, ki so trebanjsko občino obiskali lansko jesen. Predvidoma bo večja skupina prebivalcev trebanjske občine potovala v Obrenovac 12. oktobra, tako da bo lahko prisostvovala tudi slavlju občinskega praznika v tem kraju. Nadrobno stl o obisku in pripravah bomo še sporočili.

Kongres — temelj za dejavnost
Te dni so vodstva vseh sindikalnih podružnic prejela v slovensčini napisano gradivo z zadnjega kongresa sindikatov Jugoslavije. Naloga podružnic je natančneje preučiti razpravo, sklepe in resolucije ter pri konkretnem delu graditi na njih. To je tudi sestavni del dejavnosti pred letošnjimi občinskimi zbori sindikalnih podružnic, ki bodo proti koncu leta. Druge važne naloge so še: izboljšati informiranje članov kolektivov, posebno tam, kjer imajo sedeže zunaj občine, ter preučiti delitev dohodka v posamezni delovni organizaciji.

80 let Franca Milavca

V sredo bo v Trebnjem praznoval 80-letnico življenja Franca Milavca, prvoborec, nosilec partizanske spomenice, oče treh sinov, ki so padli v prvem letu naše ljudske vstaje. Rodil se je 2. oktobra 1888. leta na Raketu in se po trdih letih detinstva preživljal kot nadzornik kmetne na železnici. Seznanjal se je z zaliranimi in izkoriščanimi na sebi občutil veliko krivico, zato se je povezoval z naprednimi gibanji železnice; ob začetku vojne pa je takoj vedel, kje je njegovo mesto.

Za Franca Milavca se lahko reče, da je žrtvoval svojo družino za boljši in pravičnejši svet. Njegovi trije sinovi Marjan, Ivan in Albin so že 1941 sodelovali v partizanskih akcijah. Eden je padel v spopadu z okupatorji 29. nov. 1941, dva pa sta bila ujeta in mesec dni kasneje ustreljena.

Solze so Francu zalile oči, ko smo ga pred leti zaprosili, da bi povedal kaj več o tem dogoaku. Ostal je brez besed in nismo ga hoteli več mučiti s vprašanji, ki zadevajo njegovo veliko bolečino. Tudi sam je aktivno so-

deloval v narodnoosvobodilnem boju. Bil je član partizanske straže rajona Sentrupert in sekretar celote KP na Mirni, kjer se je izkazal kot zvest in požrtvovalen priatelj ljudske vstaje. Danes kljub letom s svojim umirjenim korakom se prihaja na sestanke in partizanske slovesnosti. Pri mlajših zbuja spoštovanje, ki si ga je pridobil z doslednim in neuklonljivim bojem za pravice zatiranih in ponižanih. Zato mu dvigamo čašo na zdravje za osemdesetletnico in 50-letnico skupnega življenja z ženo Marijo, kar bo praznoval prihodnji mesec. M. L.

Živahna politična dejavnost

V soboto in nedeljo so občinska vodstva družbenopolitičnih organizacij priredila v 14 krajih v občini sestanke, na katerih so ljudi seznanjali z zadnjimi zunanje-političnimi dogodki ter jim pojasnjevali vzroke in posledice. Ljudje so se živo zanimali za različne nadrobnoštne diplomatske aktivnosti. Prejšnji teden so imele sestanke tudi krajevne organizacije Zveze komunistov. Na vseh shodih so posebej poudarjali pomen ter naloge v vseljudski obrambi naše dečele.

Marjan Zamlič odhaja v pokoj

Leta in leta, odkar je postal ravnatelj osnovne šole v Velikem Gabru, smo ga srečavali sredi vsega družbenega življenja. Kadarkoli smo se dogovarjali za akcije in naloge, smo se vedno zavedali, da je Marjan Zamlič moč, na katerega se je mogoče zanesti.

Dolga leta je bil odbornik. Plan različnih svetov in komisij občinske skupščine, v Velikem Gabru pa prizadeven sodelavec vseh družbeno-političnih organizacij in društev. Kot skromen in zvest družbeni delavec, ljudski učitelj in predan borec za splošni napredek si je ustvaril ugled pri ljudeh, med katerimi je živel.

Koliko se je trudil, da bi izboljšal tečajne razmere šolstva v Velikem Gabru! Pod njegovim vodstvom je šola dobila nov stanovanjski blok. Šolska stavba pa je bila delno preurejena. Za njegovo neutrudno prizadevanje je dobil tudi odlikovanje predsednika republike.

Tak je Marjan Zamlič in tak nam bo ostal v spominu. Ko te dni odhaja v zasluženi pokoj in se bo preselil v svoj rojstni kraj Matulje nad Reko na Hrvaškem, mu njegovi sodelavci, vaščani Velikega Gabra in okolice ter mnogi učenci, ki so šli skozi njegovo šolo, od srca želimo dosti let, zdravja in zadovoljstva ter mirnega življenja. Pri tem pa imamo še eno željo:

Marjan, ne pozabi na naše kraje in ljudi ter nas se kdaj obišči! Še enkrat se ti za vse tvoje delo najtopleje zahvaljujemo. CIRIL PEVEC, predsednik ObS Trebnje

TREBANJSKE IVERI

IZREDEN OBISK GOSTOV. Prejšnji teden je obisk v trebanjskih gostišnih dosegel vrhunec. Mnogi obiskovalci zagrebške večvečinske so se ob povratku usavljali v Trebnjem. Doj kot promet z osebnimi vozili je letos narasel ustrezno promet, saj v tako kratkem obdobju v kraju še nikoli ni bilo toliko avtobusov.

NOVA PRODAJALNA ZELENJAVE. KZ Trebnje bo v prostoru, kjer je zdaj že prodajalna mesa, odprla še prodajalno zeljavice. Prostor je že pregrajen. Zanimivo je tudi, da se je skupna prodaja mesa v kraju povečala, odkar je bila odprta tudi mesnica v Starem trgu.

KOPALIŠČE OBLAGAJO. Na novem kopališču je že več kot polovica dna obložena z betonskimi

ploščami. Zdaj je mogoče že natančneje videti, kakšno bo kopališče, ki bo dograjeno do prihodnje kopalne sezone, čeprav je bilo opravljeno obiljimo že v letošnjem.

NEVARNOST JE ŠE VEČJA. Trebanjski most čez železniško progo počaja vse bolj ozko grlo za naraslojočo cestni promet. Odkar pa je poleti tovornjak odbil del ograje, obstaja tudi velika nevarnost za nesrečo. Ograja je bila namreč že zasilno popravljena in ne bi zdržala nobenega vozača, če bi trčilo vanjo.

SE EN BLOK. Nasproti osnovni šole, kjer so že trije stanovanjski bloki, bo v prihodnje zrasti še en blok. Blok bo ograjen za trg, stanovanja pa bodo kupila podjetja in stanovanjsko podjetje.

Danes seja ObS Kočevje

Danes, 26. septembra, je ob 8. uri sklicana seja občinske skupščine Kočevje. Na dnevnem redu bo med drugim analiza o poslovanju gospodarskih organizacij v prvem polletju, realizacija občinskega proračuna do 30. avgusta, poročilo o problemih borcev, sprememba odloka o občinskem prometnem davku, predloga odlokov o parcialnem zadatnem načrtu Rožne ulice v Kočevju in o maloprodajnih cenah in maržah za živilske proizvode in karjavo ter volitve in imenovanja.

Jutri v Kočevju seja občinske konference ZK

Za jutri, 27. septembra, je ob 9. uri sklicana redna seja občinske konference ZK, ki bo v sejni dvorani komiteja. Na njej bodo razpravljali o sedanjem političnem položaju in o delu ZK v občini. Razen tega bodo izvolili delegata za IX. kongres ZK Jugoslavije in razpravljali o predlogih za možne kandidate v vodilne organe ZK Slovenije in Jugoslavije.

Dolga vas: še letos vodovod

Vodovod za Dolgo vas bo končan do sime. Polaganje glavnih cevi bo končano do 20. oktobra, nekako 12 dni pa bo trajala montaža priključkov do posameznih hiš. Glavni cevovod bo dolg 3800 m, nanj pa bodo priključili 85 hiš. Dela bodo veljala 400.000 do 470.000 din. V tem znesku je vračunanih tudi 60.000 din krajevnega samoprivevka, ni pa v njem vračunana vrednost udarniškega dela vaščanov, ki bo znašala nekaj manj kot 100.000 din. Za gradnjo vodovoda bosta prispevali tudi Vodna skupnost in občinska skupščina.

Ustanovljajo štabe civilne zaščite

V občini Kočevje ustanovljajo v teh dneh pri vseh krajevnih skupnostih štabe civilne zaščite, ki bodo pomagali ljudem v primeru naravnih nesreč ali vojne. Z ustanavljanjem teh štabov so precej časa odlašali, saj je občinska skupščina že aprila lani sprejela odlok, da jih je treba čimprej ustanoviti.

DROBNE IZ KOČEVJA

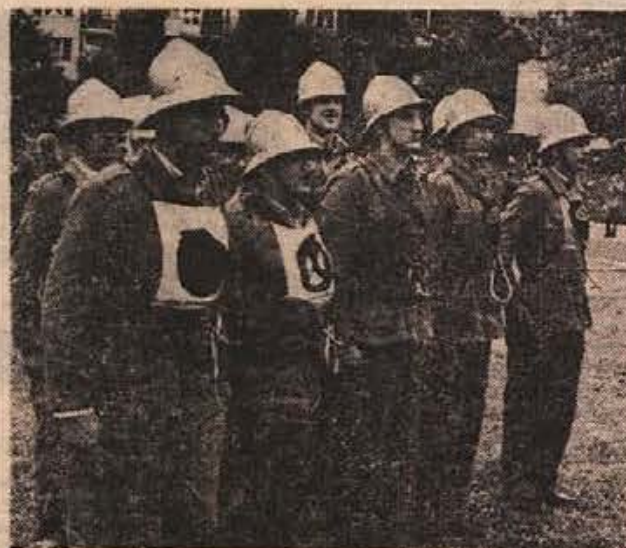
■ POLJSKE PRIDELEKE IN POVRTNINO POSPRAVLJAJO. Zaradi zelo slabega vremena marsikaj niti dozorelo ne bo, predvsem krompir in fižol. Najbolje je obroditi krompir, ki je posebno lep na njivah, kjer so zrasli različni sorti semen. Tudi ne grnje, čeprav je detevno vreme. Tetave so samo z izkopom, kaj je vedno moča. Zelje ne kuže kaj prida.

■ NA TRANICI prodaja je veliko raznih povrtnin kmalje iz drugih republik, pa tudi prekupčevalci. Zelo malo je sedja in še tisto, kar za je, je slabe kakovosti, čeprav so cene precej višje. Na tranici in okoli nje bi moralo biti več čistote in reda.

■ ASFALTNA CESTA PROTI NOVEMU POKOPALISCU je že gotova. Sedaj urejajo obrtno bastepe. Skoda, da niso pokrpa, li tudi pločnika na sletku nove asfaltno ceste.

■ PLOŠKE Z NAPISI »KOČEVJE« ob cestah pri vstopu v mesto so v zelo slabem stanju. Računato so in zarjavlele, da se že komaj prebota napis. To naredi ob prvem srčanju z mestom zelo slab vtis.

■ NA FASADAM IN VIRTUOSNIH VRATIH hč se vidi, da se

Ekipa kočevskih gasilcev, ki je na komaj končanem letošnjem državnem prvenstvu dosegla doslej največji uspeh — 16. mesto v državi

NA RAZPRAVI V KOČEVJU SO MENILI:

V zvezni skupščini preveč zborov

Zaradi prenašanja pristojnosti na republike naj bi ukiniti tudi socialno-zdravstveni in kulturno-prosvetni zbor zvezne skupščine

Razprava o ustavnih in volilnih spremembah za kočevski politični aktiv je bila 18. septembra. Vodili so jo znani kočevski pravnik in republiški poslanec Drago Benčina. Podobne razprave so v teh dneh tudi v ostalih večjih krajih v občini.

Prisotni so v glavnem odobrili dosedanje teze. Predvsem so se strinjali s hitrejšim prenašanjem pristojnosti z zveze na republike in občine. Predlagali so, naj bi se hitreje prenašale nazvali tudi nekatere druge pristojnosti, predvsem v zvezi z določitvijo dohodka. Menili so, naj zveza sprejema na nekaterih področjih le okvirne predpise, podrobnosti pa prepusti republiki ali celo občinski zakonodaji.

Nekateri so menili, da ima zvezna skupščina preveč zborov. Predlagali so, naj bi v gospodarskem zboru urejali tudi nekatere zadeve s področja socialnega varstva in zdravstva ter kulture in športne. Zvezna skupščina teh dveh sedanjih zborov ne bi potrebovala tudi zato, ker naj bi te pristojnosti v glavnem prenesli na republiške ustrezne zbornice. Razen tega so predlagali, naj bi zmanjšali število poslancev zvezne skupščine.

Nadalje so menili, naj bi na področju samoupravljanja predvidela ustava in druga zakonodaja večjo samostojnost samoupravnih organov. Predvsem so se zavzeli za

večjo samostojnost v odnosu med podjetji in bankami. Menili so, da ni prav, če veljajo enaki predpisi za velika in manjša podjetja. V zvezi s tem so predlagali, naj bi imela predvsem večja podjetja bolj proste roke v zvezi z določanjem dobe reelekcije za direktorja (vsakih

2 do 6 ali celo 8 let, pač z ozirom na pogoje v posameznem podjetju), določevanju funkcije strokovnih svetov (ki naj bi dobili večje pristojnosti, pristojnosti komisij in kolegijev itd.)

Nadalje so razpravljali o vlogi SZDL pri kandidiranju in drugem. Ugotovili so, da bi bila razprava, predvsem na podeželju, živahnejša, če bi razpravljali še o morebitnih spremembah republiških in občinskih volilnih predpisov.

Anketirali bodo vse mestne družine

Anketa naj bi bila temelj, na katerem bi gradili bodoče otroško varstvo in prehrano otrok v naslednjih letih — Otroci na deželi in dojenčki v Kočevju že več let niso bili zdravstveno pregledani

Na prvi seji sveta za otroško varstvo pri temeljni izobrazbeni skupnosti Kočevje so razpravljali o programu dela, o predlogu finančnega načrta sklada za otroško varstvo pri TIZ in izvolili za predsednico sveta Marijo Benčina.

Najprej so ugotovili, da bo sklad za otroško varstvo razpolagal letno z okoli 130.000,00 din. Ta denar želijo čim bolj koristneje porabiti, zato bodo najprej napravili delovni program. Osnovo za

45 udeležencev na izletu knjigovodij

13. septembra je Društvo knjigovodij Kočevje — Ribnica priredilo izlet v Avstrijo in Italijo. Izleta se je udeležilo kar 45 članov, ki so bili navdušeni nad prijetnim potovanjem. Člani mislimo, da je prizadevanje predsednice društva vredno pohvale, saj tako lepo skrbi za pozivitev dejavnosti.

A. S.

Trgovina v zraku

Predračun za gradbeno dela za novo trgovino pohištva, ki jo namerava TRGOPROMET urediti v zgradbi na Ljubljanski cesti 17 v Kočevju, znaša 350.000 din. Projekt predvideva, da bi v zgradbo vgradili samo železniški travert kar 8 ton. TRGOPROMET je nameraval urediti prodajalno še letos, vendar so zagotovili v te namene 100.000 in manj. Računali so, da bo obnova precej cenejša. Po predpisih morajo imeti pred začetkom gradnje zagotovljen ves denar, zato mora samoupravni organi to investicijo ponovno proučiti, in če se zanjo odločijo, zagotoviti tudi manjkajoči denar.

Devetdeset let v boju z ognjem

Društvo so ustanovili kočevski Nemci — V stari Jugoslaviji je bilo leglo nacizma — Šele po osvoboditvi je dobilo pravi človekoljubni značaj

Prostovoljno gasilsko društvo Kočevje bo v nedeljo, 29. novembra, praznovalo 90-letnico ustanovitve. Društvo so ustanovili 18. februarja 1878 kočevski meščani. Njegov prvi predsednik je bil takratni trgovec Georg Röthel. Društvo je hitro napredovalo in je imelo že prvo leto 102 aktivna člana in 70 podpornih. Nabavljali so gasilsko orodje in zgradili gasilski dom. Društvo je bilo strogo nemško in Slovenec niso radi sprejemali vanj.

Leta 1918 je padel mejni kamen na Jasnici, ob stari cesti Ljubljana—Kočevje, ki je imel napis »Grenze des Herzogthums Götisches (tj. »Meja vojvodine Kočevje)« in je bil ponos Kočevjarjev. Od takrat naprej se je v Kočevju in na celotnem kočevskem območju marsikaj temeljito spremenilo, tudi pri gasilstvu.

V stari Jugoslaviji je društvo obdržalo nemški značaj in ni hotelo vstopiti v Jugoslovansko gasilsko zvezo. Niso se namreč hoteli odreči nemškemu poveljstvu. S pristankom oblasti se ustanovili celo svojo nemško Kočevsko gasilsko zvezo. Tako, so takratne jugoslovanske oblasti prvič popustile tudi gasilcem, kar je bilo kasneje tako usodno. To je namreč omogočilo, da so postala kočevska gasilska društva močne enote organiziranega nacifasizma pred drugo svetovno vojno in med okupacijo. Njihovo razdiralno delo je prenehalo šele 1942, ko so se Kočevjarji prostovoljno za vedno izselili iz Kočevja. Na kolodvor jih je takrat spremljala godba kočevskega gasilskega društva.

Po osvoboditvi naše domovine je dobilo gasilstvo nove naloge in dolžnosti. Prerogno gasilsko društvo Kočevje se je hitro znašlo. Priobnaviti je začelo nove člane, izbralo vodstvo, izpopolnilo gasilsko orodje, popravilo poruse-

ni gasilski dom itd. Razen tega so gasilci pomagali očiščevali porušeno mesto in usposabljali svoje članstvo za strokovne in uspešne posege pri požarih in drugih nesrečah.

Danes prostovoljno gasilsko društvo Kočevje dobro dela, čeprav se pogosto otepa z različnimi težavami, predvsem s pomanjkanjem denarja in slabšim posluhom nekaterih delovnih kolektivov za potrebe gasilstva. Pa tudi mladi kočevski občani bi lahko pokazali več razumevanja za to plemenito in ljudem potrebno dejavnost ter množičneje vstopali v prostovoljno gasilsko društvo.

Gasilec za njihov visoki jubilej in dosežene uspehe občani iskreno čestitamo ter se jim zahvaljujemo za uspešno varovanje družbenega in zasebnega premoženja. —KO

PROGRAM

slovesnosti ob praznovanju 90-letnice Prostovoljnega gasilskega društva v Kočevju

Sobota, 28. septembra:

Ob 17. uri predvajanje filmov z gasilsko tematiko v dvorani kina JADRAN v Kočevju.

Ob 19. uri slavnostna seja GD Kočevje v klubski sobi Doma telesne kulture.

Ob 19.30 uri slavnostni sprejem v hotelu PUGLED, ki ga priredi pokrovitelj proslave inž. Miha Briški, predsednik občinskega sindikalnega sveta.

Nedelja, 29. septembra:

Ob 8.30 uri sprejem gostov na prostoru pred železniško postajo v Kočevju.

Ob 9. uri zbor vseh uniformiranih gasilcev pri železniški postaji.

Ob 9.30 uri sprejem v mesto in mimohod.

Ob 10. uri pri spomeniku slavnostni govor in podelitev priznanj.

Ob 1. uri demonstracija gašenja z ročnimi gasilnimi aparati, ki jo bo izvedla tovarna PASTOR iz Zagreba.

Četrtek bo prost

Občinska konferenca SZDL in občinska skupščina Kočevje sta predlagala delovnim kolektivom, naj bi imeli v četrtek, 3. okt. dela prost dan. Namesto v četrtek naj bi delali eno izmed prostih sobot,

Prireditve »Mladina sebi in vam« so 14. septembra organizirali v Seškovem domu v Kočevju »Atoli« in mladinski klub. Na njej so nastopili: ansambel »Atoli« s svojimi pevci, miss Jugoslavije Nataša Košir, pevca protestnih pesni in recitatorji, organiziran pa je bil tudi razgovor s predstavniki športnih društev in brigadirji. Dvorana je bila nabito polna poslušalcev. »Atoli« se že dogovarjajo, da bi pomagali organizirati podobne prireditve tudi v drugih krajih Dolenjske in Bele krajine (Foto: Jelenovič)

Učiteljica Krista Kmetova, doma iz Ribnice na Dolenjskem, zadnjič med svojimi učenci osnovne šole pri Gregorju na Slemenih. Konec junija je odšla v pokoj. Ves svoj trud in ljubezen je vsa dolga leta službovanja razdajala šolskim otrokom, ki so ji nadomestili tudi družino. Teško jih bo pogrešala in tudi otroci njo. Pa ne gre daleč od njih, ostane v ribniški občini, svojem rojstnem kraju, ker bi se težko ločila od prelepe Dolenjske. Otroci in starši šole pri Gregorju ji za vse izrekajo toplo zahvalo. (Foto: France Modic)

Gregoričeva hiša — najlepša

TD Ribnica razdelilo okoli 50 nagrad in diplom za najlepše hiše — Stanovanci v novih blokih zatajili — Nagrajeni tudi učenci osemletke

Upravni odbor turističnega društva Ribnica je 16. septembra nagradila stanovance oziroma lastnike hiš, ki so imeli najlepše urejene fasade hiš, vrtove, balkone, okna in okolico hiš. Seveda je posebna komisija, ki je hiše in okolico ocenjevala, upoštevala tudi, koliko in kakšno cvetje imajo na vrtovih, oknih in balkonih.

Nagrajeni so bili: prvo nagrado 80,00 din je dobil Anton Gregorič; po 60,00 din so prejeli Franc Mihelič, Jože Oswald in Janez Picek; po 40,00 din so prejeli Alojz Fajš, Lado Peterlin in Jože Tanko, Goranja vas; po 30,00 din so prejeli Ciril Abrahamsberg st., Ivan Ilc, Edo Tanko in France Zbačnik; po 15,00 din

so prejeli Pavel Andoljšek, Alojz Češarek — ključavničar, Anton Češarek, Ivan Drobnič, Stane Goršič, Alojz Hren, Franc Ilc, I. Klinar, Stane Košir, Anton Kovačič, Ludvik Lavrič, Malči Palo, Anton Šobar in P. Tomazin. Posebno nagrado v znesku 50 din so dobili učenci osnovne šole Ribnica, ki tudi pomagajo pri raznih delih za oplešavo Ribnice. Ta nagrada je namenjena za nakup semen in cvetja.

Pohvale so dobili: Franc Andoljšek, Ivan Arko, Janez Arko, Dora Divjak, Draga Drobnič, Jože Gril, Jože Ilc (št. 90), Stane Jeriha, Zvonimir Klčko, Franc Klun, Jože Klun (Struška ul.), Janez Krol, Jože Kozina, Alojz Lov-

šin (Bure), J. Lovšin (št. 118), Ivan Ložar, Mimi Oražem, Janez Peček, Marija Pokovec, Olga Pucelj, Ivan Rober in Drago Turnšek.

Upravni odbor je ugotovil, da dobiva Ribnica vedno lepšo podobo. Precej hiš in stanovanj je še bilo, ki bi prišla v poštev za nagrado, vendar so jih kazile nekatere pomanjkljivosti, ki bi jih bilo mogoče odstraniti. Ponekod je celoto kašil neurejen vrt (gnjilča površina), drugod poleg rož na balkonih razstava perila itd. Zal pa je komisija, ki si je Ribnico ogledovala, tudi opazila, da prav stanovanci nekaterih novih blokov najmanj skrbijo za zunanji videz svojih stanovanj oziroma zgradb.

Kmetje zaupajo zadrugi

Kmetijska zadruga Loški potok je kljub zastoju na trgu z živino letos uspešno poslovala

Kmetijska zadruga Loški potok je v prvih šestih mesecih letos dobro gospodarila, saj je fakturirano realizacija povečala za 27 odstotkov, celotni dohodek pa za 25 odstotkov (oboje primerjano z istim obdobjem lani). Manj razveseljiv je podatek, da kupci dočujejo 33 odstotkov več. Zato ima zadruga težave z obratnimi sredstvi.

K večjemu celotnemu dohodku je precej pripomogel večji promet z lesom. Z dohavo lesa ni težav, ker ga dobijo od zasebnikov.

Kakor druge kmetijske organizacije tako ima tudi po-

toška težave s prodajo klavne živine. Kmetje bi živino radi prodali, kupcov pa ni. Razen tega je tudi odkupna cena živine nizka.

Delovni kolektiv šteje vsega 9 zaposlenih. Ti ljudje so ustvarili v prvem polletju 126.385 din dohodka ali za 12 odstotkov več kot lani. Vsekakor lep napredek.

Kmetijska zadruga uživa pri prebivalcih precejšnje zaupanje, saj vedo, da se sivo zadruga trudi, da bi prodalo čimveč blaga, ki ga imajo naprodaj kmetje.

Nered okoli Jurija

Stroški popravil cerkvice sv. Jurija pri starem gradu nad Ortnekom so bili precejšnji. Zato je toliko bolj nerazumljivo, da se za cerkvico, ki je kulturni spomenik, sedaj nihče ne zanima. Opeka na strehi cerkvice je na več krajih razbita, tako da ob deževnih dneh voda pronica v prostor in ga uničuje. Okrog stavbe je še polno sledov graditelja, menda je bil to bivši Gradbenik. Tu opazijo gradbeni material in drugo saro, ki spada drugam, ne pa na ta kraj. Cerkvica z razvalinami starega ortneškega gradu je za turiste zanimiv kraj, v katerega radi zahajajo. Zato pa nam ne more biti vseeno, kakšni so naši kulturni spomeniki z naših okolic.

"Kaj naj počne krajevna skupnost brez denarja?"

pravi Jože Mohar, predsednik krajevne skupnosti

Jožeta Moharja, predsednika krajevne skupnosti Loški potok, sicer pa poslovodjo nove trgovine »Hrib« na Hribu, sem dobil v kletnih prostorih trgovine, kjer so velika in lepa trgovska skladišča. Takoj sva se zapletla v pomenek o delu in težavah njihove krajevne skupnosti.

Naša krajevna skupnost, je povedal, obsega ves Loški potok. Kakor je kraj velik, tako so veliki tudi problemi, s katerimi se ubadamo. Radi bi uredili marsikaj, vse je nujno potrebno, denarja nimamo pa nobenega.

Lani smo izvolili polovico članov odbora KS in si zadali precej nalog. Tedaj smo imeli nekaj denarja in ga porabili, kakor smo vedeli in znali. Sedem milijonov dinarjev smo porabili v zadnjih dveh letih za popravilo kulturnega doma, nekaj pa smo prispevali tudi za novi gasilski dom v Retjah. Zdaj smo nekaj dolžni in ribniška Komunala nas terjaja za 250.000 dinarjev za popravilo poti na Tabor. Kje naj vzamemo denar?

Od občine nismo dobili letos še ničesar, lani pa 200 tisoč starih din in poravnali smo nekaj dolgov. Sicer pa je občinska dotacija tako majhna, da si nimamo za njo kaj pomagati. Samoprispevka tudi ne moremo razpisati, ker ga že plačujemo za šolstvo, drugih lastnih virov pa nimamo. Skratka, naša krajevna skupnost je brez denarja.

Kako priteka samoprispevek za šolo?

Krajevni samoprispevek za gradnjo in dograditev šol v ribniški občini je do konca avgusta dotekal tako: od kmetov 25.000,00 din (plan do konca leta 60.000,00 din), od obrtnikov in drugih samostojnih poklicev 20.000,00 din (plan do konca leta 45.000,00 din) in od zaposlenih v delovnih organizacijah, upokojencev, pripadnikov milice in JLA ter zaposlenih pri zasebnih delodajalcih 200.000,00 din (plan do konca leta 600.000,00 din). Razen tega je občinska skupščina poslala delovnim organizacijam pogodbe, da bi vplačale za gradnjo šol iz skladov različno med 2 odst. neto in 2 odst. bruto osebnimi dohodki. Pogodbo sta že podpisali in denar nakazali PLETILNICA Sodražica in KOVINSKO PODJETJE Ribnica, medtem ko jo bodo ostali predvidoma do konca tega meseca.

celo nekaj dolgov ima, in res ne vem, kaj in kako naj delamo. Ne znam si namreč predstavljati, kaj naj počne krajevna skupnost brez denarja, posebno še, če je kup najhujših stvari.

Zapisniki, ki jih pišemo na različnih sestankih in jih pošiljamo na občino in ne vem kam še vse, niso dovolj. O nekaterih stvareh govorimo in pišemo že leta, pa nič ne pomega.

Katero so najnujnejše stvari pri nas? Dokončati bi morali potoški vodovod, in sicer v Mali Log in Segovo vas. Kadar je suša, morajo v Mali Log voziti iz Travnika, v Segovi vasi pa je zajetje našega vodovoda, vode pa še nimajo. Radi bi tudi asfaltirali cesto skozi Hrib, okrog 400 metrov. Načrti so že, potrebujemo pa okrog 20 milijonov.

V Loškem potoku imamo zelo slab sprejem programa TV, zato bi radi postavili TV pretvornik. Potrebni bi je okrog 15 milijonov. Zdaj je tu okrog 10 televizorjev, če bi bil sprejem dober, bi jih še mnogo ljudi kupilo. In se: cest IV. reda pri nas nihče ne popravlja. Naši cestarji, določeni za popravilo potoških poti, delajo kdove kje, na cestah sploh ne. Naj Komunala to uredi. Čas bi tudi bil, da dogradimo KGP cesto proti Ložu. Zgrajena je že z obeh strani, le v sredini še manjka 2-3 kilometre. Iz Loškega potoka gre letno do 10.000 kubičnih metrov lesa in zanima nas, kje je denar, ki bi od lesa moral biti porabljen pri nas.

F. Grivec

Nekateri so spet na veliko kupovali

»Vojna« mrzlica je zajela tudi nekatere predale v Ribniški dolini. Nekateri trgovci so ostale brez soli, pa tudi sladkor ima spet veljavo, kot že dolgo ne. Dobro gre v prodajo tudi nekatero drugo prehransko blago. Trgovci so tega veselji, saj bo v marsikateri trgovini prav na račun svojega psihoze v tem mesecu dosežen velik promet. Toda kakor vse potrošniške mrzlice, ki so bile pred to, se je tudi ta kmalu unesla. Vendar ne želimo nikomur, da bi mu propadlo v kleti toliko in toliko sladkorja, soli moke in še kakšne druge dobrote.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

Kočevje:	Ribnica:	
(cena v din za kg)	(cena v din za kg)	
krumpir	0,85	0,65
svete zelje	0,70	0,65
kislo zelje	1,85	2,00
čebula v zrnju	5,20	4,60
čebula	2,30	1,70
česen	10,70	10,00
solata	2,30	2,20
paradižnik	2,00	2,20
poprika	1,80 in 2,40	1,70
korenje	1,80	0,60
pesarjati	3,10	3,00
pesa	1,80	2,20
cvetača	2,45	3,60
kumaro	—	1,60
jabolka	2,45	3,00
bruske	3,20	2,50
limone	6,20	5,60
bačane	6,20	5,60
grozdje	3,40	3,60
slive	2,10	2,00
jajca (cena za kos)	0,65	0,70

V „JELKI“ so imeli manjši promet

Letos trgovsko podjetje »JELKA« iz Ribnice zgubilo 4 lokale — Prevzela jih je kmetijska zadruga — Ljudje bi radi še mlečno restavracijo

Trgovsko podjetje »JELKA« Ribnica je v prvem polletju ustvarilo za 12 od-

stotkov manjšo realizacijo kot v istem obdobju lani. Manjši poslovni uspeh je bil zato, ker je prevzela kmetijska zadruga Ribnica štiri njihove lokale. Nekaj je k temu pripomoglo tudi to, da sta dva lokala, katera je podjetje adaptiralo, začela obratovati šele v maju.

Kljub vsemu pa je treba priznati, da je kolektiv, čeprav okrnjen, imel letos lepe uspehe. Povečali so izbiro blaga, saj potrošnik danes lahko dobi v lokalih JELKE skoraj vse, kar si želi. Tudi cene so konkurenčne. Veliko je bilo narejenega za modernizacijo trgovskih lokalov. Skoraj vse trgovine so preurejene in nudijo kupcu prijeten videz.

Prepričani smo, da bi bilo potrošnikom zelo ustrezno, če bi podjetje odprlo mlečno restavracijo, kjer bi prodajali mlečne proizvode in brezalkoholne pijače.

Prav bi bilo tudi, da dobi Ribnica še eno trgovino s špecerijskim blagom. Ribnica je upravno, politično in gospodarsko središče občine. Občani, ki prihajajo sem po opravkih, običajno obiščejo tudi trgovine. Pa tudi Ribnica ima iz leta v leto več prebivalcev, ki si tu postavljajo domove. Rastočo kupno moč prebivalcev je treba upoštevati in seveda z njo večje povpraševanje. Za trgovsko podjetje JELKA velja, da se hitro prilagaja potrebam.

Upokojenski izlet

Ribniški upokojenci organizirajo izlet v Trbiž (Italija). Na pot nameravajo 6. oktobra s 40-sedežnim avtobusom. Cena bo za tiste, ki že imajo potno dovoljenje, 45,00 din, za one, ki ga nimajo, pa 50,00 din.

Srebro za Klemenca

Na zadnji seji upravnega odbora Turističnega društva Ribnica so podelili predsedniku Andreju Klemencu diplomu in srebrno značko. Klemenca je odlikovala za njegovo delo in zasluge na področju turizma Turistična zveza Slovenije.

Nova proizvodnja

Občinska skupščina Ribnica bo v teh dneh prevzela zgradbo uklenjenega obrata »TORBICE« v Sodražici. Vse kaže, da bo občinski skupščini že okoli novega leta v teh prostorih uspelo organizirati novo proizvodnjo. Razgovori so se že začeli. Tako bodo nekateri Sodražani spet dobili delo, ki so ga izgubili ob ukinitvi »TORBICE«.

Pogodba še ni sklenjena

O dograditvi osnovne šole Sodražica se razni pristojni pogovarjajo že od 23. junija, pogodbe za dograditev pa še zdaj (vsaj do pretekega tedna) še niso sklenili. Upravni odbor sklada za gradnjo in dograditev šol v občini Ribnica se bo moral zaradi pogodbe še enkrat sestati. Glavna vzroka, da pogodba še ni sklenjena, sta: precejš-

nja nespretnost Stanovanjsko komunalnega podjetja pri kalkulacijah in ker je upravni odbor sklada šele konec avgusta izdelal program gradnje in dograditev šol, čeprav je imel čas od konca marca naprej. No, kljub temu, kot smo zvedeli, dograditev v Sodražici lepo napreduje in bo šola končno po 20 letih le dograjena.

Najbrž se ne bodo več smejali...

Čez poletje je davčna služba občine Črnomelj po krajevnih središčih skupno z odborniki in predstavniki, kdo izmed kmetovalcev bi lahko poravnal večletne davčne dolge in kdo v resnici nima denarja. Izkazalo se je, da imajo nekateri lepa posestva, lepe tohodke, davkov pa že več let niso plačali in se smejijo tistim, ki so obveznosti v redu plačevali. Poslej se najbrž ne bodo več smejali, ker so na seji občinske skupščine sklenili proti njim ukrepati. Prodali jim bodo zemljo, če pa zanjo ne bo interesentov, se bo občina vknjižila nanjo in se pojavila kot dedič pri zapuščini.

Geltarjevi iz Črnomlja so kot mnogi drugi kmetovalci pred dnevi izkopavali krompir. Z letošnjo letino so zadovoljni, saj je krompir debel, pa še veliko ga je. (Foto: R. Bačer)

Kemična čistilnica gre v likvidacijo

Zaradi nedonosnega poslovanja je bila že novembra lani v črnomeljski pralnici in kemični čistilnici uvedena prisilna uprava. Ker pa se rentabilnost poslovanja tudi v času prisilne uprave ni izboljšala, predvsem zaradi otvar in zastoj v delu zaradi dotrajanih strojev, so na zadnji občinski seji prisilno upravo ukinili in izglasovali redno likvidacijo. Za likvidatorja je bil imenovan Franc Čimerman, načelnik oddelka za gospodarstvo.

Dogovorili so se, da bo po redni likvidaciji kemično čistilnico in pralnico prevzelo Stanovanjsko podjetje Črnomelj, ki je pripravljeno delovne prostore urediti v skladu s zahtevami inšpekcije, razen tega pa bodo nabavili nove stroje.

V kmetijsko šolo že 30 prijavljenih

Kljub temu da uradnega razpisa za vpis v dveletno kmetijsko šolo v Črnomlju še ni bilo, so po krajevnih organizacijah SZDL zbrali že več kot 30 prijav. Največ zanimanja so doslej pokazali v Gribljah, v okolici Črešnjevca, Adlešič in Dobljč, medtem ko se okolica Črnomlja, Dragatuš in Vinica niso izkazali.

Pogoji šolanja so zelo ugodni, saj bodo študentji prispevali le 200 din šolnine letno, medtem ko bo družbo veljal vsak učencec 1200 din. Med prijavljenimi sta tudi dve dekleti. Predvidevajo, da se bo pouk v kmetijski šoli začel novembra.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ GIMNAZILSKA MLADINA bo danes, 26. septembra ob 20. uri nastopila v Prosvetnem domu s prireditvijo »Trenutek skupine 68«. V soboto zvečer pa bodo mladinci iz Kočvoja z domačim ansamblom Pusayke pripravili zabavno-glasbeni večer.

■ VEČINA VINOGRADNIKOV s Stražnjega vrha, Mavrična in Dobljčke gore je šla v nedeljo, 22. septembra, trgati kljub neugodnemu vremenu in sklepu občinske skupščine, da se trgatve začne šele 28. septembra. Občinska inšpektorijalna služba zaradi slabega vremena in gnitja grozdja ne namerava izvajati ukrepov. Ker je od poldneva naprej nepretrgoma lilo, je slabo vreme trgatve tako preganilo domov. Tudi trgatve v hotelu zaradi slabega vremena ni uspela.

■ KER JE SLISATI, da se v več vseh črnomeljske občine pojavlja želja po predstavi potujočega kina, prosil Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost, naj se pri njem zgledajo zainteresirani za pred-

stave. Skušali jim bodo ustrezno. **■ KLJUB TEMU, DA JE KRIZISKE** v Luki zaradi ostrega ovinka zelo nevarno, zarnica nad križcem večinoma ne aveti. Buno nekaj dni zatem, ko zarnice premenjajo, dajejo svetlobo, nato pa je osenja spet v temi. Vsažani želijo, da bi ugotovili vzrok, zakaj prav tu cestna razsvetljava ni v redu.

■ ZASEBNI GOSTILNICA v Črnomlju se specializirajo. Tako je znano, da imajo najboljše pečenko pri Milerju, najboljše čevapčiče pri Svajgerju in najboljše vino pri drugem Svajgerju. Vsem pa dela konkurenco gostinsko podjetje.

■ KRAJEVNA SKUPNOST BO POMAĞALA pri napeljavi kanalizacije v Sedežu, tako da bo pripeljala cesti in strokovnjaki, izkop pa bodo opravili lastniki hiš. Letos je v načrtu kanalizacija za predel nad hotelom in v Ulici na utrdbah. Po možnosti pa bodo Utrdbe še letos asfaltirali.

NOVICE
črnomeljske komune

PRISTRIGLI BODO JIM PEROTI?

Zasebna obrt da, izigravanje pa ne!

Strokovna davčna služba z večjimi pristojnostmi bi lahko učinkovito stopala na prste tistim, ki družbi ne dajejo, kar ji pripada

Iz poročila o stanju obrti v črnomeljski občini, ki so ga obravnavali na zadnji občinski seji, je razvidno, da je število rednih obrtnikov v zadnjih 5 letih padlo za 38. Tako so ob popisu letos junija zabeležili le 76 stalnih obrtnikov. Od teh je dve tretjini v Črnomlju ali bližnji okolici, ostali pa so iz večjih krajevnih središč.

Prav zato, ker je rednih obrtnikov premalo, da bi zadostili povpraševanju po izdelkih ali storitvah, pa je na področju občine še 194 oseb, ki se z obrtjo ukvarjajo kot s postranskim poklicem. Zanimivo je, da je tako imenovana popoldanska obrt v zadnjih dveh letih precej narasla, odkar pa je bil letos uveden 7,35 odstotni prispevek za socialno zavarovanje, pa je že več kot 20 postranskih obrtnikov obrt odjavilo. Vprašanje je le, če so prenehali tudi z delom ali

pa poskušajo kot prej, le da so se izognili obveznostim. Zasebni obrtniki imajo vsega zaposlenih le 25 delavcev in 68 vajencev. Med obrtniki je 20 avtoprevoznikov, 19 gostilničarjev, imajo pa tudi 3 trgovine, ki imajo svoje zasebne trgovine na Preloki, v Rožnem dolu in na Sinjem vrhu.

Zadnji dve leti so se družbene dajatve na področju zasebne obrti precej povečale, vseeno pa so še zmeraj zelo nizke. Letos bo občina dobila od vseh zasebnih obrtnikov 387.624 din. Všteti pa niso gostilničarji. Ti morajo letos obvezno voditi poslovne knjige, njihova dokončna davčna obremenitev pa bo izkazana šele v prihodnjem letu.

Ko je o obdavčitvi zasebnega sektorja tekla beseda v občinski skupščini, je bilo precej vroče. Več jih je podarjalo, da je obrt potreb

na in da bi jo kazalo še v bodoče podpirati, vendar pa je treba paziti na pravilno obdavčitev, ki naj bo enaka kot za družbeni sektor. Zavezani pa so se za odločnejši boj proti špekulantom, šušmarjem in tistim, ki očitno bogatijo, pa ustvarjene dobrine niso piod njihovega osebnega dela.

Obrtniki so zahtevali učinkovitejšo in posledično delo uslužbencev davčne uprave. Predlagali so, naj ta oddelek okrepijo s strokovnjaki, da bi lahko stopili na prste vsem, ki družbi ne dajejo tega, kar ji pripada. Morali bi pristrigati peruti tudi abolehnežema, ki so krevlja-sto hodili vse do invalidske upokojitve. Že naslednji dan pa je marsikdo vzravnal kot sveča in odšel dela od jutra do noči — zasebno. Takih primerov so navedli več.

Splošna ugotovitev je bila, da je bilo doslej preveč popušcanja in da občina ni izkoristila niti ukrepov, ki bi jih lahko. Varokov za tako stanje je več. Vsekakor pa bo v prihodnje drugače, tako vsaj je bilo na seji odločno rečeno. Z večjimi pristojnostmi, ki jih dobiva davčna služba v kaznovanju, in s kadrovske okrepitevijo na bo lahko kos svojim nalogam.

DA BI SE V KOLEKTIVU PRAVILNO ODLOČILI!

Od združitve se obeta precej koristi!

Kolektiva podjetij ZORA in IMV pred odločitvijo — Z združitvijo bi oba precej pridobila, hkrati pa bi bil razvoj ZORE zagotovljen

Ceprav gre črnomeljski lesnopredelovalni industriji ZORA letos celo bolje kot lani, so začeli razmišljati o združitvi z novomeško tovarno IMV. Med razlogi, ki sta vodstvo podjetja in delavski svet navedla k temu, je zlasti gledanje v prihodnost.

V zadnjem času so se v ZORI začele pojavljati težave zaradi nižjih cen nekaterim izdelkom in zmeraj hujše konkurence na lesnem tržišču, obenem pa je vprašanje, koliko let bi podjetju s

sedanjo dotrajano in zastarelo strojno opremo kupčija še cvetela.

Ker je podjetje v zadnjih treh letih zelo uspešno sodelovalo z novomeško tovarno avtomobilov, za katero izdelujejo kosovno pohištvo za prikolice, so menili, da bi bilo še najpametneje držati se tega dela. Hkrati pa je tudi IMV pokazal zanimanje za ZORO.

Tovarna avtomobilov povečuje proizvodnjo prikolic od 2.000 na 6.000 letno. Če bi

ZORA postala samostojen obrat tovarne IMV, bi lahko uvedla serijsko proizvodnjo pohištva za prikolice. V tem primeru bi dobila program razvoja, možnost razširitve in več zaposlenih. Z naraščanjem proizvodnje in storilnosti pa bi se občutno povečali tudi osebni dohodki.

Izračunali so, da bi proizvodnja pohištva za prikolice zaposlila 97 delavcev, da bi na žagi lahko dobilo delo 67 ljudi, medtem ko bi semiški obrat z istim številom zaposlenih še obdržal staro proizvodnjo, dokler ga ne bo mogoče usposobiti za delo v avtomobilski industriji.

Z združitvijo bi ZORA samo pridobila, kar je razvidno že iz naslednjega podatka: proizvodnja bi takoj narasla za 6.180.000 din, število zaposlenih pa bi se povečalo za 42. Toliko zaenkrat, že v letu 1970 pa IMV planira proizvodnjo 10.000 prikolic, tedaj pa bo lahko tudi ZO-

Otavec in Rodine dobila elektriko

Elektrifikacija vasi Otavec in Rodine je problem, ki se vleče kot jara kača, pred kratkim pa so le našli primerno rešitev. Občinska skupščina Črnomelj je sprejela sklep o razjetju 102.377 din posojila, podjetje Elektro pa bo posojilo odplačevalo. Računajo, da bodo elektrifikacijske dela kmalu končana.

Ugotovili pa so, da to nista poslednji vasi v črnomeljski občini, ki čakata na elektriko. Na Vrtači je še okoli 40 hiš, v katerih svetijo s petrolejkami. Ker so prebivalci teh hiš večinoma delavci semiške ISKRE, je tovarna v prihodnjem letu pripravljena prispevati za napeljavo električnega toka.

Kmetje nimajo več zaupanja

Javne razprave o problematiki kmetijstva so bile organizirane v Dragatušu, na Vinici, na Sinjem vrhu, v Starem trgu, v Gribljah in v Adlešičih. Kljub temu da je bila obravnavana snov zanimiva za vse kmetovalce, pa udeležba na razgovorih ni bila zadovoljiva. Na terenu prevladuje mnenje, da gre na področju kmetijske politike vendarle za velik premik, hkrati s tem pa malo kdo verjame, da bi bila sprejeta stališča uresničena. Večjo pripomb je bilo tudi glede tega, ker obravnavani omenjajo, da kmetijske problematike predvideva zlasti dolgoročne ukrepe, ne namerjajo pa resitev, ki so potrebne takoj.

Semičani zahtevajo denar!

V Semiču so zgradili nov stanovanjski blok, v katerem ima večino stanovanj kupljenih tovarna ISKRA, obenem pa so v isti stavbi zgradili iz tovarniških sredstev tudi prostore za otroški vrtec. Varstvene ustanove v Semiču doslej niso imeli, zato na otvoritev vrta komaj čakajo. Prostori so končani, vendar denarja za opremo ni in tako morajo otroci čakati doma.

Semičani menijo, da bi morali denar za opremo vrta dobiti iz občinskega sklada za otroško varstvo, v katerem se bo letos nabralo okoli 50.000 din. Svojo zahte-

vo so semiški odborniki povedali na občinski seji, s pojasnilom, ki so ga dobili, pa niso bili zadovoljni.

V skladu je denarja mnogo manj, kot bi ga potrebovali, razpoložljivih 50.000 din pa so v celoti namenili črnomeljskem vrtcu. Ta vest je Semičane še bolj razburila.

Ker je ISKRA že toliko dala za družbene potrebe in tudi vrtec v celoti zgradila, zahtevamo za opremo varstvene ustanove denar iz občinskega sklada. Odgovor na našo prošnjo pa zahtevamo v roku 8 dni, — je na seji energično povedal semiški odbornik Franc Kosir.

Bo rudnik v temi?

— V stari Jugoslaviji so agente, ki so nabirali naše ljudi za delo v tujini, preganjali zandari, danes pa za posel mirno opravljajo Zavod za zaposlovanje in nihče mu nič neče.

— Je jezno izjavil eden izmed vodilnih v kamizarskem rudniku.

— In zakaj? Šest izmed 9 električarjev, kolikor je bilo zaposlenih, je odpravljalo službo in odšlo na delo v tujino. Rudnik je razpisal mesta električarjev v več slovenskih časopisih in ponujal celo družinska stanovanja, toda do zdaj se niso nobenega dobili. Razen električarjev so šli v središča še trije kvalificirani rudarji.

Olje za 30 par dražje

V zvezi z odlokom Zveznega izvršnega sveta so morali tudi črnomeljski odborniki dobiti olju višjo ceno. Doslej je veljal liter jedilnega olja 4.70 din, po novem pa bo za 25 odstotka 30 par dražji.

BELT bo imel svoj časopis

V črnomeljski železovlarni in strojni tovarni BELT so ugotovili, da je v kolektivu obveščanje precej pomanjkljivo, zato so se odločili izdati tovarniško glasilo. V kratkem bo izšla prva številka tovarniškega lista »Naše delo«, ki bo izhajal občasno v nakladi 650 izvodov. Vsi delavci bodo list dobili brezplačno.

„Beleteksfil“ ČRNOMELJ

Dobro poznavanje tekstilnega tržišča in tesno sodelovanje z vsemi tekstilnimi tovarnimi nam omogoča Belokranjce po izredno znižanih cenah, toda solidno oblačiti.

PRODAJA NA 5-MESEČNO BREZOBRESTNO ODPLAČILO

Tribuna za spomin

Ona sta dva možaka sedela pred Mercatorjevo samopostrežnico ter ob pivu prijetno kramljala. Pa pravi eden:

— Pogledaj no, tri tedne je že minilo od partizanskega srečanja, a tribuna še zmeraj stoji.

— Kaj boš kritiziral — de drugi. — Srečanje je bilo tako pomembno, da bo tribuna najbrž kar ostala. V trajen spomin na ta dogodek.

Iz vsake hiše je kdo v službi

Medtem ko je vsa vas na njivah izkopavala krompir, sta mladi dekleti šepetali pri oknu

Slamna vas, oddaljena kakih 4 km od Metlike, šteje 25 hiš. Sodobne stavbe z garažami in rožami na oknih so pravo nasprotje skednjem, podprtimi s trami, da se od starosti ne bi podrli.

Čeprav sredi dopoldneva, je bilo vse tiho in mirno, kot da bi vas izumrla. Nikjer žive duše! Pri oknu neke hiše pa vendarle zaslišim šepet dveh mladih deklet.

bim za prašiče in živino.

— Ali ima mladina kaj zabave?

— Mladinske organizacije nimamo. Radi bi se zbirali, če bi imeli kje, tako pa... Se dobro, da nimamo veliko prostega časa, sicer bi dolgčas bolj občutili.

R. B.

Vpišite se v šoferski tečaj!

Avtomoto društvo Črnomelj bo v oktobru v Metliki odprlo tečaj za šoferje amaterje A in B kategorije. Prijave sprejema tov. Mirko Hlenič na postaji milice v Metliki do 26. septembra. Druge informacije bodo zainteresirani dobili ob začetku tečaja.

Anica Turk in Mimica Plesec, mladinki iz Slamne vasi (Foto: R. B.)

Ustavne spremembe odobravajo

Na področju metliške občine so se začele v vseh večjih krajih javne razprave o ustavnih spremembah. Člani izvršnega odbora občinske konference SZDL so že imeli sestanke na Suhorju, v Gradcu, Podzemlju in Metliki ter so občanom pojasnjevali vzroke in bistvo ustavnih sprememb. Kakor je bilo videti na teh razpravah, ljudje pozdravljajo demokratizacijo ustavnega sistema, zlasti spremembe v zboru narodov, kjer naj bi bile republike tudi glede na število članov enakopravno zastopane.

SZDL se bo zavzela za oživitve »Partizana«

Za letošnje jesensko zimsko obdobje pripravljajo v občinski konferenci SZDL Metlika obširne delovne načrte. Razen dela, ki ga bodo imeli v zvezi s pripravami na volitve in s evidentiranjem kandidatov, se usmerjavajo zavzeti predvsem za oživitve dela z mladino v okviru TVD Partizan. Prav tako bodo spodbujali delo v klubih ter razne oblike kulturnega delovanja. Obširneje bomo o tem se pisali.

V Gradcu lepi načrti čakajo

Gradaški grad bi lahko postal znamenita turistična točka — Možnosti vsekakor ima!

Rudi Dim, tajnik krajevne skupnosti

Rudi Dim star je eden izmed Gradčanov, ki si je vrsto let prizadevajo za napredek kraja. Ima več funkcij, med katerimi je tudi tajnik mesta pri krajevni skupnosti.

Ko sva se pogovarjala o življenju o Gradcu, je povedal zanimive stvari:

— Naša krajevna skupnost ima lepe načrte za razvoj kraja, kjer ni nobene industrije ali večjega podjetja. Zamisli pa niso dovolj, manjka nam denarja. Letos smo nadaljevali z deli na pokopališču in popravili pot proti Okljiuki. Vaška pota smo urejali večinoma s prostovoljnimi delom.

Ukvarjamo se z mislijo, da bi prodali hišo, v kateri je zdaj krajevni urad. V njej

bi lahko kakšno podjetje odprlo trgovino in bife. Lokal ob glavni cesti bi gotovo uspeval. Z izkupičkom od stavbe pa bi dokončali popravila na pokopališču, popravili kanalizacijo in izboljšali javno razsvetljavo. Radi bi tudi od zadrude prevzeli zemljišča, ki jih dajejo v najem. Zasadili bi sadno drevje in sadje spravili v denar, prodajali pa bi lahko tudi travo. Če bomo le prišli do malo več denarja, nameravamo urediti zapuščen, toda zelo lepi grajski park, kasneje pa še grad. V njem bi bila najbrž ena najlepših turističnih točk, nič slabša kot je Otočec. Jasnno pa je, da bi morali za večje preureditve gradu najti investitorja.

To so načrti, ki bodo čakali še nekaj let na uresničitve, kajti denarja ni. Iz občinskega proračuna bomo tudi letos dobili samo 5.000 din.

Krasinec: napredek je očitno

Odkar Krasinčani že tri leta delajo v krajevni skupnosti, se v vasi kaže velik napredek. Pota so postala mnogo lepša, v pet vasi pa so naredili ceste, ki je prej sploh ni bilo. V zadnjem času so nekoliko uredili tudi pokopališča, pomagali so pri gradnji gasilskih domov ter pri napeljavi industrijskega toka v Podzemelj, Primostak in Grm. Čeprav dobri krajevna skupnost zelo malo denarja od občine, so vseeno veliko naredili, ker pri vseh delih prostovoljno pomagajo občani.

KMEČKA MLADINA ZAMUJA PRILožNOST

Zdaj ni časa, kasneje ne bo kruha

Če ne bo več prijavljenih, zimske dvoletne kmetijske šole ne bo — Sprva veliko navdušenje, kasneje se je večina skesala — Zakaj?

Spomladi je metliška delavska univerza dala pobudo za ustanovitev dvoletne kmetijske šole za mladino, ki ostaja na kmetijah. Kmalu zatem je začel delati pripravljalni odbor, v katerem so člani delavske univerze, predstavniki Socialistične zveze in zadruga. Res so se zavzeli za stvar in po terenu pripravili sestanke z mladimi in njihovimi starši.

Po sestankih, ki so bili v Podzemlju, na Suhorju, na Radovici, v Draščih in v Metliki, je kazalo, da bo prijavljenih še preveč. Ko pa so začeli vpisovati slušatelje, so ugotovili, da je navdušenje za šolo nenadoma sploh. Od okoli 70 mladih fantov in deklet, kolikor jih je na posestvih v metliški občini, se je prijavilo za šolo samo 14 mladih ljudi.

Ker je stanje dobra dva tedna pred zaključkom prijave tako neugodno, po izjavi Dragice Nenadić, članice pripravljalnega odbora, ni upa-

nja, da bi Metlika kmetijsko šolo dobila.

Organizatorji so skušali ugotoviti, kaj je vzrok, da mladina ne kaže resnega zanimanja za strokovno izobraževanje. Spoznali so, da se nekaterim enostavno ne ljubi učiti, češ da so prestari, a nima nihče več kot 21 let. Po drugi strani pa je tudi res, da nekateri kmetije tudi ne kaj ur na dan ne bi moge dograjati mladih rok.

Ne glede na težave ob pomankanju delovne sile pa bi bilo res škoda, če bi mladi ljudje zamudili tako ugodno priložnost, kakršna se jim prav zdaj ponuja. Šole se ne bi smeli ustrašiti, saj so pogojni nadve ugodni. Učni program je sicer enak kot na rednih srednjih kmetijskih šolah, solnina pa znaša le 50 do 60 din na mesec. Pouk bi imeli samo od novembra do maja v popoldanskem času, domača zadruga pa je za praktični del pouka obljubila celo svoje stroje.

Ob tem, ko od kmetoval-

cev samih vedno znova slišimo, da sedanje kmetovanje ni donosno, da mladina zaradi tega beži v mesta in da gre kmetijstvo rakovo pot, pa mladi oklevajo, ko gre za pridobitev znanja. Premisliti bi morali, kaj se jim izplača: ali s strokovnim delom dvigniti kmetovanje na donosno raven ali pa životriti ob napornem delu kot dostoj.

Prehladi zaradi vlage?

V metliškem vrtcu je trenutno več kot 20 otrok, za katere skrbite dve vzgojiteljki, ki sta dve vzgojiteljici iz šole, a se je tako naglo zviševal, da jo imajo otroci že zelo radi. Malčki se v varstveni ustanovi pravega naučijo, zato je škoda, da je obisk razmeroma majhen. Starši menijo, da bi bilo otrok v vrtcu mnogo več, če bi zanj dobili primernejše prostore. Sedanji so vlažni, trzli, hodnik pa imajo odprt. Mamice so prepričane, da so njihovi malčki tako pogosto prehlajeni prav zaradi vlage in mraza v vrtcu, zato želijo, da bi varstvena ustanova čimprej dobila boljše prostore.

Glede trgatve le priporočilo

Uradni rok trgatve v metliški občini ni določen, priporočajo pa čakati do konca meseca

Ze nekaj let metliška občinska skupščina ne določa uradnega roka trgatve, ker je praksa pokazala, da ljudje tega ne upoštevajo in da vsi tudi vremenske razmere prisilijo vinogradnike v zgodnejšo trgatve. Tako je tudi letos, vendar priporočajo, naj bi pustili grozdje zoriti do konca meseca.

Kmetijski referent pri občinski skupščini meni, da bi morali kvaliteto vin zagotoviti na drug način. Po njegovem bi morali ta problem začeti reševati pri gostilničarjih. Če bi ti kupovali samo dobro vino, bi kmet že pačil, da ne bo trgati prezgodaj. Danes pa gostinci sprašujejo le za ceno, medtem ko jim kvalitete ni dosti mar.

Tovariš Kolečnik sodi, da bi morala inšpekcija strože ukrepati zoper gostince, ki točijo slabo pijačo. Predlaga, naj bi prepovedali točenje odprtih vin vsem tistim, ki jih inšpektor dvakrat v letu zalogi pri prodaji slabega vina.

Razen tega meni, da na splošno kvalitete pijače v gostilnicah ne bo mogoče zagotoviti prej, preden ne bomo dosledno izvajali zakona o vinu. Čeprav vemo, da je za

potrošnika slabo ko dopuščamo točenje odprtega vina, še zmeraj tako delamo, sicer bi nastal drug problem: kaj bi kmetje s svojim vinom? Ker ga ne bi mogli prodati, bi bili precej prizadeti.

Za šolsko varstvo čedalje več zanimanja

Na metliški osnovni šoli so se odločili, da bodo že v začetku novega šolskega leta organizirali šolsko varstvo. Lanski šolski uspehi so pokazali, da je dopolnilni pouk nekaterim šolarjem zelo potreben, saj preradi pozabljajo na svoje dolžnosti, če niso pod stalnim nadzorstvom. Tudi nekateri starši so močno navdušeni nad tako obliko šolskega varstva. Če bo dovolj prijavi, bodo letos organizirali na šoli več oddelkov, ki jih bodo vodile učiteljice. Šolarji bodo dobili v šolski kuhinji dopoldansko in popoldansko malico ter kosilo in se bodo vračali domov šele pozno popoldne. Za šolsko varstvo bodo letos plačevali starši približno 70 din na mesec.

Jutri seja občinske skupščine

Predsednik občinske skupščine Metlika je za petek, 27. septembra, sklical sejo obeh zborov. Na dnevnem redu so samo tri točke, od katerih je poglobljena poročila o obrtni dejavnosti in davčni politiki.

Belokranjci v Vukovi gori

V Vukovi Gorici, v bližini Karlovca, je bila v nedeljo, 22. septembra, slovesna proslava 25-letnice ustanovitve okrožnega narodnoosvobodilnega odbora vojaškega okrožja Karlovac. Na velikem zborovanju, ki se ga je udeležilo več tisoč ljudi, je govoril sekretar izvršnega komiteja CK ZKJ Hrvatske Mlka Tripalo.

Tudi iz Bele krajine je v nedeljo Vukovo Gorico obiskalo veliko ljudi. Iz črnomajške občine so se proslavo udeležili zlasti prebivalci obmejnih obkoljskih krajev, medtem ko je šla iz Metlike na proslavo kolona osebnih avtomobilov.

To je bil sele uvod v poglobljanje bratstva in enotnosti obmejnih občin in v tesnejše sodelovanje, ki bo v bodoče dobilo širši obseg.

Bodo letos v Podzemlju malicali?

Otroci, ki hodijo v podzemeljsko osemletko lani niso dobivali malice, zato se starši otrok zanimajo, če bodo malicali letos. Hrane pogrešajo med poukom posebno tisti, ki hodijo od daleč v šolo, in takih je precej. Prav bi bilo, da bi se o tem pomislili na prvem roditeljskem sestanku. Če ima šola težave s kuhinjo in prostori, bi bilo to treba upoštevati, vendar pa vsaj v zimskem času kuhanje čaja ni pretirna zahteva.

Vlagajte pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI

v Novem mestu

ter pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

SPREHOD PO METLIKI

■ **METLIŠKA TRIKOTAZNA INDUSTRIJA BETI** in konfekcijsko podjetje KOMET sta tudi letos razstavljala na zagrebškem velesejnu. Lepi in kvalitetni izdelki so vzbujali veliko zanimanje pri kupcih, s katerimi so sklenili zastopniki obeh podjetij številne pogodbe.

■ **ZADNJI ŽIVILSKI SEJEM** v Metliki je bil spet bolj slabo založen, zato pa so tri prepravili prodajalci konfekcije in suhe robe. Trgčevje je prd vrati in brenče so prodajali po okoli 80, keblice pa do 20 novih dinarjev. Neko je pripeljal napredaj tudi čedno stikalnico in zanjo zahteval 270 dinarjev.

■ **NA KRIZISCU CEST** v bližini samopostrežne trgovine so znova postavili drog s kašpoti, vendar tako nerodno, da znak, ki kaže proti Črnomlju, moči za dobro ped daleč na pločnik, in to prav v višini srednje velikega otoka. Ali ne bi tega kašpota pomaknili nazaj, preden se kak pelec ne nabode nanj?

■ **NAMIZNE SORTE GROZDJA** in portugalsko vinogradniki že potrgali, ta teden pa se ho prič-

la splošna tryatev. Zgodnja vegetacija in pogosto deževje v avgustu in zadnji mesec sta in prisačila, da bodo predčasno pobrali precej nagoti pridelek. Ponokod bo kvaliteta grozdja skoraj pol slabša od lanske.

■ **NENEHNI DEŽ**, ki je zadnje tri tedne padal skoraj steherni dan, je močno oviral košnjo in sušenje otava. Ponokod je otava tudi po štirinajst dni ležala na travniku, tako da so jo nazadnje porabili le še za gnoj.

■ **DOBRA PA JE LETOS** letina krompirja, zlasti belih jedilnih sort igur, dobrin in cvetnik. Krompir je posebno lepo obradil tani, kjer so opomladi menjali seme.

■ **TUDI LETINA SLIV** je bila letos utrava in bogata tako da so ponekod tega sadika polne vse raspoložljive posede. Metliška kmetijska zadruga je na svojem področju odkupila za črnomajški Belsud čez 150 ton sliv. Seveda je bila zaradi velike povodbe cena niska: samo 25 par za kilogram. Če slabše gre v prodajo industrijsko sadje (jabolka in hruške), ki ga odkupujejo po 16 par kilogram.

Teden boja proti ognju

(Nadaljevanje s 1. strani)

no šibka in pomanjkljiva. — Teden požarne varnosti naj bo zato namenjen predvsem utrjevanju preventivne dejavnosti s tem, da bomo o njej kar najbolje poučili tudi vse občane.

Gasilska služba ima pomembno mesto tudi pri civilni obrambi. Tako mesto ji gre zaradi njene vloge pri reševalnih akcijah ob elementarnih nesrečah kakor tudi ob morebitnih zračnih in drugih napadlih na našo deželo. Zažigalna napadalna orožja dandanes množično uporabljajo v vseh vojnah. Če želimo v takem primeru zavarovati ljudi in premoženje, moramo že v mirnem času okrepiti gasilsko službo in izboljšati njeno tehnično opremljenost. VI. kongres GZS priporoča najtesnejše sodelovanje gasilske službe z enotami za civilno zaščito ter z organizacijami Rdečega križa. Dogodki v svetu zahtevajo od nas, da smo pripravljeni braniti pridobitve, priborjene s potoki krvi v času NOV. Pozivamo mladince in mladinke, da se vključijo v prostovoljne gasilske vrste, da jih pomladajo in nadaljujejo stoletno tradicijo ter okrepijo obrambo pridobitev socialistične revolucije.

Tudi te vrstice naj bodo razen delovnega programa gasilskega ali požarnovarnostnega tedna smernice vsem gasilcem in ostalim državljanom! **LOJZE MIRTIC**

Boljša požarna varnost

Tudi v sevniški občini je zaradi požarov nastalo že mnogo gospodarske škode. Posebno zaskrbljujejoče je dejstvo, da večina ljudi, ki skrbi za gasilne naprave v podjetjih in pa ustanovah, ni dovolj strokovno podkovana. Načela, da je bolje preprečiti kot zdraviti, se držijo tudi pri gasilskem društvu. Zaposlili so poklicnega gasilca, ki je bil pred tem na 14-dnevnem strokovnem izpopolnjevanju v zagrebški tovarni Pastor. Društvo namerava prevzeti v oskrbo vse gasilne naprave v podjetjih in ustanovah ne le v sevniški občini, temveč v celotni Mirovski dolini. Za to delo ima na voljo tudi kombi. Sevniški gasilci bodo prevzeli vso odgovornost za brezhibno delovanje in občasno kontrolo naprav. Ob polnjenju letih bodo dali strokovna navodila vsem, ki so zanje zadolženi.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ovečka Hron iz Družinske vasi — Renato, Marija Planinc iz Krškega — Mojmir, Paul Gavroša iz Brusnic — Vazjo, Milena Gorenc z Ostroga — Jožeta, Ana Anžovar z Babce gore — Jožico, Alojzija Gradovec iz Artnjanje vasi — Marjanca, Ivanka Skofljanec iz Leskova — Ivaniko, Alojzija Medvedšek in Klevčeva — Branko, Slavka Janežič iz Sorševa — Jožeta, Stanislava Novak iz Trnja — Franca, Ivanka Kross iz Gonalle — Uršula, Frida Muhič iz Rodin — Roberta, Drenca Čarman iz Crnomlja — Aleksandro, Jelka Zupančič iz Ljubljane — Roberta, Milena Šlak iz Trebnjane — Irene, Marija Brezovar iz Jurke vasi — Jožico, Vika Gorše iz Soteske — Tomaza, Melita Vuković iz Crnomlja — dečka, Julka Randrih iz Dobrave — dečka, Marija Bukovec iz Jurne vasi — dečka in Anica Pošvar iz Hrosta — dečka.

19. septembra okoli 13. ure so novomeški poklicni gasilci pokazali osebju ginekološko-porodniškega oddelka v Novem mestu, kako in s kakšnimi sredstvi bi pogasili ogenj, če bi izbruhnil v bolnišnici, in kako bi iz goreče stavbe rešili bolnike. Akcijo si je ogledalo tudi več drugih Novomeščanov, njihovo pozornost pa je vzbudilo predvsem spuščanje »bolnic« po širokem platnu za reševanje iz gorečih stavb.

(Foto: Ivan Zoran)

POIZKUSITE NAŠE MESNE PROIZVODE

In ostanite tudi njihov potrošniki!

POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- kranjske klobase
- lovsko salamo
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za trenovke, pečenice in safalade sprejemamo posebna naročila.

OBRAT
KLAVNICA
tel. 72-231

V Sentrupertu je MERCATOR letos odprl novo prodajalno z bifejem, pred kratkim pa je tudi KZ Trebnje v stavbi na levi strani slike začela urejati prodajalno živilskih izdelkov. (Foto: Legan)

rdečila za
ustnice in
laki za nohte

BB
BRIGITTE
BARDOT

S polnimi jadrmi na tuja tržišča

Letošnji izvoz je za 35 odst. večji od lanskega, največ zaslug za to pa imajo NOVOLES, IMV in KRKA — NOVOTEKS je izvozil letos le 28 odst. tistega, kar je izvozil lani

Izvoz je še vedno kazalec, ki zelo stvarno kaže sposobnost in moč proizvodnje ter to, kako se je proizvodnja prilagodila zahtevam reforme. Če ocenjujemo izvoz gospodarstva novomeške občine do konca julija letos tudi s tega stališča, smo lahko veseli doseženega uspeha.

Izvoz do 31. julija 1968 je za 35 odstotkov večji kot lanski. Primerjava kaže precej večji izvoz v primerjavi z lanskim zlasti v prvih me-

secih 1968. Po drugi strani je res, da smo lani v začetku leta, kar se izvoza tiče, startali zelo slabo.

V že omenjenem obdobju letos je bilo prodanih na tuja tržišča za 3 milijone 674 tisoč dolarjev izdelkov, v enakem obdobju lani pa za 2 milijona 710 tisoč dolarjev. Na dolarsko področje je bilo izvoženih za 2 milijona 641 tisoč dolarjev izdelkov ali za 28 odst. več kot lani.

Tolikšni uspehi v izvozu so v največji meri zasluga naporov treh delovnih kolektivov, ki so prispevali največ: to so NOVOLES, IMV in KRKA. Čeprav so to trije največji delovni kolektivi v novomeški občini in bi morda kdo zamahnil z roko, češ: »Lahko velikim podjetjem!«, je res, da za svojo prizade-

nost v izvozu zaslužijo priznanje in zahvalo.

Ta ugotovitev pa žal ne velja za NOVOTEKS, ki prav tako šteje med največje delovne kolektive v občini, pa je do 31. julija letos uresničil samo 28 odst. svojega lanskega izvoza. NOVOTEKS je med delovnimi organizacijami v občini, ki ustvarja največjo akumulacijo, za izvoz pa se ne meni veliko. Brez dvoma je lagodneje prodajati izdelke po dobrih cenah na domačem tržišču in se izogibati izvozu, ker je tam treba prodajati ceneje. Res pa je tudi to, da je izvoz gospodarska in patriotska dolžnost in da še vedno velja priporočilo, ki ga je ObS Novo mesto sprejela lani glede NOVOTEKSOVEGA izvoza. **M. JAKOPEC**

vsak četrtek

ZA MLADE PO SRCU

Z nožem grozil v Bršlinu

Zaradi groženj z novarnim orodjem se bo moral zagovarjati pred sodiscem Anton Hudorovac — Ino iz ciganskega naselja v Zabjelu. Nekoga avgustovskega dne je Hudorovac v Bršlinu obiskal Franca Naduja, zahteval naboje za pištolo iz plačila za gobe, čeprav mu je Nadu go-be že plačal. Ker je Hudorovac še nadlegoval Naduja, mu je ta pokazal vrata. Čez čas se je Hudorovac, ki si je nabral korajže v točilnici »Gadova peč«, vrnil in grozil, da bo z Nadujem še obračunal. Pri tem je vihtel velik nož, da se mu je moral Nadu umakniti v stanovanje.

VAŠA KORIST IN ŠE NAGRADE POVRHU!

RES JE: DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO s podružnico v KRŠKEM in ekspoziturami v METLIKI in TREBNJEM je namenila vlagateljem vezanih vlog z odpovednim rokom nad 1 leto 30 nagrad:

- 1 osebni avtomobil »Zastava 750«
- 1 motorna kosilnica »Alpina«
- 1 šivalni stroj »Mirna«
- 2 kolesi »Pony«, Rog
- 5 mikserjev z mlinčkom za kavo
- 5 transistorjev Captain de-luks
- 5 likalnikov z regulatorjem
- 10 jedilnih priborov za 6 oseb, »Kordun«

Pri nagradnem žrebanju bo udeležen vsak vlagatelj, ki bo imel na dan 31. X. 1968 na svoji hranilni knjižici pri banki naloženih najmanj 2.000 din z odpovednim rokom nad 1 leto. Vsak vlagatelj dobi pri nagradnem žrebanju toliko žrebniških listkov, kolikorkrat izpolnjuje pogoje nagradnega žrebanja, vendar je lahko nagradjen samo enkrat.

Nagradno žrebanje bo v prostorih banke 11. XI. 1968

Občani, ne zamudite priložnosti!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

Haj, vesel me, da vas vidim je dejal clovek precej nizke postave ki je ves nesrečen stal ob postnem nabiralniku.

«O pozdravljen!» sem dejal in se ustavil. «Simpson kajne?»

Simpsonovi so bili naši novi sosedje in z ženo sva jih srečala komaj enkrat ali dvakrat.

«Tako jeta je odvrnil Simpson. Bil je očitno vesel da sem ga spoznal. «Oprostite, ali bi mi lahko posodili tri penije? Potisnil sem roko v žep in začel iskati. «Veste, žena mi je dala pismo, da ga vržem v nabiralnik, toda pravkar sem opazil, da na njem ni znamke.»

«No, običajno je nikoli ni,» sem dejal z razumevanjem.

«Pismo mora še nočno naprej, toda bojim se, da ni nobena pošta odprta ob tem času.»

Ker je bila ura že skoraj enajst, sem se popolnoma pridružil njegovemu mnenju.

«Zato sem se spomnil, da bi morda lahko dobil znamko iz avtomata,» mi je razložil Simpson ves ponosen na svojo domiselnost, «toda ugotovil sem, da nimam nobenega kovanca pri sebi.»

«Strašno mi je žal, toda na žalost ga tudi jaz nimam,» sem dejal, potem ko sem za man brodil po žepih.

«Oj, ojej!» je zatarnal.

«Morda bi pa kdo drug...» sem začel.

«Toda saj nikogar ni.»

Pogledal je po ulici navzgor, jaz pa sem pogledal po ulici navzdol. Nato sva vlogi zamenjala, toda brez uspeha.

«No, da,» sem dejal in hotel kreniti dalje. Toda bil je videti tako zgubljen, ko je stal tam z modrim pismom

te sem mu razlagal, kje je pošta. Po treh minutah sem bil prav tako zmeden kot Simpson.

Bojim se, da mi ni čisto... je zamežikal.

«Eh, najbolje bo, da grem z vami,» sem dejal.

«O, to je pa res nadvse prijazno od vas,» mi je zagotovil.

Skorajda sem se strinjal z njim. Peljal sem ga na pošto in Simpson je vrgel ko-

cer pa nama to ni dosti pomagalo, ker je bila prazna.

«To je naravnost grozno,» je menil Simpson.

«Smešno,» sem dejal, «lahko bi prisegel, da je skoraj polna.»

«Toda kaj bo z mojim pismom?» je žalostno vprašal Simpson.

«Moral ga boste oddati pač brez znamke,» sem dejal. Simpsonovo pismo me je že začelo rahlo dolgočasiti.

vanec v avtomat za znamke. V stroju je votlo zaropotalo, toda zaželena znamka se ni prikazala. Simpson me je obupan pogledal.

«Prazen je,» sem mu razložil.

«O!» je dejal Simpson.

Ugotovila sva, da je tudi zaloga znamk za pol penije pošla. Simpsonu je od razburjenja padlo pismo na tla. Ko ga je pobral, sva videla, da je na njem velik blaten madež.

«Na!» je nejevoljno vzkliknil, «sedaj sem ga pa še zamazal.» Jezno je tresel prazne avtomate. «Kaj pa naj zdaj storiva?»

Očitno je bilo, da je sedaj to tudi moja stvar.

«Pa res mora iti pismo še danes naprej?»

«Joj, seveda mora! Žena mi je to strogo zahtevala. Dejala je, da ne smem... No, ne vem, če je res tako važno, ampak zdaj se mi, da bi bilo vsekakor dobro če pismo oddam. Saj veste kaj mislim.»

Seveda sem vedel ali, bolje rečeno, poznal sem gospo Simpson.

«Ah, doma imam celo knjigo znamk,» sem se nenadoma spomnil.

«Na to bi bila morala že prej pomisliti,» je dejal Simpson skoraj strogo.

«Najbolje bo, da pohitiva, če ne, bova prepozna,» sem rekel.

Zares sva pohitela. In bilo je prav, da sva, kajti precej časa je trajalo, preden sem našel knjigo za znamke. Si-

«Ali mislite, da bi to lahko storil?» je dejal vzradosno.

«Kaj pa vam preostane drugega? Tisti, ki mu je pismo namenjeno, bo pač jutri plačal dvojno poštnino, toda tu se ne da nič pomagati.»

«Tega ne bi rad.»

«Jaz tudi ne. Vendar, to je njegova stvar. No, sedaj pa pohitite, sicer pismo ne bo šlo danes naprej.»

Ko sem ga spomnil na to, je Simpson odbrzel po ulici.

«Hej, v drugo smer!» sem zatulil za njim.

«Oprostite,» je zasopel, ko se je vrnil. «Mislim, da sem spet pozabil pot do pošte.»

Zdaj nisem več poskušal, da bi mu pojasnil. Trdno sem ga zagrabil za roko in ga odpeljal do pošte. Prišla sva ravno o pravem času. Vrgel je pismo v nabiralnik in nato sem ga spremil še domov.

«Nadvse sem vam hvaležen, prav zares,» mi je resno zagotavljal s praga. «Ne vem, kaj bi bil storil brez vas. Veste, to pismo je vabilo na večerjo. O, sveta nebesa!»

«No, kaj pa je narobe?»

«O, nič. Samo nekaj sem se spomnil.»

«Kaj?»

Toda ni mi povedal, je z odprtimi ustmi je zijaal vame kot ujeta riba, izdaval «lahko noč» in hitro izginil.

Vso pot domov sem ugibal, na kaj neki se je spomnil.

Uganil pa sem šele naslednje jutro, ko sem moral plačati poštarju šest penijev za modro pismo z velikim blatnim madežem.

Lojze Jakopič: AKCIJA "rdeča gos"

Taboriščni gestapovski urad je nenadoma obiskal višji inšpektor VI. urada Himmlerjeve ustanove iz Berlina. VI. urad je imel v tretjem rajhu na skrbi tajno obveščevalno službo v tujini in v okupiranih deželah Evrope, medtem ko je bil taboriščni gestapo podrejen IV. uradu, ki je imel na skrbi državno varnost in med drugim tudi protivohunsko službo. Čeprav uslužbenec iste ustanove, pa so se pripadniki IV. urada čutili bolj močno in prave zaščitnike nacionalsocializma, kajti brezkompromisno uničevanje sovražnika doma in v tujini je bilo v njihovih očeh videti bolj predano stvari, kot pa le izkoriščanje sovražnikovih podatkov in vesti, kar so delali pripadniki VI. urada. Za hladno in nekeje celo sovražno razpoloženje med IV. in VI. uradom je bilo vzrok tudi to, da so bili uslužbenec šestega urada večidel zelo inteligentni in izobraženi ljudje, ki so aktivno govorili več tujih jezikov, poznali zgodovino, geografijo, ekonomijo in literaturo dežele, v kateri so delali, saj so se morali gibati v najvišjih krogih, če so hoteli uspešno opravljati svoj posel. Medtem pa je bila najboljša legitimacija za uslužbenca četrtega oddelka brezkompromisna brutalnost, neusmiljenost, dolgoletno članstvo v SS ali njej sorodnih organizacijah.

Nič čudnega zato, če je taboriščni šef gestapa, obersturmfürer z izrazito hladnostjo sprejel vsige inšpektorja šestega urada, ki je bil po činu v SS celo nižji. Dokler inšpektor ni pokazal specialnega Himmlerjevega pooblastila v zadevi, zaradi katere je obiskal taborišče, mu taboriščni šef gestapa ni ponudil niti stola. Inšpektor je občutil neprijaznost in vzvisenost domačina, vendar je bil toliko suveren, da ga to ni motilo. Z odločnostjo moža, ki hoče vestno in dosledno izpeljati načrt do kraja, je pojasnil zadevo taboriščnemu šefu gestapa.

«Naš VI. urad je prejel vesti, ki smo jih skrbno preverili, da je britanska obveščevalna služba poslala k nam dobro izučene, pripravljene in opremljene obveščevalce. Štiri od njih smo že ujeli. Od njih nismo zvedeli drugega, kot da so prišli v Nemčijo prek severne Italije. Samo v enem primeru smo pri ujetniku našli naslove ljudi, pri katerih smo našli skrite radijske oddajnike. Po tem, da smo v zadnjih dveh mesecih ujeli oddaje ilegalnih postaj, katerih še nismo mogli odkriti, ker skrbno brišejo za seboj sledi in nenehno menjavajo kraje v Parizu, v bližini Toulona, v Amsterdamu, v Tirolah in celo tu v neposredni bližini Münchna, sumimo, da gre za široko razpredeno obveščevalno mrežo britanske službe. Po nepreverjenih podatkih sodelavcev našega šestega urada gre za invazijo petnajstih zelo sposobnih obveščevalcev. Glede na to, da smo štiri že ujeli, ugotovili pa osem novih oddajnih postaj, hočemo odkriti še preostale tri. Prikrili se niso, ker so imeli nalogo, da takoj, ko prispejo na določeno mesto, oddajo obvestilo o svojem prihodu. Teza, ki smo jo izdelali v našem uradu, je, da smo neodkriti tri obveščevalce ubili

ali zaprli, ne da bi vedeli, s kom imamo opravka.»

«No, in...» je bil že nestrpen taboriščni šef gestapa. Višji inšpektor je miroljubno pojasnil.

«Iščemo jih po zaporih in taboriščih. Moramo jih najti. Moramo odkriti njihove radijske oddajnike, razvozlati šifre in odkriti sodelavce. Pregledujemo vse žive in mrtve, ki so s pravimi ali tujimi imeni prišli v taborišča in zapore. Precej dela in veliko časa nam to jemlje, toda moramo. Zlasti pretresamo zapornike, ki so v zadnjih treh mesecih prišli v taborišča brez zadostnih dokazov in potrebnih materialov.»

«Kdo bo to nalogo opravil pri nas? Vi? Ali morda vaši ljudje?» je bil zo pet napet taboriščni šef gestapa. Višji inšpektor se ni dal motiti v svojem miru in trdnosti. Vljudno se je nasmejal.

«Vi, seveda. Vaši ljudje. Kdo pa naj se spozna pri vas bolj, kot se spoznate vi. Jaz bi rad sodeloval le v primerih, ki bodo ostali na vašem rešetju.»

«Kako naj rešujemo? S palicami, psi, s krogli...?» je sarkastično odgovoril domačin. Tedaj je višji inšpektor nekoliko zategnul glas, da so njegove besede zadonele kot ukaz. Čeprav ukaz nižjega čina višjemu. Toda ukaz urada na višjem nivoju.

«Nobenih vaših metod v prvi fazi! Najprej bomo pregledali kartoteko in papirje. Sele nato se bomo lotili posameznikov, ki s kakšno tenčico prikrivajo za nas kaj interesantnega. To izbijo prepustite meni.»

«Je to vse?» je vstal izza mize šef taboriščnega gestapa in pozvonil, da je stopil v sobo pribočnik. Šef je pokazal na inšpektorja in mu dejal:

«Gospod višji inšpektor, izvolite dati mojemu pribočniku o zadevi vsa potrebna navodila in ukaze!»

Apela ni in ni bilo konec. Jelniki so bili že vznemirjeni. Trudni in onemogli. In hudo jih je zeblo. Vse. One, ki so stali na apeljaču v ravnih vrstah, baraka ob baraki in soba za sobo, pa one, ki so stali na dvoriščih pred barakami, ki so bile v samem taborišču še posebej ograjene. Skoz njih rahlo, strupeno mrzlo bavarsko meglo, ki je lizala in močila ledena tla, se je jelo daviti. Vsaj tako se je zdelo jelnikom, zaradi ure, ko je pri kuhinji zadušilo po smrekovem čaju. Hkrati z vonjem se je vzdignil pri kuhinji tudi pločevinast trušč, ki so ga povzročili sodi in posode, ki so jih pripravljali za odvoz čaja k barakam.

Čaj! — Vrela voda, v kateri so sku nali smrečje. Kljub temu je vsakdo duh, ki ga je ujel v nosnice željno, kot ujame duh po divjačin lovski pes, vsrkaval s pobozno željo, da bi čimprej dobil čaj v svojo menazko. Opojen vonj po toplim čaju, ki se je razlival po taborišču hkrati s pasjim laječem, z žvižgi policijskih piščalk, ostrimi komandami esosocev in hropenjem sem in tja švigajočih prizadevnih kapejev, je prebujal spomine na domač zajtrk. Daleč od taborišča. Nekatje izven vojne. Nekoč davno. Zelo davno.

Znova so klicali številke. Drugo za drugo. Z glasnim rjoventem raportfirerja, za katerim so rjovel in ponavljali blokfirerji, štubaki in priganjači. Ponovilo je številke šest tisoč kneflingov.

Tudi jaz. Nezavedno. Pod sugestijo množice in okolja. Dokler mi nenadoma ni zastal dih ob preblišku, da ponavljam svojo številko.

COLIN HOWARD: PISMO

v roki, da res nisem mogel biti tako brezsrčen, da bi ga pustil samega.

«Veste kaj,» sem dejal, «najbolje bo, če greste z menoj, saj stanujem čisto blizu. Doma bom poskušal najti kaj drobiža za vas.»

«To je pa res prijazno od vas,» je dejal ganjen.

Doma nama je po dolgem iskanju uspelo najti nekaj drobiža, ki sem ga dal Simpsonu. Ta si je nadvse uradno zapisal svoj dolg v beležnico in odšel. Videl sem ga, kako je krenil po stopnicah navzdol, malce okleval in se nato vrnil.

«Veste, strašno mi je žal, da vas spet nadlegujem,» je rekel, ampak v tem okolju se še ne spoznam dosti, če sem odkrit. Ali bi mi lahko povedali, kako pridem do pošte?»

Storil sem, kar je bilo v mojih močeh. Cele tri minu-

te sem mu razlagal, kje je pošta. Po treh minutah sem bil prav tako zmeden kot Simpson.

Bojim se, da mi ni čisto... je zamežikal.

«Eh, najbolje bo, da grem z vami,» sem dejal.

«O, to je pa res nadvse prijazno od vas,» mi je zagotovil.

Skorajda sem se strinjal z njim. Peljal sem ga na pošto in Simpson je vrgel ko-

cer pa nama to ni dosti pomagalo, ker je bila prazna.

«To je naravnost grozno,» je menil Simpson.

«Smešno,» sem dejal, «lahko bi prisegel, da je skoraj polna.»

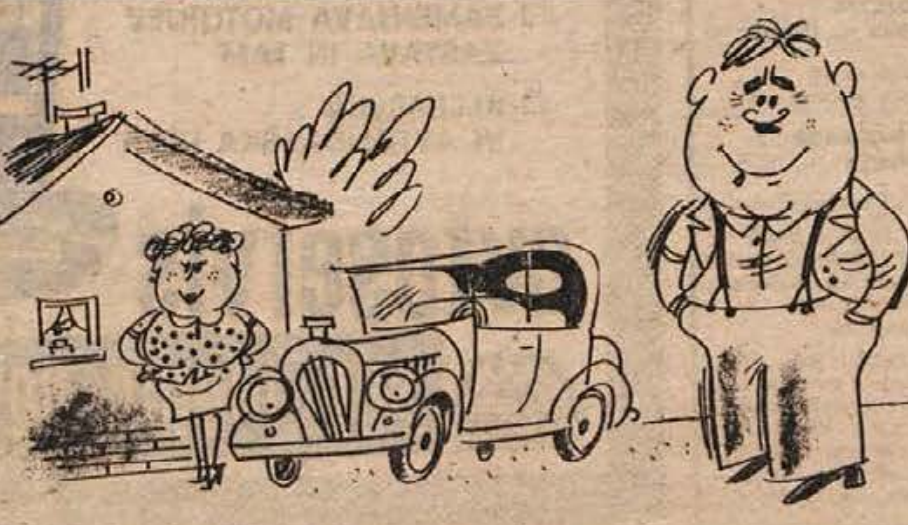
«Toda kaj bo z mojim pismom?» je žalostno vprašal Simpson.

«Moral ga boste oddati pač brez znamke,» sem dejal. Simpsonovo pismo me je že začelo rahlo dolgočasiti.

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

Morda ga poznate, ce ne - pa ga boste spoznali cez nekaj tednov na tejle naši strani: zaslužnega tovariša Paradižnika osebno, njegovo prijeto ženo Klaro in - seveda njun avtomobilček! Živimo v hitrih, sodobnih časih, ko so daljave postale za nas vse le še malenkostna zapreka. Zakaj je kupil tovariš Paradižnik osebni avtomobil? Kaj vse je doživel z njim, s čim se je proslavil, kaj vse hudega in grenkega pretrpel? - Na vse to vam bo odgovorila naša nova slikanica, ki jo bomo začeli čez nekaj tednov objavljati na tejle «bralni strani», kakor smo okrstili zanimivosti in lahko branje, pa tudi novo povest, ki se vam zgoraj predstavlja.

Torej: čez nekaj tednov - tovariš Paradižnik, žena Klara in NJUN NOVI PRIJATELJ: OSEBNI AVTOMOBILČEK! - Ne zamudite: nova napeta in prikupna slikanica nas bo 35 tednov spremljala, razveseljevala in učila!

DELAVSKA UNIVERZA

»BORIS KIDRIČ«,
LJUBLJANA

organizira s sodelovanjem
GOSTINSKEGA ŠOLSKEGA CENTRA
V LJUBLJANI

TEČAJ ZA POKLIC GOSTILNICARJA

Namenjen je zasebnim gostilničarjem in tistim, ki želijo odpreti zasebno gostilno. Tečaj bo v mesecu oktobru v Ljubljani in v hotelu Polzevo.

Tečaj obsega praktični del (kuhanje in strežba) in teoretični del (pravni predpisi v gostinstvu, sanitarni predpisi, spoznavanje pijač, ureditev gostinskega centra).

Po uspešno opravljenem izpitu bodo prejeli udeleženci tečaja spričevalo o preizkušnji znanja za poklic gostilničarja, ki ga izda Gostinski šolski center v Ljubljani.

TRGOVSKO PODJETJE

»PETROL«
LJUBLJANA
POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

poslovodje bencinskega servisa v Črnomlju

Osebnostni prejemki po pravilniku, nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje pošljite na »PETROL«, Novo mesto. Razpis velja do 10. 10. 1968.

Belokranjska trikotna
industrija

»BETI« - Metlika

razpisuje
prosto delovno mesto
samostojne frizerke

Pogoji:

- Kandidatka mora biti izurjena v moški in ženski frizerski stroki.
 - Nastop službe takoj.
- Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KOMUNALNI ZAVOD
ZA SOCIALNO
ZAVAROVANJE
NOVO MESTO

objavlja
prodajo

rabljenih računskih
in pisalnih strojev
in drugih osnovnih
sredstev.

Ogled predmetov je vsak dan v sobi št. 9, I. nadstropje.

Prodaja bo 3. 10. 1968 ob 10. uri za družbeni sektor in ob 11. uri za zasebni sektor.

Komisija za delovna razmerja
KOVINSKEGA
PODJETJA
Ribnica na Dolenjskem

razpisuje
prosto delovno mesto

kvalificiranega
avtoličarja

Pogoj je poskusno delo. Nastop dela je možen 1. 10. 1968. Osebnostni dohodki po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. Stanovanja ni.

Interesenti naj vložijo prošnje z navedbo kvalifikacije, opisa dosedanjega dela na komisijo za delovna razmerja Kovinskega podjetja - Ribnica na Dolenjskem.

- Gledam, kam bova šla na letni dopust!
- In denar, ljubi možek?
- Privarčevala ga bova v

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali v njenih enotah
v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,5%, za vezane vloge do 8%! - In ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka 4-6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

USPEH USPEH U
USPEH USPE
USPEH US
USPEH U
USPEH
USPE
USP
USP

?

Oglas v
Dolenjskem
listu!

Pijte
pelinkovec
Belsad

ZASTAVA
FIAT
RENAULT
TAM

- SERVISNI PREGLEDI
IN GARANCIJSKA
POPRAVILA
- SPLOŠNA IN GENERALNA
POPRAVILA VOZIL
VSEH VRST
- ZAMENJAVA MOTORJEV
ZASTAVA IN TAM
- KLEPARSKA
IN AVTOLIČARSKA DELA

avtoservis

sgp pionir novo mesto

»OBRTNIK« NOVO MESTO

NUDIMO VAM UGODEN NAKUP

ženskih in moških jesenskih in zimskih plaščev, ženske, moške in otroške LILION bundice v lepih barvah in modelih, več vrst damskih kostimov, otroške LILION plaščke in pelerinice ter večje izbiro fantovskih in dekliških hlač.

Vse to dobite po znižanih cenah za 30 do 60 odstotkov.

V NOVI MODI in trgovini na Glavnem trgu.

KMETIJSKA ŠOLA GRM NOVO MESTO

vpisuje v

ŠOLO ZA KMETOVALCE

Pouk traja dve leti in je namenjen bodočim kmečkim gospodarjem. Pouk je samo v zimskih mesecih.

Rok za prijavo je do 20. oktobra 1968.

■ Pismeni prijavi priložite zadnje šolsko spričevalo, kolek za 0,50 Ndin, zdravniško spričevalo in rojstni list.

■ Podrobnejše informacije dobite na šoli. O začetku pouka bomo kandidate pisмено obvestili.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Janez Mihalj, član IMV Novo mesto; Cecilija Sma. Hč., Mihaela Smolič, Lojzka Perše in Jožica Turk, članice Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Novo mesto; Janez Konda, upokojenec iz Osojnika; Jožica Bizjak, Stane Urek, Janko Poklač, Silvo Zupančič, Stane Zadnik, Božo Pasarič, Alojz Penko, Milan Zakrajšek, Roman Hafner, Jože Nemančič, Martina Facja, Marija Kotlovišek, Malči Vidrovi, Anica Adam in Anica Peček, člani kmetijske srednje šole Novo mesto; Franc Verze in Niko Fidevski, člana Podjelja za planovnjško gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto; Edvard Jožef, član Zdravstvenega doma Novo mesto.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 27. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Glasbena pravljica. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Franc Cimerman: Čebela počiva. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Turistični napotki. 16.00 VsaK dan za vas. 17.05 Clovek in zdravje. 18.45 Kulturni glasbus. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Elido Viber. 20.00 Mali koncert zhora Slovenske filharmonije. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 28. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.55 Radijska soča za našo stopnjo. 9.25 Čez travnike zelene. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Julija Smole: Vzroki izmenične rodnosti v sadovnjakih. 13.30 Priporočajo vam... 15.45 Literarni sprehod - G. Benn: Možgani. 16.00 VsaK dan za vas. 17.00 Gremo v kino! 17.35 Igramo boat! 18.15 Pravekari prispelo. 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Sobotni večer z napovedovalko Antonijo Rahonc. 20.30 Zabavna radijska igra - Wolfgang Ecker: »Gospod v sivih

lilačih. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 29. SEPTEMBRA: 6.00-8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Claude Aveline: »Oni drugi pri gasarjih. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. 10.00 Se pomnita, tovariši! dr. Franc Ferenc: Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45 Nedeljski mozaiK lepih melodij. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. 13.40 Nedeljska reportaža. 14.00 Čez hrib in dol. 14.30 Humoreska tega tedna - R. Schneider-Schelde: Literarni večer. 16.00 Nedeljsko sportno popoldne. 17.30 Radijska igra - Klara Feber: »Krona stvarstva. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo svečere. 22.15 Sretni večer.

PONEDELJEK, 30. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Julija Smole: Vzroki izmenične rodnosti v sadovnjakih. 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestror. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 VsaK dan za vas. 18.15 »Signalis. 18.35 Mladinska oddaja: »Interneta 469. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Ninom Robičem. 20.00 Skupni program JRT - studio Zagreb. 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 1. OKTOBRA: 8.08 Opera matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrtna opravila v oktobru. 12.40 Iz kraja v kraj. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.40 V torek na evidenca! 16.00 VsaK dan za vas. 18.15 Iz naših studior. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Majdo Sepe. 20.00 Radijska igra - Mite Kljopčič: »Matije. 21.15 Parada popevk. 22.10 Glasbena med-igra.

SREDA, 2. OKTOBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Kaj počjo otroci po svetu in pri nas. 10.15 Pri vas doma. 11.55 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Tone Janšek: Strmine za višje lege v Sloveniji. 12.40 Slovenske narodne pesmi. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 VsaK dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.45 Naš razgovor. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Prenos simfoničnega koncerta orkestra RTV v Grazu. 22.10 Zaplešite z nami.

ČETRTEK, 3. OKTOBRA: 8.08 Opera matineja. 9.25 V planinski koči. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Slavica Sikovec: Uporaba čistih vinskih kvasnic. 12.40 Pihalnih orkestri na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00

PLINSKA PEČ

PRVA NA NAŠEM TRŽIŠČU

Poraba plina butan ali propan:

max. 200 gr/h - 2500 cal/h

min. 145 gr/h - 1780 cal/h

Novi izdelek ELRE, Skofja Loka

- plin izgoreva brez plamenov zaradi katalizatorja
- ni nevarnosti za zastrupljanje zraka
- ne suši zraka
- ne potrebuje odvoda v dimnik
- peč je prenosljiva
- plinsko bombo spravite vanjo
- dimenzije: 42 x 48 x 81
- teža: brez bombe 16 kg

Dvoletna garancija
Po ugodni ceni že v tej sezoni na našem tržišču

ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE - ŠKOFJA LOKA

telefon: h. c. 85-266 - prodaja: 85-383
telegram: ELRA - Skofja Loka

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA 29 SEPT

9.10 Kmetijska oddaja v Madžarskni (Beograd)

9.30 Dobro nedeljo voščimo s kvintetom Pleško in triom Franca Delečnjaka (Ljubljana)

10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)

10.45 Jesenske spremembe - film iz serije »Leto koraka skozi čas (do 11.25) (Ljubljana)

15.00 Pomavljamo na vas! Revski zbor Zarja iz Tribovelj (Ljubljana)

15.30 Sportne reportaže (Beograd)

16.20 Kolarica Trešnjevka: Osvetna zvezda (Zagreb)

18.00 TV Kalkof (Ljubljana)

18.20 OSA - satirično-humoristična oddaja (Zagreb)

18.30 ČIKCAK (Ljubljana)

19.00 Pot v začetek - evropski serijski film v nadaljevanjih (Pitchi pol) (Ljubljana)

20.00 TV Dnevnik (Beograd)

20.45 VIJAVAJA (Ljubljana)

20.50 Večer solidarnosti - prenos iz Doma sindikatov ob Tedni otroka (Beograd)

21.20 Sportni pregled (JRT)

22.20 TV Dnevnik (Beograd)

PONEDELJEK 30. SEPTEMBRA

9.25 TV v šoli (Zagreb)

10.30 Ruščina (Zagreb)

11.00 Osnove splošne izobrazbe - (Beograd)

14.45 TV v šoli (Zagreb)

15.40 Ruščina (Zagreb)

16.10 Angleščina (Beograd)

16.45 Madžarski TV pregled - (Beograd)

17.00 Poročila (Zagreb)

17.05 Mali svet (Zagreb)

17.30 S poti po Mehiki - serijski film (Ljubljana)

17.55 Po Sloveniji (Ljubljana)

18.20 Propagandna medigra (Ljubljana)

18.25 Nihi dva otroka nista enaka - oddaja iz cikla Vagojna problematika (Ljubljana)

18.50 Reportaža (Zagreb)

19.20 Sprehod skozi Baletne in antibaletne oddaje režiserja Črti Skodlarja (Ljubljana)

19.55 Čikcak (Ljubljana)

20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)

20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Zdeslav Skowronski: UREDBA - TV drama (Ljubljana)

21.30 Carl Maria von Weber: Koncert za klavir in orkester (Ljubljana)

21.44 Poročila (Ljubljana)

TOREK 1. OKTOBRA

9.25 TV v šoli (Zagreb)

10.35 Angleščina (Zagreb)

11.00 Osnove splošne izobrazbe - (Beograd)

14.45 TV v šoli (Zagreb)

15.40 Angleščina (Zagreb)

16.10 Osnove splošne izobrazbe - (Beograd)

16.40 Francščina (do 17.10) - (Beograd)

17.35 Risanka (Ljubljana)

17.55 Znanost in mi (Ljubljana)

18.35 Torčkov večer (Ljubljana)

19.05 Omsk pri sosedih - (Ljubljana)

19.55 Čikcak (Ljubljana)

20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)

20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.40 Sino ljudje, ali kaplari! - italijanski celovečerni film (Ljubljana)

Benny Bailey kvartet na Jazz festivalu v Ljubljani - (Ljubljana)

Poročila (Ljubljana)

SREDA 2. OKTOBRA

9.25 TV v šoli (Zagreb)

17.05 Madžarski TV pregled (Beograd)

17.30 Spored od 17.20 do 19.10 dom objavili naknadno!

19.10 Zabavno glasbena oddaja - (Skopje)

19.45 Čikcak (Ljubljana)

20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)

20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Na rob zapisa - oh 25. letnici zasedanja zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju (Ljubljana)

21.30 Ekran na ekranu - oddaja TV Zagreb (Ljubljana)

22.30 Poročila (Ljubljana)

ČETRTEK 3. OKTOBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)

10.30 Nemščina (Zagreb)

11.00 Angleščina (Beograd)

14.45 TV v šoli (Zagreb)

15.40 Nemščina - ponovitev (Zagreb)

16.10 Osnove splošne izobrazbe - (do 16.40) (Beograd)

17.10 Poročila (Ljubljana)

17.15 Tiktak: Sanjica - I. del - (Ljubljana)

17.25 Čikcak - angleški film - (Ljubljana)

18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)

18.15 Propagandna oddaja (Ljubljana)

18.20 Koncert zhora iz Postojne - oddaja iz cikla Naši zbori - (Ljubljana)

18.45 Kaleidoskop (Ljubljana)

19.05 Pri »Londonu« - humoristična oddaja (Beograd)

19.45 Čikcak (Ljubljana)

20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)

20.20 Oh 25 letnici zasedanja zbora odposlancev Slovenskega naroda v Kočevju - (Ljubljana)

21.00 Vijavaja (Ljubljana)

21.05 Saga o Forsythih - dramatični roman (Ljubljana)

21.35 Kulturne diagonale (Ljubljana)

22.55 Poročila (Ljubljana)

PETEK 4. OKTOBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)

11.00 Osnove splošne izobrazbe - (Beograd)

11.30 Francščina (Beograd)

14.50 TV v šoli - ponovitev - (Zagreb)

16.10 Osnove splošne izobrazbe - (do 16.40) (Beograd)

17.45 Puštolovščina na Atlantiku - angleški film (Ljubljana)

18.20 Mladinski koncert (Beograd)

19.05 Brez parole - mladinska oddaja (Ljubljana)

19.35 Niso samo ruže rdeče (Ljubljana)

19.55 Čikcak (Ljubljana)

20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)

20.30 Ljetomer pred slavjem - reportaža (Ljubljana)

20.40 Vijavaja (Ljubljana)

20.45 Celovečerni film (Ljubljana) Poročila (Ljubljana) Simfonični koncert (Skopje)

SOBOTA 5. OKTOBRA

9.25 TV v šoli (Zagreb)

15.15 Poročila (Ljubljana)

18.20 Kotalcarska revija v Velenju - II. del (Ljubljana)

19.20 Sprehod skozi čas (Ljubljana)

19.45 Čikcak (Ljubljana)

20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)

20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Opatija 68 - prenos festivala popevk (Zagreb)

22.05 Humoristična oddaja Vase Popovića (Beograd)

23.00 Propagandna oddaja (Zagreb)

23.20 Opatija 68 - nadaljevanje prenosa (Zagreb)

8 + 5

OSVAJA SVET IN NAGRAJUJE

Če boste kupili enega izmed skrivnostnih izdelkov in rešili nagradno izpolnjevanje, ki jo izrežete in hkrati s kuponom za zrebanje, katerega dobite ob nakupu izdelka, pošljete proizvajalcu, boste vključeni v veliko nagradno zrebanje v drugi polovici decembra!

1. NAGRADA FIAT 124
39 NAGRAD IZDELKOV EMO:

štedilnik TOBI tip 166,
štedilnik na elektriko in plin TOBI tip 170,
omarica za pomivanje posode...

EMO P_C_N_O_E
_M_8_IN_E_0_5
N_JV_C_I_DOS_Z_K
TO_L_T_E_T_H_N_K_

CELJE

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA

ZA SVOJCE V TUJINI!

Imate v tujini sorodnike, prijatelje, znance? Ali ste že pomislili, s čim bi jih razveselili za noveletne praznike? Redarite jim

SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR

za leto 1969! Spominjal jih bo domačega sveta in jim prinesel v besedi in sliki košček rojstnega kraja. Hvaležni vam bodo za dobro izbrano darilo!

Koledar bo izšel že konec oktobra. Pohitite z naročili, kajti za to knjigo je vedno večje zanimanje in je v zadnjih dveh letih bila tako zgodaj razprodana, da naknadnim naročnikom nismo mogli ugoditi. Tiste, ki želijo poslati koledar v Ameriko, obveščamo, da ga bomo poslali z letalom, če ga bodo naročili do 30. novembra.

Naročila sprejema:

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
LJUBLJANA, Cankarjeva 1/II.
Telefon: 21-234

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

VREME V PREGOVORIH

Ce zgodaj se selijo prič, bo huda zima o božiči. — Tilen meglen, grda jesen — Kdo po mali maši kosi, ta za pečjo suši. — Na malo mašo lepo, dva meseca suho. — Kakršno vreme prvi dan kaže, kaj rado ves mesec tako ostane.

LUNINE MENE:

22. sept. ☉ 12.08
29. sept. ☽ 6.07

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 27. septembra — Kozma
Sobota, 28. septembra — Vencislav
Nedelja, 29. septembra — Mihael
Ponedeljek, 30. septembra — Felka
Torek, 1. oktobra — Julija
Sreda, 2. oktobra — Miran
Četrtek, 3. oktobra — Vitomir

PREKLICI

Franciška Zidar, Kolodvorska 10,
Novo mesto, opozarjam vsakogar.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

TAKOJ SPREJMEMO gospodinjstvo pomočnico v rečno zapostavitni. Hrana, plača in stanovanje preskrbljeno. Ponudbe na naslov: Janča Gregar, Ljubljana, Zvezna ulica 21.

POTREBUJEM DEKLE za pomoč v gospodinjstvu in na kmetiji. Lahko je mlajša ali starejša. Jože Jurečič, Lipe 15, Ljubljana.

GOSPODINJSKO POMOČNICO — ljubiteljsko otrok — sprejemam, Marjeta Dajman, osnovna šola Zirovnica pri Bledu.

POSTENO staroško hišnico potrebujem za pomoč v gospodinjstvu vsak dan od 15. do 18. ure. Naslov v upravi lista (1602/68).

SLUŽBO DOBI možki, prost vojačine, ki je sposoben samostojno voditi mehanizirano kmetijo v okolici Kranja. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. Nastop dela takoj. Pisane ponudbe pošljite na naslov: Franc Grasič Kranj, Cesta talcev 7, najkasneje do 5. 10. 1968.

SLUŽBO DOBI poštno kmetičko dekle za mehanizirano kmetijo in za kasnejšo pomoč v gostinstvu. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Nastop dela možen takoj. Pisane ponudbe pošljite na naslov: Franc Grasič Kranj, Cesta talcev 7, najkasneje do 5. 10. 1968.

ISCEM gospodinjstvo pomočnico k dvema otrokoma. Mira Ivanorič, Regerta vas 86 a, Novo mesto.

VAJENCA za soboslikarsko in plekarsko stroko sprejemam takoj ter nudim hrano in sobo upokojencem, ki bi bila pripravljena kuhati kosilo po dogovoru. Jože Adlešič, slikopleskar, Šolska 13, Ormoelj — Grček.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejemam. Plača visoka. Dr. Duša Meglič, Ljubljana, Dolomitenka 21, Dravje.

ISCEM gospodinjstvo pomočnico k 3-članski družini. Cesta herojev 33, Novo mesto (pri Tabodu).

ISCEM ZENSKO za varstvo otroka. Nudim hrano in stanovanje. Slavka Mrčičič, Brilin 46, Novo mesto.

STANOVANJA

ODDAM ennočno stanovanje v Smilhotu. Naslov v upravi lista (1597/68).

SOBO oddam v Novem mestu pri restavraciji »Brega« za eno leto, plačljivo vnaprej. Prednost imajo ženske ali izobrazeni možiki. Cena ugodna. Informacije dobite pri vratarjih ginekološko-porodniškega oddelka.

ISCEM neopremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (1610/68).

ODDAM neopremljeno sobo s centralno kurjavo solidnemu moškemu v Novem mestu proti plačilu za eno leto vnaprej. Informacije pri Prijan, ELA, Novo mesto.

NEOPREMLJENO opevano sobo v Novem mestu oddam dvema dekletoma. Plaše na naslov: Metod Ferbar, Smilčnik 33, Gorenjska.

MOTORNA VOZILA

FUCH 175 ccm, dobro ohranjen, zelo ugodno prodam. Jože Kav.

ki bi širil nerazsodne govornice o meni in mojemu možu, da ga bom sodno preganjala.

Jože Muren, Šolska, Straža, prepovedujem pašo in vožnjo po mojih njivah, sekanje in grabljenje listja v gozdu na Ajdovcu pri Dvoru. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Aloje Šobar z Verduna 13, p. Urina sela, prepovedujem pašo ko. kosi po moji niivi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Antonija Rečelj iz Smalčje vas razglasa govornice zoper Julijano Rupan in Grmovelj za nerazsodne in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Marija Domuguš iz Starega Loga 54, razglasam vse besede, ki sem jih govorila 4. avgusta 1968 v Starem Logu na račun Marije Petek iz Starega Loga 10, za nerazsodne.

ČESTITKE

Dragi mami in stari mami Rezi Avsee iz Ormoelja za 70. rojstni dan se mnogo let želita Stefka in družina Avsee.

Ljubemu sinu Ladu Saverju, ki služi vojaški rok v Beogradu, želita za 20. rojstni dan vse lepo in

srčno vrnitev mami in stari mami.

Dragemu Jožetu Klemenčiču iz Smolenje vasi 64 čestita za minul 22. rojstni dan z najlepšimi željami, da bi se mu izpolnile vse skrivne želje, Marjetka.

VNUKU PETRU KRAVOŠU IZ KRŠKEGA iskreno čestitam za odlično opravičeno diplomu na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani in mu želim mnogo uspeha pri nadaljnjem študiju tretje stopnje. Marija Škoda — Krško.

KINIO

Brežice: 27. in 28. 9. italijanski barvni film »Kringo in njegova zlata pistola«. 29. in 30. 9. ameriški barvni film »Charade«. 1. in 2. 10. jugoslovanski barvni film »Brat dr. Homorjas«.

Ormoelj: od 27. do 29. 9. ameriški barvni film »Robinson Crusoe«. 1. in 2. 10. angleški barvni film »Zlomižena krilca«.

Kočevje — Jadrans: 27. do 29. 9. angleški barvni film »Dr. Sin, imenovan strahlos«. 30. 9. in 1. 10. ameriški barvni film »Ta projekt Donovana«. 2. in 3. 10. ameriški film »Robinhood Eldorado«.

Kostanjevica: 29. 9. ameriški barvni film »Komančorosi«. 2. 10. angleški film »Darlings«.

Metlika: 27. do 29. 9. ameriški barvni film »Ben Hur«. 28. in 29. 9. poljski barvni film »Farane — I. del«.

Novo mesto: od 27. do 30. 9. francoski barvni film »Nunas«.

Ribnica: 28. in 29. 9. ameriški barvni film »Zavezanih očis«.

Sevnica: 28. in 29. 9. francoski film »Kletka ljubemis«. 2. 10. francoski film »Zlato zmagozlasje«.

Sudražica: 28. in 29. 9. ameriški barvni film »Štirje za Tebasas«.

Senjerec: 28. in 29. 9. »Volkovci Tebasas«.

Trehnje: 28. in 29. 9. ameriški barvni kavbojski film »Što peklenskih dnis«.

Mokronog: 28. in 29. 9. španski barv. film »Nevesta v črnem«.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in tašbe

PEPCE NOVAK iz Sentjerja

se zahvaljujem gospodu župniku Lavriču za tolažbo in ganljive besede v slovo. Obenem se zahvaljujem dr. Zoriču in dr. Podobniku za pomoč in lajšanje v času

njene bolezni in vsem, ki ste pokojnici darovali cvetje in jo spremiti na zadnji poti.

Zalujoči družini Novak in Medja

Ob teški izgubi našega ata, starega ata, brata in strica

ANTONA GRGIČA železniškega upokojenca

se za pomoč ob njegovi bolezni in smrti zahvaljujem vsem sosedom, znancem, učiteljskemu kolektivu osnovne šole Velika Dolina in govornikom, ribiški zvezi in odboru SZDL Jesenice.

Zalujoči: družine Grgič, Čigolar in Matič
Jesenice na Dol., Novo mesto, Zagreb, Sentjerne

Ob teški izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in strica

ALOJZA VIDMARJA iz Birčev vasi

se zahvaljujem vsem, ki ste ga spremiti na zadnji poti, mu darovali cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo srno dolžni podjetema SGP Pionir IMV, Opornemu, Novolesu, delavski restavraciji Novo mesto, kolektivu pošete šole in 5. c razredu osnovne šole Smihel.

Zalujoča družina Vidmar

Vsem članom gasilskega društva in sosedam iz Mokronoga se zahvaljujem za vso pomoč in zaupanje pri botrovanju novega gasilskega avtomobila. Ani in Jože Zagorec.

OBVESTILA

V NEDELJO, 29. septembra, bo v gostilni Rosnana Zorka v Društveni vasi ples. Za zabavo poskrbljeno. Vabljeni!

GEMENTNO STREŠNO opelo dostavim takoj po 1 Ndin. Ljubljana, Milana Majcna 47.

STANE LAVRINŠEK, Krško, obveščam o cenjenih strahov, da tudi od 1. oktobra dalje svoje brivsko-frizerske usluge v novem salonu na Vidmu poleg šole. Cenjenim strankam se toplo priporočata Na in Slavko!

SCETKA ZA LOSILČE in za sesalce za prah obnovi ščetarstvo Armič, Ljubljana, Tršaška 52.

Gmajna: učenka pritekla pred avtomobil

Ljubljanski avtomobilist Florjan Lajmič je 19. septembra popoldne na avtomobilski cesti pri Gmajni sbrl 11-letno Jožico Dime, učenko 5. razreda osnovne šole iz Gmajne, ko je hotela prečkati cesto. Kako ranjeno dečlico so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Pluska: ford taunus razbit, sopotnik ranjen

16. septembra zjutraj se je pri Ptuski prevrnil z osebnim avtomobilom Ford taunus, ki ga je vozil Jože Bejehar, ki je začasnoma delu v Zahodni Nemčiji. Sopotnik Dušan Lukič se je poškodoval in so mu dali prvo pomoč v treharskem zdravstvenem domu. Škoda so ocenili na 10.000 dinarjev.

Jedinišnica: mopedist z ženo pod cesto

19. septembra zvečer se je v Jediniščici prevrnil mopedist Vinco Klobučar z Verduna pri Stopičah. Za njim je sedela tudi žena Teresija, ki si je pri padcu nalomila rebra. Preživel z alkoholom je pokazal, da je Klobučar pred vožnjo pil.

Vahta: kandidatka zadela skalo

Na cesti med Cerovcem in Vahto na Gorjančih je 18. septembra popoldne Novomeščanka Zinka Pintarič, ki se je pod vodstvom inštruktorja učila voziti, z osebnim avtomobilom zavila s ceste in zadela skalo. Škoda so ocenili na 800 dinarjev.

Odrga: avtomobilist v potoku

16. septembra popoldne je z avtomobilske ceste pri Odrgi zaneslo s ceste osebnih avtomobil »Audi«, s katerim je prišel Zagrebčan potovar Karlovcen Nikola Šotarič. Avtomobil je s mokre ceste vrglo na travnik, našel je treskilj v vrbo in padel v potok. Škoda je bila za okoli 5.000 dinarjev.

Semič: v nepregledni ovinek pripeljal po levi

17. septembra popoldne sta se na nepreglednem ovinku v Vrtači pri Semiču zletela z osebnima avtomobiloma Franc Rauh iz Srednje vasi in Franc Makovec iz Semiča. Rauh je vozil po levi strani ceste. Njegov sopotnik se je pri trenjenju laže poškodoval. Škoda so ocenili na 4.500 dinarjev.

Metlika: Karlovcen izsiljeval prednost

19. septembra dopoldne se je Dško Gurovič iz Karlova pripeljal v Metliki z osebnim avtomobilom s stranske na glavno cesto v tramsko, ko se je po njej pripeljal z osebnim avtomobilom Jur Rudman iz Loke pri Ormoelju. Avtomobila sta se zalekla. Škoda so ocenili na 900 dinarjev.

Bič: voznik tovornjaka po nesreči pobeignil

20. septembra zvečer je neznan tovornjak na avtomobilski cesti pri Biču oplam novogoriški avtobus, ki ga je vozil Avgust Rjavec, in se odpeljal dalje, kot da se ni nič zgodilo. Kot so povedali potniki v avtobusu, je voznik tovornjaka po nesreči ugasil luči in pobeignil. Škoda so ocenili na 3.000 dinarjev.

Karteljevo: prekucljaj na odcepu

16. septembra zjutraj se je pri Karteljevu prevrnila Novomeščanka Barinka Protokar, ker se je s fižikom prehitro pripeljala na odcep z avtomobilske ceste. Škoda so ocenili na 800 dinarjev.

Pri srečavanju ga je zaneslo

22. septembra popoldne se je pripetila prometna nesreča na cesti II. reda na Catežu pri Brežicah. Iz Brežic je pripeljal k avtocesti z osebnim avtomobilom Ahmed Civit, stanujoč v Nemčiji. Na priključku na avtocesto mu je pripeljal naproti z osebnim avtomobilom Stevan Terzić iz Sombora. Pri srečavanju je Civitovo vozilo zaneslo v levo, tako da sta trčila. Pri tem so se teže poškodovali Terzin in njegova sopotnica. Civit in njegov sopotnik pa lažje.

Pri zavijanju je zadel v tovorni avtomobil

Franc Novak iz Brezine je 22. septembra popoldne pripeljal z osebnim avtomobilom s precejšnjo hitrostjo po Ulici 31. maja v Brežicah. Pri zavijanju na Cesto prvih borec je zadel v tovorni avtomobil, s katerim je pripeljal od železniške postaje Anton Vokal iz Trebeča. Pri trčenju se je Novak poškodoval in so ga odpeljali v breziško bolnišnico. Na vozilih je za okrog 10.000 din škoda.

Otroci so se igrali na cesti

Motorist Matovč Ivanček iz Ar-novega sela se je 21. septembra popoldne peljal od doma proti Sp. Pohanci. Ko je pripeljal v bližino hiše št. 15 v Sp. Pohanci, kjer so se na cesti igrali otroci, je nenadoma mgolod pred seboj 5-letno Jelko Prača iz Kranja, ki je prečkala cesto. Takoj je začel zavirati, vendar nasreda zaradi prekratke razdalje ni mogel preprečiti. Zbil jo je po cesti ter jo laže poškodoval. Na motornem kolesu je za 100 din škoda.

S konjsko vprego v osebni avtomobil

21. septembra zvečer so je pripetila prometna nesreča med vazona Glogov brod in Trebeča. Voznik osebnega avtomobila Ivan Lipej iz Glogovega broda je vozil po poljski poti v Glogov brod. Ko je pripeljal v bližino ostriega ovinka, mu je iz nasprotne smeri pripeljal voznik s konjsko vprego Jože Starček iz Trebeča. Ker je bila konjska vprega v teki, razdalja pa kratka, voznik vprega ni mogel ustaviti, ampak se je zaletel v osebni avto. Telesnih poškodb na bilo na avtomobilu pa je za okrog 20 din škoda.

Izsiljevanje prednosti

Mirko Spanjšič iz Brežic se je 19. septembra zjutraj peljal z avtom po prednosti cesti proti Catežu. Ko je pripeljal v bližino križišča na koncu mostu čez Krko, je z desne strani pripeljal voznik osebnega avtomobila Marjan Grozdek iz Zupče vasi. Ker je izsiljeval prednost, se je zaletel v levi prednji del Spanjšičevega avtomobila. Na vozilih je za okrog 3.000 din škoda.

Sopotnik je zaradi hudih poškodb umrl

17. septembra ponoči se je pripetila huda prometna nesreča na mostu čez Krko v Brežicah. Voznik osebnega avtomobila Franc Setina iz Brežic je vozil iz Cateža proti Brežicam. Ko je pripeljal čez most, je po njegovi izjavi naproti privozi neznan voznik osebnega avtomobila, ki ni zasenčil luči. Zaradi tega je Setina zavnil skrajno desno, radel v železno ograjo in jo podril v dolžni 15 metrov, nato pa z vozilom padel z mostu tri metre globoko na travnik in obstal na strani. Pri nesreči se je hudo poškodoval sopotnik Emil Orešnik iz Brežic, ki je zaradi hudih poškodb kmalu po prevozu v bolnišnico umrl. Na avtomobilu je za okrog 10.000 din škoda.

Prav je, da zveste:

BREZ SKRBI!
Tudi k vam: vsak četrtek vaš Dol. list!

RES JE: VCASIH GA ZMANJKA! Toda le za tiste bralce, ki ga kupujejo v trafikah ali trgovinah — za vse tiste, ki ga dobivajo na svoj domači naslov, pa ni **DOLENJSKEGA LISTA** še nikoli zmanjkalo! Med 29.200 izvodov je vsak četrtek zanesljivo tudi Vaš priljubljeni domači obveščevalce.

EDINI POGOJ, DA GA DOBITE VSAK TEDEN zares v roke, je plačana naročnina! Te dni vas bo obiskal vaš pismonoša; pripravite zanj 16 dinarjev, da bo poravnana naročnina do konca letošnjega leta. Večina naročnikov nima nobenih zaostankov in brez pripomb plača dvakrat na leto pismonoši polletni obrok za »svoj časopis«. Naslednje vrstice pišmo zaradi zamudnikov:

PROSIMO, NE OVIRAJTE PISMONOS pri njihovem napornem in odgovornem delu s tem, da po nepotrebnem zavlačujete plačilo zapadle naročnine! Vaš pismonoša mora danes obiskati še veliko naših naročnikov in pobrati od njih naročnino, pri tem pa seveda ne more preprečevati zamudnikov, da izpolnijo svojo dolžnost do uprave domačega pokrajinskega lista!

OD DANES DALJE: SPET 28 STRANI! Spet začnemo z dvema pokrajinskima izdajama, da bi vsi naši naročniki in bralci dobili kar največ novic, zanimivosti in koristi v **DOLENJSKEM LISTU**. Poravnana naročnina vam jamči, da bo domači časnik tudi po vsej redno prihajal v vaš dom!

NAROCNIKOM IN BRALCEM — lep pozdrav!
UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Ormoelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNISKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš Jakopč, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primo, Jožica Tepej in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo: 50 novih dinarjev (5.000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustrezna druga valuta v vrednosti 4 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 531-8-0 — **NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:** Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročnih rokovisov in fotografij ne vračamo — Tiska OP »Delov« v Ljubljani